

TENSES (Zamanlar)

A) Simple: Do + V1

- 1.) Past (-di)
- 2.) Present (-ir)
- 3.) Future (-ecek)

B) Continuous: (-yor) Be + V1.....ing

- 1.) Past (-yordu)
- 2.) Present (-yor)
- 3.) Future (-yor olacak)

C) Perfect: (-miş) Have + V3

- 1.) Past (-mişti)
- 2.) Present (-miş)
- 3.) Future (-miş olacak)

D) Perfect Continuous: (-mekte) Have Been + V1.....ing

- 1.) Past (-mekteydi)

2.)Present (-mekte)

3.)Future (-mekte olacak)

To speak: Konuşmak

***Not: Bir fiilin mastarsız haline (to'suz) o fiilin birinci hali denir.

D) Perfect Continuous: (-mekte) Have Been + V1.....ing

1.) The Present Perfect Continuous Tense: I have been speaking. (Konuşmaktayım)0,

0,,,"

2.) The Past Perfect Continuous Tense: I had been speaking. (Konuşmaktaydım)

3.) The Future Perfect Continuous Tense: I will have been speaking (Konuşmakta olacağım)

Not: İngilizcede, zaman ne olursa olsun bir cümlede yapılacak değişikliklerin hepsi yardımcı fiil üzerinde yapılır.

Not: Formal yazışmalarda kesinlikle kısaltmalar yapılmaz.

Not: İngilizcede bir olayın basit olması demek, continuous olmaması demektir.

Not: Bir olayın perfect olması demek iki olaydan öncekini vurgulamak demektir. Tek başına bir perfect olaya nadiren rastlanır.

C) Perfect: (-miş) Have + V3

1.) The Present Perfect Tense: I have spoken. (Konuşmuşum)

2.) The Past Perfect Tense: I had spoken. (Konuşmuştum)

3.) The Future Perfect Tense: I will have spoken. (Konuşmuş olacağım)

B) Continuous: (-yor) Be + V1.....ing

1.) The Present Continuous Tense: I am speaking. (Konuşuyorum)

2.) The Past Continuous Tense: I was speaking. (Konuşuyordum)

3.) The Future Continuous Tense: I will be speaking. (Konuşuyor olacağım)

V1 V2 V3

Be: am, is, are.....was, were.....been

Not: Her zamanda üç yapıyı bir arada gösterip üzerinde farklılığı görmek daha öğreticidir.

Continuous: Devamlı, devam eden.

Progressive: Kademe kademe gelişen.

Present: Şu an, hediye.

Not: Devamlı zamanları continuous ile ifade etmek daha uygundur. Continuous'ları anlatırken "Be" fiilleri ve bunların hallerinden bahsetmek verimliliği artırır.

Not: Bir cümlenin zamanını öğrenmek için ilk önce yardımcı fiillere bakılır. Bu bize, bu cümlenin 4'lü gruptan hangisine gideceğimizi gösterir.

The student has been waiting for us.

My father will be repairing his car.

He had seen us.

We will have completed the study.

Not: Perfect'li cümleler tek başlarına bir yargı ile kullanılmaz. Daha iyi anlaşılabilir diye bu cümleler verildi. Normalde bu cümleler İngilizcede yoktur veya eksiktir.

A) Simple: Do + V1

1.) The Simple Present Tense: (Geniş zaman) Ali speaks.(Ali konuşur)

2.) The Simple Past Tense: (Dili geçmiş zaman) Ali spoke.(Ali konuştu)

3.) The Future Tense: (Gelecek zaman) Ali will speak. (Ali konuşacak)

İngilizler dilde kısaltmayı çok severler. İngilizcede temel zamanları 4 gruba ayırarak inceledik. Simple dışındaki gruplarda yardımcı fiillerle zamanları çekiyor ve yardımcı fiillere bakarak cümlenin hangi zamanla kurulduğunu öğreniyoruz. Örneğin "have" varsa perfect, "be" varsa continuous'tur diyoruz. Bu yüzden İngilizler, simple dışındaki üç grupta kısaltma yapamamışlardır.

I do speak. (Konuşurum)

You do speak

He does speak

We do speak

You do speak

They do speak

Simple zamanlarda yardımcı fiil olmadan da hangi zaman olduğunu anlayabiliriz. Cümleye bakarak "have" yok, perfect değil; "be" yok continuous değil, o zaman simple'dir diye kolaylıkla söyleyebiliriz. Bu yüzden İngilizler Simple grupta kısaltma yapmışlardır.

Simple Gruptaki Kısaltmalardan Doğan Zorluklar

Bir fiilin isim hali ile birinci hali aynıdır. Simple Tense'lerde bu durum karışıklığa yol açmaktadır.

1.)• To decrease: Azalmak (verb) To book: Rezerve yapmak (verb)

2.)• The decrease: Azalış (noun) The book: Kitap (noun)

Bu zorluğu gidermek için simple cümlelerde üçüncü tekil şahıslarda temel fiile "s" takısı getirilir. Bu durum isimlerin tekil-çoğulu ile ters ilişkilidir. "s" takısı kelimenin isim değil; fiil olduğunu gösterir.

This decrease: This tekildir. Decrease'de "s" takısı yok. O zaman bu isimdir diyoruz. (Bu azalış)

This decreases: This tekildir. Decrease'de "s" takısı vardır. O zaman bu fiildir diyoruz. (Bu azalma)

O halde şimdi simple zamanlara gidebiliriz.

1.) The Simple Present Tense: (Geniş zaman): Ali speaks. (Ali konuşur)

Not: Simple present'te "do" kısaltılır. Eğer düz olumlu cümlede "do" varsa, bu vurgu için kullanılır.

I do believe. (Tabi ki inanıyorum)

2.) The Simple Past Tense (Dili geçmiş zaman)

I did speak. (konuştum)

Did, do'nun ikinci halidir. Simple past tense yardımcı fiil kısaltılınca, kendisine uygulanan ikinci hale getirme temel fiile uygulanır. Yani temel fiil ikinci halde yazılır. Kısaltılmış şekliyle yazacak olursak;

I spoke şeklinde olur.

Fiillerin ikinci halinin kullanıldığı tek yer Simple Past Tense' dir. V2 kullanıldığından isim ile karıştırma problemi de kalmıyor.

Eğer bu tense' de did kullanılsa simple present tense'de olduğu gibi anlamı pekiştirmek içindir. Olumsuz, soru ve olumsuz soru cümlelerinde "did" yardımcı fiili kullanılır. Did'in cümlede olması durumunda temel fiil daima V1 halinde yazılır.

01111111111111111111

Çarşamba 08. 12. 1999

1.) The Future Tense: (Gelecek zaman)

İngilizcede Future, bir zaman olarak kabul edilmez. Çünkü gelecekte olayın gerçekleşip

gerçekleşmeyeceği belli değildir. Bu sebeple “Will” ve “Shall” aslında yardımcı fiil değildirler. Bunlar Modal’lar içinde düşünülür. Bu sebeple normalde;

I shall do speak. (Konusacağım)

You will do speak

Şeklinde yazılmalıdır. “Do” kısaltması yapıldığında, fiil de birinci halde olduğu için diğer Simple gruplarındaki gibi karışıklık olmuyor ve “Will” ve “Shall” sanki yardımcı fiilmiş gibi görev görüyor. Bu şekilde “-ecek, acak” anlamını temel fiile yükleyerek gelecek zaman anlamını katıyor.

Burada önemli bir nokta da şudur: Cümleyi olumsuz veya soru yaparken Simple grubunun yardımcı fiili olan “Do” yu çağırmaya gerek yoktur. Çünkü bu görevi yardımcı fiil rolü üstlenen “Will” ve “Shall” görür.

Modal matığı da bu şekildedir. Yani aslında modal’ların kullanımında da normalde “Do” yardımcı fiili vardır ve kısaltma yapıldığı için direkt olarak modal’dan sonra temel fiil birinci haldedir.

PRONOUNS

Pro:...nın yerine, ileriye. Noun: İsim (gramatikal olarak)

Bu yüzden “Pronoun” ifadesi ismin yerine geçen yani zamir demektir.Şimdilik özne olan ve nesne olan zamirleri göreceğiz.

Subject Pronouns Object Pronouns

I Me

You You

He Him

She Her

It + VERB + It

We Us

You You

They Them

Subject Pronouns’ lar mutlaka çekimli bir fiilden önce gelirler. Bu nedenle zaten bu zamirler özne; fiiller de yüklem oluyor.

Object Pronouns’lar da mutlaka çekilmiş fiillerden sonra gelirler.

Yukarıdaki tablodan da gördüğümüz gibi bazı özne ve nesne zamirleri birbirinin aynıdır. Bir cümlede böyle zamirlerin özne veya nesne olduklarını anlamak için bunların fiilden önce - sonra geldiğine bakmak gerekir.

Not: Özneler daima yalın haldedir. Kitap, okul, Ali gibi. Kitabı, okulda, Ali'ye gibi hal ekleri almış durumda kesinlikle özne olamazlar.

Verilen Bir Cümlenin Zamanını Bulma

Bir cümlede zamanını bulmak için önce asıl fiile sonra da yardımcı fiillere bakılır. Bunların özelliğine göre cümlenin hangi zamanla kurulduğuna karar verilir.

We had been conducting the experiment. (Deneyleri yapmaktaydık)

Be + V1.....ing olduğundan "Continuous"lu bir zamandır diyoruz. Have var, "Perfect" ; ve V2 formda olduğu için de "Past" olduğunu söylüyoruz. Böylece cümlemizin zamanı "Past Perfect Continuous"tur.

Conduct: Yapmak, yürütmek, Beraber götürmek

Ducere: Conduct'un latincesidir. Lider, götürmek gibi anlamı vardır. İngilizcesi "Duce" dir.

Duct: Götürmek. Con: beraber; Conduct: Beraber Götürmek, yürütmek anlamına gelir.

Aşağıda yazacağımız cümlelerin zamanları da aynı mantıkla bulunur.

She will be waiting for us this time next week. (O gelecek hafta bu zamanda bizi bekliyor olacak)

(Burada "for" bir edattır. Edatların kullanımı dilden dile farklılık arz eder. İngilizce'de bazı fiiller edatla kullanılır. Wait for: ...için beklemek gibi. Biz yukarıdaki cümleyi çevirirken "O, gelecek hafta bu zamanda bizi bekliyor olacak" deriz. Ama bir İngiliz bu cümleyi düşünürken "O, gelecek hafta bu zamanda bizim için bekliyor olacak" der.)

My father was watching them. (Babam onları izliyordu.)

I have seen it before. (Onu daha önce görmüşüm.)

He often criticizes us. (O sık sık eleştirir.)

They had been struggling for victory. (Onlar zafer için mücadele etmekteydiler.)

Struggle for: ...için mücadele etmek

We studied English at university. (Biz üniversitede İngilizce çalıştık.)

At: ...de, ...da. (Süreklilik arzeder. Ev, hastane, üniversite gibi süreklilik gerektiren ifadelerle kullanılır.)

In: ...de, ...da. (anlık bir süre gerektiren durumlarda kullanılır.)

Zamanların Kullanıldığı Yerler

Past Perfect Past Present Future

xxxxXxxxx xxxxXxxxx X X

Past Perfect Continuous Past Continuous

Olay, bir noktada olup bitmişse, Simple

1.)• Olay, bir devamlılık arz ederse Continuous

1. • Olay, bir olayın öncesi veya sonrası ile ilgili ise Perfect'tir.

Zaman çizelgesinden de gözlenebileceği gibi Simple Past ile Past Continuous çakışıyor. Bu yüzden ikisi aynı yerde kullanılabilir ve birbirinin yerini alabilirler.

Geçmişte iki olay çakışmıyorsa, biri diğerinden önce oluşmuşsa Perfect' te gideriz. Past Perfect, past öncesi bir noktada; Past Perfect Continuous ise, past öncesi devamlılık gösteren bir olayda oluşmuş ve ikisi çakışıyor demektir.

Past Perfect, geçmişin öncesi olduğu için kompleks bir cümledeki iki cümlecik Past Perfect ile kurulamaz.

Şimdi bu dört zamanın alternatif cümle kurma formlarını inceleyelim:

1.) Gerek Simple Past, gerekse de Past Continuous tek başına bir cümlede kullanılabilirler.

I saw them last night. (S. Past)

I was sleeping last night at ten o'clock. (Past Continuous)

2.) Cümlede iki cümlecik var - iki yüklem - ve çakışmışsa ikisi de Simple Past olabilir.

I saw him when he entered the room.

S. Past S. Past

3.) İki cümlecik var ve çakışmışsa biri S. Past, diğeri Past Continuous olabilir. Hangisi önce, hangisi sonra önemli değildir.

When you phoned, I was sleeping. (I was sleeping when you phoned.)

S. Past Past Continuous

4.) İki cümlecik var ve çakışıyorsa ikisi de Past Continuous olabilir.

I was reading the newspaper while my wife was watching TV.

Past Continuous Past Continuous

Özet olarak;

- a) Bir cümlede iki cümlecik Past Perfect ile kurulamaz.
- b) Simple Past ve Past Continuous tek başlarına bir cümlede olabilirler, ikisi aynı yerde kullanılabilirler.
- c) Bir cümlede iki cümlecik var ve ikisi çakışmış ise ikisi de Simple Past olabilir.
- d) Bir cümlede iki cümlecik var ve ikisi çakışmış ise biri Simple Past, biri Past Continuous olabilir.
- e) Bir cümlede iki cümlecik var ve ikisi çakışmış ise ikisi de Past Continuous olabilir.

Geçmişte iki olaydan biri önce, biri de sonra oluşmuşsa; yani olaylar çakışmıyorsa;

Önce cümle çözümlenecek. Bu iki olaydan önceye giden Past Perfect, sonra olan S. Past'tır.

The lesson had started when I arrived there.

Past Perfect S. Past

Burada geçmişte meydana gelen iki olay vardır. Bunlar, çakışmamakta ve biri diğerinden önce meydana gelmiştir. Önce olan Past Perfect ile sonra olan S. Past ile ifade edilmelidir. Bu durumdaki cümle kuruluşunda başka alternatifler de vardır. Önceki Past Perfect Continuous, sonraki Past Continuous veya diğer formlar da olabilir.

My mother had been serving the table when I arrived home.

(Ben eve vardığımda, annem masayı hazırlamaktaydı.)

My mother was serving the table when I arrived home.

(Ben eve vardığımda, annem masayı hazırlıyordu.)

Türkçe'de "Hazırlamaktaydı" ve "Hazırlıyordu" aynı anlamda kullanılmaktadır. İngilizce'de, bunlar tamamen ayrı anlamdadır. "Hazırlamaktaydı" ifadesinde, ben eve gittiğimde annemin yaptığı eylemi görmüyorum, çünkü eylem olmuş, bitmiştir. "Hazırlıyordu" ifadesinde ise, benim eve gitmemle annemin yaptığı eylem çakışmış; ben annemin yaptığı eylemi görüyorum. Bu iki ifadenin karışıklığa yol açması İngilizce'nin yapısından değil; Türkçe'nin yapısından kaynaklanmaktadır.

My children were sleeping when I arrived home. (Eve vardığımda çocuklarım uyuyorlardı)

My children had been sleeping when I arrived home. (.....uyumaktaydılar.)

Thomson'un Grameri adlı Kitaptan bir örnek:

I saw the man on his knees when I opened the door. I understood that he had been looking at throw the key hole. (Kapıyı açtığımda, adamı dizlerinin üstünde gördüm. Anladım ki adam anahtar deliğinden bakmaktaydı.)

Past Perfect S. Past Past'ın Sonrası

xxxxXxxxx xxxxXxxxx xxxxXxxxx

Past Perfect Cont. Past Continuous

Türkçe'nin yapısından kaynaklanan "Hazırlamaktaydı" ve "Hazırlıyordu" ifadelerinin anlam karışıklığını gidermek için yukarıdaki örnek verilmiş çok güzel bir örnektir. Olayın son cümlesinde, Past Perfect Continuous yerine kesinlikle Past Continuous kullanılamaz. Çünkü kapı açılmıştır ve adam eylemini sürdüremeyecektir. Dolayısıyla kapıyı açanın da adamın bakma eylemini görmesi mümkün değildir. Eğer Past Perfect Continuous yerine Past Continuous kullanılsaydı ki bu kullanım yanlış olurdu; kapıyı açma ile adamın anahtar deliğinden bakması aynı anda olmuş olacaktı. Bu da cümleden de anlaşıldığı gibi mümkün değildir.

Yukarıdaki zaman çizelgesinde de gözlendiği gibi bir de Past'ın sonrası gerçekleşen olaylar vardır. Diyelim ki geçen hafta biri ile görüştük ve o, işinden istifa edeceğini söyledi. Bu iki olay nasıl aktarılacak?

Eğer biz onunla görüştüğümüzde istifa etmiş olsaydı ve bunu bize söyleseydi bu durumda biz cümlemizi S. Past ve Past Perfect ile kurardık. Yani cümlemiz;

He said that he had resigned. (O istifa ettiğini söyledi) olurdu.

Eğer biz onunla görüştüğümüzde yukarıda dediğimiz gibi istifa edeceğini söyleseydi bu durumda cümlemiz;

He said that he would resign. (O istifa edeceğini söyledi) olur.

Geçmişin sonrası durumunda, sonraki eylem bir devamlılık da arz edebilir. Eğer eylem sürekli bir eylem ise, continuous ile verilmelidir. O zaman cümlemiz;

He said that he would be working as a manager at the bank. (O, bankada müdür olarak çalışacağını söyledi)

When:dığı zaman

While:iken. (Bu bağlaç genellikle continuous'lularla kullanılır.)

PARTICIPLES

Türkçe karşılığı "ortaç, sıfat fiil" demek olan Participles'lar İngilizcede biçimsel olarak üç bölüme ayrılırlar.

Present Participle Past Participle Perfect Participle

Sleeping Slept Having slept

Speaking Spoken Having spoken

Coming Come Having come

Pazar 12.12.1999

Present Tense'lerin Kullanıldığı Yerler

- 1.) The Simple Present Tense
- 2.) The Present Continuous Tense
- 3.) The Present Perfect Tense
- 4.) The Present Perfect Continuous Tense

Present Perfect Present Future

xxxxXxxxx X X

Present Perfect Cont.

Present Perfect Tense ile Present Perfect Continuous Tense'nin kullanıldığı yer aynıdır. Present Perfect Tense, geçmişte bir noktada olmuştur. Present Perfect Continuous Tense ise aynı yerde, fakat sürekli bir durumda olmuştur. Bu iki zamanın kullanımında önce ile ilişkisi düşünülmelidir. Ayrıca bu iki zamana özgü bazı zarf ve edatlar vardır. Aşağıda verilecek olan bu zarf ve edatlar görüldüğünde mutlaka Present Perfect Tense ile Present Perfect Continuous Tense'lere gidilmelidir.

Present Perfect Tense ile Present Perfect Continuous Tense Gerektiren Zarf ve Edatlar:

For: ...dırden beri

Since: ...den beri

Just: Henüz, yeni, az önce, şimdi.(Çok kısa bir süre önce olan eylemleri anlatır.)

Yet: Daha, henüz.

Already: Halihazırda,mış bile

Recently: Son zamanlarda

Lately: Son zamanlarda

Over: Boyunca,de,da

Ever: Hayatında, hiç, şu ana kadar.

Never: Hayatında, hiç, Şu ana kadar. (Ever'ın olumsuz yapısıdır.)

For and Since

For and Since “.....den beri” anlamına geldiği için konuşma anında geçen olayın öncesi ile ilişkisi kuruluyor. Ayrıca olayın etkisi konuşma anında devam etmektedir. Bu açıklamalar da zaman olarak Present Perfect Tense ile Present Perfect Continuous Tense’leri gerektirir.

We have been waiting for you since morning. (Sabahtan beri seni beklemekteyiz.)

I have been smoking for ten years. (10 yıldır sigara içmekteyim)

Birinci cümlede, bekleme eyleminin sadece konuşma anı ile ilgilenilmez. Bekleme eyleminin öncesi ile ilişkisi kurulur ve öncesinin konuşma anına etkisi de belirtilir.

İkinci cümlede, sigara içme eyleminin sadece şu anı ile ilgilenilmez. Konuşma anının on yıl öncesi ile ilişkisi kurulur.

For and Since’in kullanımının karıştırılmaması gerekir. Bunun için şöyle bir ayırım koyabiliriz:

****Zaman ismi varsa: Since

****Zaman miktarı varsa: For kullanılır.

I have smoked for 10 years şeklinde Present Perfect ile de cümleyi kurabiliriz. Çünkü bu iki zaman birbirine eşittir. Bu iki cümlenin anlamı bakımından karışıklık çıkması Türkçe’nin bu iki zaman açısından yetersiz oluşundandır.

Yet

We have not decided yet. (Hala karar vermedik.)

Yet, konuşma anında geçen eylemin öncesi ile ilişkisini kuruyor. Bu yüzden “yet” görüldüğü yerde Present Perfect Tense düşünülür. Burada karar vermeme öncesinden başlamış, hala karar verilmemiş ve her an karar verilebilir eylem sonuçlandırılabilir. (Yet olumsuz cümlelerde kullanılır.)

Just

He has just gone out. (Henüz dışarı çıktı.)

Bu cümleden eylemin çok kısa bir süre önce gerçekleştiğini anlıyoruz. Yani dışarı çıkanın merdivenlerde olabileceği, çok uzakta olmadığını anlıyoruz. Bu anlamı katan “just”tır ve bu yüzden Simple Past değil de Present perfect kullanıyoruz. Eğer çok yeni olmayan olaylar aktarılsa o zaman “just” kullanılmaz.

Already

They have already given up the project. (Onlar projeden vazgeçmişler bile.)

Geçmişte olay belirsiz bir zamanda olduğu için Present perfect kullanılır.

Recently = Lately

I have not met him recently. (Son zamanlarda onunla karşılaşmadım.)

Burada bizi perfecte götüren "Recently"dir. Çünkü şu anda konuşulan eylemin öncesi ile ilişkisini "Recently" kuruyor ve olayın etkisinin hala devam ettiğini anlıyoruz.

Ayrıca bir zarf olan "Recently" den "ly" eki atılırsa, bir sıfat olan "recent" elde edilir. Bu sıfatın isimler önünde kullanılması ile elde edilen sözcük de Present Perfect gerektirir. Örnekleyecek olursak;

In recent years, enflation has been falling down. (Son yıllarda enflasyon düşüyor.)

Ever x Never

Have you ever seen such a novel. No, I have never seen such a novel.

(Hayatında böyle bir roman gördün mü? Hayır, Hayatımda böyle bir roman görmedim.)

Ever and never Present Perfect gerektirir. Çünkü konuşma anında geçen eylemin öncesi ile ilişkisini kuruyor.

*****Over*****

Boyunca,de,da anlamına gelen "Over"ın iki kullanımı vardır.

1.) Çoğul bir zaman sözcüğünün veya bir etkinliğin önünde ise: Eğer "over" bu konumu ile kullanılırsa, zaman olarak Present Perfect gerektirir.

Over the past few years, Scientist have developed a new cure.

(Son birkaç yılda bilim adamları yeni bir tedavi geliştirdiler.)

Burada "over" çoğul bir zaman önünde kullanılmıştır. Bu yüzden zaman olarak Present Perfect kullanılmıştır. Mantığı da şudur: Geliştirilen tedavi bir noktada olup bitmiş değildir ve etkisi sürmektedir.

2.) Tekil bir zaman sözcüğünün veya bir etkinliğin önünde ise: Eğer "over" bu konumu ile kullanılırsa, zaman olarak Simple Past gerektirir.

Over the past month, the prices increased by 10 %. (Geçen ayda fiyatlar %10 arttı.)

Burada "over" tekil bir zaman önünde kullanılmıştır. Bu yüzden zaman olarak Simple Past gerektirir. Çünkü olay olup bitmiştir.

Başka örnekler verecek olursak;

Over the last meeting, the chairman explained everything(Geçen toplantıda başkan her şeyi açıkladı)

Over the last meetings, the chairman has explained everything.

“Over”ın Diğer Kullanımı

Daha önce de değinildiği gibi “over” ın ...de, ...da anlamına gelen kullanımı da vardır. Peki bunun, aynı anlama gelen “in”, “at” gibi sözcüklerden farkı nedir? “Over”da gizli bir “boyunca” anlamı vardır. Bu yüzden kullanılacak cümlede bir süreğenlik varsa “over”; bir noktada olup bitmişse diğerleri kullanılır.

Örneğin;

Derste söz aldı: “at” kullanılır. (Bir noktada olup bittiği için.)

Derste uyudu: “over” kullanılır. (Bir devamlılık gösterdiği için.)

Simple Present vs Present Continuous

Simple Present, Türkçe’deki Geniş Zamana karşılık gelir. Geçmişte, şu an ve gelecekte olabilecek eylemler, alışkanlık haline gelmiş olan eylemler İngilizce’de bu tense ile ifade edilir.

Present Continuous ise, içinde bulunan anda yapılan, kontrolümüz altındaki eylemleri ifade etmede kullanılır. Her eylemin kontrolü elimizde olmayabilir. Duyu eylemleri gibi.

Believe in: İnanmak

Dare: cesaret etmek

Detest = Loathe: iğrenmek

See: görmek

See off: uğurlamak

I am believing in God diyemeyiz. Ancak, I believe in God diyebiliriz. Çünkü Allah’a inanmak, kontrolümüz altında olan ve istesek hemen inanmayacağımız bir durum değildir.

I am loving my country diyemeyiz. Ancak, I love my country diyebiliriz.

Bütün “Linking Verbs”lerin Continuous formları yoktur. Ancak bu fiiller eğer duyu eylemi anlamında bir anlama sahip değiller ise continuous formda kullanılabilirler. Örneğin; “See”, görmek anlamında continuous formda kullanılamaz. Yani, I am seeing diyemeyiz. Ama “See off” uğurlamak demektir ve continuous formda kullanılabilir. Çünkü “uğurlamak” eylemi, kontrolü elimizde olan bir eylemdir. I am seeing off my friend gibi.

Her continuous formu olmayan fiiller için alternatif simple zamanı kullanılır.

Present Continuous için Simple Continuous

Past Continuous için Simple Past

Perfect Continuous için Present Perfect alternatif olarak kullanılır.

Çarşamba 15.12.1999

Future Perfect Yapıları

The Future Perfect Tense ve The Future Perfect Continuous Tense'lerin her ikisi de aynı yerde kullanılır.

Present Future Perfect Future

X xxxXxxx X

Future Perfect Continuous

Gelecekte belli bir zamanda olacak eylemleri ifade ettiğimizde cümleyi basit Future ile kurarız. Eğer gelecekte belli bir zamanın öncesine vurgu yapılırsa cümle, The Future Perfect Tense veya The Future Perfect Continuous Tense'lerden biri ile kurulur.

Örneğin;

Saat beşte ders başlayacak, Basit Future ile

Beşe kadar ders başlayacak, Future Perfect ile kurulur.

The Future Perfect Tense ve The Future Perfect Continuous Tense zamanlarının kullanımında dikkati çeken "By" edatı vardır. Bu edat, bir cümlede varsa mutlaka Future Perfect'i işaret eder.

By: ...e kadar

Exceed: aşmak

The population of Turkey will exceed 100 millions in 2010.

(Türkiye'nin nüfusu 2010 yılında 100 milyonu aşacak.)

Bu cümlede, gelecekte belli bir noktada gerçekleşecek olaydan söz edildiği için Basit Future kullanılmıştır.

The population of Turkey will have exceeded 100 millions by 2010.
(Türkiye'nin nüfusu 2010 yılına kadar 100 milyonu aşmış olacak.)

Görüldüğü gibi "By" edatının olması Future Perfectli yapı ister. Yani bir cümlede "...e kadar" anlamına gelen "by" edatının varlığı Future Perfectli yapı gerektirir. Peki bu cümlede niçin Future Perfect Continuous değil de Future Perfect kullanılmıştır? Future Perfect kullanılmıştır. Çünkü 100 milyona aşma eylemi sürekli olmayıp; bir anda gerçekleşen bir eylemdir. Bu yüzden continuous kullanılmamıştır. Zamanların kullanımında bu şekilde spesifik özelliklerine de dikkat etmek gerekir.

Sınavlarda, The Future Perfect Tense ve The Future Perfect Continuous Tense'lerle ilgili sorularda bu iki zamanın ikisi de şıklarda verilmez. Çünkü ikisi de aynı yerde kullanılır ve aynı anlama gelir.

By ve Until / Till Arasındaki Kullanım Farkı

By: ...e kadar
Until / Till: ...e kadar

İkisi de "...e kadar" anlamına gelen bu iki edat arasında çok önemli bir kullanım farkı vardır. Eğer konuşma anı ile gelecekte belirtilen zaman arasında eylem sürekli oluyorsa Until / Till kullanılır. Eğer konuşma anından sonra "...e kadar" ifadesinin geçtiği bir noktada eylem oluyorsa "By" kullanılır ve bu da Future Perfectli yapı gerektirir. Bu açıklamayı zaman çizelgesinde gösterecek olursak;

Present Until / till Future Present by Future
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX X X X
Present Saat 10 Present Saat 10

Olayın gerçekleştiği nokta

I will study until 10 o'clock. (Saat ona kadar çalışacağım)

He will have called us by 10 o'clock. (Saat ona kadar bize telefon edecek.)

Birinci cümlede, zaman çizelgesinde de görüldüğü gibi konuşma anından gelecekte belirtilen zamana kadar çalışma eylemi sürekli yapılacaktır. Burada süreklilik olduğu için "by" artık kullanılamaz; "until" kullanılır.

İkinci cümlede ise, telefon açma eylemi konuşma anından gelecekte belirtilen zamana kadar sürekli değil de bir noktada gerçekleşecektir. Bu kullanım da "by" edatını gerektirir ve "by" kullanımı da Future Perfect'i işaret eder.

Not: Edatların kullanım özelliğinden dolayı "By" cümlelerin başına da gelebilir. Normalde edatların asıl yerleri cümle sonlarıdır. Ama kullanım yerleri değişebilir.

By the end of next month, we will have completed our study.

(Bu ayın sonuna kadar çalışmamızı tamamlamış olacağız.)

Eğer gelecekte yapılacak bir eylemi, öncesi ile ilişki kurarak aktaracaksa tense olarak Future Perfect kullanırız.

By the end of year, I will have been working at D.U. for 15 years.
(Yıl sonuna kadar, Dicle Üniversitesinde 15 yıldır çalışmakta olacağım.)

“For” edatının Farklı Perfect ifadelerindeki Kullanımı

Now, I have been studying for three hours. (The Present Perfect Continuous Tense)
(Şu anda üç saatten beri çalışmaktayım.)

When you phoned, I had been studying for three hours. (The Past Perfect Continuous Tense)(Sen telefon ettiğinde, üç saatten beri çalışmaktaydım.)

By the end of this month, I will have been teaching English for three years. (The Future Perfect Continuous Tense) (Bu ayın sonuna kadar üç yıldır İngilizce öğrenmekte olacağım.)

Not: Sorulan bir soru üzerine “for” un kullanımı yukarıdaki cümleler üzerinde anlatıldı.

Zamanların Kullanımındaki Karışıklıklar

1.) Simple Past – Present Perfect Kullanımı: Bu iki zamanın kullanımında Türkçe’nin yapısından kaynaklanan bazı karışıklıklar vardır. Bu karışıklıkları gidermek için zamanların İngilizce’deki tanımından başlayalım.

Simple Past: Geçmişte, belli bir zamanda olmuş, bitmiş olayları aktarır. Yani Simple Past’ı kullanabilmek için kesinlikle zamanın belli olması ve olayın olmuş - bitmiş olması gerekmektedir. Eğer bu iki şart eksik ise, kesinlikle Simple Past kullanılamaz. Bu durumda Simple Past’ın alternatifi olan Present Perfect’e gidilmelidir.

I saw him three days ago. (Onu, üç gün önce gördüm.)

They signed a peace agreement in 1990. (Onlar, 1990 yılında bir barış antlaşması imzaladılar.)

Görüldüğü gibi birinci cümlede “görme” eylemi oluş-bitmiş ve belli bir zamanda (üç gün önce) olmuştur. Bu nedenle Simple Past kullanılmıştır. İkinci örnek için de aynı açıklama geçerlidir.

Eğer olay geçmişte belirsiz bir zamanda olmuşsa ve etkisi konuşma anında da devam ediyorsa artık Simple Past kullanılamaz. Bu durumda Simple Past’ın alternatifi olan Present Perfect’e gidilir.

My family has moved many years before. (Ailem, birkaç yıl önce taşınmış.)

Burada “taşınma” eylemi, hem belirsiz bir zamanda olmuş hem de etkisi konuşma anında devam etmektedir. Bu nedenle Simple Past kullanılmamış; alternatifi olan Present Perfect’e gidilmiştir.

Olayın etkisi durumunu bir örnekle açacak olursak;

I lost my key. (Anahtarımı kaybettim.)

I have lost my key. (Anahtarımı kaybetmişim.)

Birinci cümlede geçmişte olmuş-bitmiş olan “kaybetme” eyleminin etkisi konuşma anında yoktur. Bu nedenle kaybedilen anahtarın bulunduğu anlaşılır. İkinci cümleden ise anahtarın henüz bulunamadığı ve kaybetme eyleminin etkisinin konuşma anında da var olduğu anlaşılır.

Simple Past – Present Perfect kullanımında yukarıda anlatılan detaylara dikkat edilmelidir. Ayrıca Present Perfect kullanımında önemli bir husus daha vardır. Eğer verilen bir cümlede bizi Present Perfect’e götüren bir işaret yoksa (yet, just, for, since vb. gibi) olayın etkisi ve zamanı düşünülerek sonuca varılır.

Present Perfect’li bir cümlede eğer bir zaman dilimi kullanılmışsa (this month, this century, this day vb.) bu zaman diliminin etki alanı devam etmelidir. Zaman dilimleri de genellikle “this” ile başlarlar.

Örneğin, saat öğleden önce on birde kahvaltı yapılmadığı söylenmek istense Simple Past kullanılamaz. Çünkü öğle yemeğine kadar yapılacak bir yeme eylemi kahvaltı olacaktır. Bu nedenle Present Perfect kullanılmalıdır. Eğer öğleden sonra o gün için kahvaltı yapılmadığı söylene artık yapılacak bir yeme eylemi kahvaltı olmayacağından Present Perfect kullanılamaz; kullanılacak zaman Simple Past olmalıdır.

Saat 11.00 Today, I have not had breakfast. (Bu gün kahvaltı yapmamışım.)

Saat 14.00 Today, I did not have breakfast. (Bu gün kahvaltı yapmadım.)

2.) Present Continuous – Present Perfect Continuous Kullanımı

Present Continuous kısa bir zaman dilimi ile sınırlıdır. Olayın sadece şu anı ile ilgilenilir, öncesi ile bir ilişkisi kurulmaz. Present Perfect Continuous’ta ise, olayın öncesine gitmek gerekir.

I’m living in D. Bakır now. (Şimdi D. Bakır’ da yaşıyorum.)

Bu cümlede sadece olayın şu anı ile ilgileniliyor. Ayrıca kısa bir zaman dilimi vardır. Bu nedenle Present Continuous kullanımı gerektirir.

I have been living in D. Bakır for five years. (Beş yıldır D. Bakır’ da yaşamaktayım.)

Bu cümlede ise sadece olayın şu anı değil öncesi de işin içindedir. Böyle bir ifade için artık Present Continuous kullanılamaz, alternatifi olan Present Perfect Continuous kullanılmalıdır.

She is working in a bank, now. (at present)

She has been working in a bank since last year. (öncesi ile ilişkili)

Pazar 19.12.1999

Zamanların Kullanımına Bazı Örnekler

I haven't received the documents yet. (Hala belgeleri almadım.)

Present Perfect

Bu cümlede, "have" var ve fiil üçüncü haldedir. Bu nedenle Present Perfect ile kurulmuş bir cümledir. Bu cümleyi ".....almamışım." diye Türkçe'ye çevirmek İngilizce açısından daha uygundur. Ama Türkçe'ye uygunluk açısından ".....almadım" diye çevrilir. Bu yüzden İngilizce'den Türkçe'ye çeviri yaparken genel yapıyı ve anlamı bozmamak şartıyla kulağa hoş geldiği şekilde çevirmek gerekir. Bu şekilde cümleyi çevirirken, sanki cümle Simple Past ile kurulmuş gibi algılanır. Gerçekte cümle görüldüğü gibi Present Perfect ile kurulmuştur. Bu nedenle yapılan bu açıklama çeviri için geçerlidir. Yani İngilizce'de yukarıdaki cümlede Simple Past kullanılamaz.

To receive: almak, kabul etmek.

To conceive: kavramak, algılamak

Reception: kabul edilen yer (Receive'ın isim halidir. Diğer fiiller de bu şekilde isimleştirilebilirler.)

Concept kavram

Co, Con, Com (ses uyumuna göre): beraber

Per: ...için, karşısında.

To percieve: idrak etmek, algılamak.

De: olumsuzluk katan bir ön ektir.

To decieve: kandırmak, aldatmak.

Deceptive: aldatıcı.

Dikkat edilirse, yukarıdaki kelimelerin hepsi "receive" den türetilmiştir. Dolayısıyla bir kelimenin anlamı bilinirse, türevlerinin de anlamlarını bulunabilir. Öğrenilen bu kelimeleri, türevleri ile birlikte yazarak çalışmak daha verimli olacaktır.

The E.U will be contributing to our economy enormously in the years ahead.

Future Perfect Continuous

(A. B, önümüzdeki yıllarda ekonomimize büyük ölçüde katkıda bulunuyor olacak.)

Yukarıdaki örneğin açıklamasına benzer şekilde cümlemizin zamanını çözümlüyoruz. "will" var, Future; "be" var Continuos; yani Futre Continuous'tur diyoruz.

Enormously: büyük ölçüde, çok.

Ahead: dosdoğru, ileri

To contribute: katkıda bulunmak.

To distribute: dağıtmak.

To attribute: ...e atıfta bulunmak, ...e bağlamak.

To retribute:

“Tribu” Latince bir kelime olup; Roma döneminde ortaya çıkmıştır. “Aşiret” anlamındadır. Roma döneminde üç önemli aşiret varmış. “Tribun” ise, aşiret liderinin aşiret bireylerinin etkinliklerini izlerken oturduğu yüksek yer demektir. Statta oturlan yer anlamındaki “tribün” kelimesi buradan gelmektedir.

They had been waiting for three hours when we arrived there.

Past Perfect Continuous Simple Past

(Oraya vardığımızda, onlar üç saatten beri beklemekteydiler.)

Fiil kelimelerinin anlamları bilinmezse de zamanların kullanımına hakim olmak bizi sonuca götürebilir. Örneğin bu cümleyi zaman uyumu açısından irdeleyebiliriz. Burada Past Perfect Continuous yerine Past Continuous kullanılamazdı. Çünkü Past Continuous eylemin sonrasına da gider. Halbuki örneğimizde, “biz oraya vardığımızda” bekleme eylemi artık bitmiştir ve eylemin sonrasına gidilmez. Bu yüzden Past Perfect Continuous kullanılmıştır. Bu ifadeyi zaman çizelgesinde gösterecek olursak;

Simple Past Present

xxxxXxxxx X

Past Perfect Continuous

Past Continuous

***** Gramer İçin Kaynaklar:

1.) A. J. Thomson, A.V. Martinet: Kullanışlı İngilizce Dilbilgisi Rehberi.

2.) Betty Schramper Azar: Fundamentals Of English Grammar (I, II, III)

The workers will have given up going on strike. (İşçiler, greve gitmekten vaz geçmiş olacaklar.)

Go on strike: greve gitmek

When he arrived at the station, the train had left. (O istasyona geldiğinde tren ayrılmıştı.)

S. Past Past Perfect

Not: Temel cümlecik Past Perfect ise, zanan cümlecığı Simple Past olmalıdır. Her iki cümlecikte kesinlikle Past Perfect kullanılamaz.

When I arrived home my father was repairing his car.(eve vardığımda babam arabasını tamir ediyordu.) (Bu cümleden, “babamın hala arabayı tamir ettiğini ve benim bu eylemi yaptığımı gördüğüm” anlaşılır.)

When I arrived home my father had repaired his car. (eve vardığımda babam arabasını tamir etmişti.)

(Bu cümleden, “babamın arabayı tamir etmiş olduğunu ve benim bu eylemi görmediğim” anlaşılır.)

When I arrived home my father had been repairing his car. (eve vardığımda babam arabasını tamir etmekteydi.) (Bu cümleden, “babamın arabayı, ben eve varmadan kısa bir süre önce tamir etmiş olduğunu ve benim bu eylemi görmediğim” anlaşılır.)

Şu ana kadar birkaç test olduk.

We have had several tests so far.

Şimdiye kadar

So far

By far

Up to now

Until now

Up to the present (time)

Till now

Such far

To date

Hitler to

Hepsi “şimdiye kadar” anlamındadır. Cümlenin akışına göre “şu ana kadar” ifadeleri ile hangi zamanın kullanılacağını kestirebilmek gerekir.

MODALS

“Modal”, “mod” dan gelir. Mod, “kip” anlamına gelir. Dolayısıyla Modal, “Kiplik” demektir. Modal’lar yardımcı fiil sisteminden yararlanan ama farklı fonksiyona sahip ünitelerdir.

I don’t speak. (Konuşmam.)

I can speak. (Konuşabilirim.)

Görüldüğü gibi yardımcı fiiller, anlamlarını yükleme katmazlar. Ama Modal’lar anlamlarını yükleme katarlar.

Can: ...e bilmek: güç, yetenek

-bilir May: ..ebilmek: olası, tahmin

Be able to: ..e bilmek: Can’ e eşittir.

Must: ...meli, ...malı: Must'ta zorunluluk söyleyenden kaynaklanır,
-meli, -malı Have to: zorunda olmak. Zorunluluk var: Have to'da ise dışardan kaynaklanır.
Should: gerekir. Her ikisi de "tavsiye öneri" anlamında kullanılır. İkisinin arasında
Ought to: gerekir. çok az bir nüans farkı vardır, aynı anlamda kullanılabilirler.

Modal' ların Kullanımı

- 1.) Modal' lar çekimsizdir. Yani şahıslara göre değişmezler.
- 2.) Modal' lar daima V1 ile kullanılırlar.
- 3.) İki kesinlikle yan yana kullanılmaz.

Örnekler;

They can accomplish the project in time. (Onlar zamanında projeyi tamamlayabilirler.)(Güç, yetenek)

He may go abroad next year. (O önümüzdeki yıl yurt dışına gidebilir.) (Tahmin)

***Not: "Can" ile "May" yapısı olumsuz cümlelerde tamamen birbirinden ayrılır.

I may go. (Gidebilirim) (tahmin) I may not go. (Gitmeyebilirim) (tahmin)

I can go. (Gidebilirim) (güç, yetenek) I can not go. (Gidemem) (güç, yetenek)

We are able to produce more goods. (Daha fazla mal üretebiliriz.) (Güç, yetenek)

Accomplish: gerçekleştirmek, tamamlamak, bitirmek, yapmak

Produce: üretmek

Goods: ürün, eşya, mal

You must wait for us untill 5 o'clock. (5' e kadar bizi beklemelisin.) (Zorunluluk söyleyenden)

You have to brush your teeth three times a day. (Günde üç defa dişlerini fırçalamalısın.) (Zorunluluk dışardan)

Turkey should put emphasis on the production. (Türkiye üretimine önem vermelidir.) (Nasihat var.)

Put: Vermek, koymak, yerleştirmek.

***Not: Eğer herhangi bir modal, yukarıda belirtilen üç özelliğe uymazsa veya kullanımında bu özellikler eksikse o zaman "semi modal" olur. "Be able to ve Have to" gibi. Örneklerde de görüleceği gibi bunlar çekime de girer; başka modallar ile de kullanılabilirler.

He must be able to resign. (O istifa edebilmelidir.)

The minister must be able to confess everything. (Başkan her şeyi itiraf edebilmelidir.)

Confess: itiraf etmek.

***Not: Görüldüğü gibi iki modal bir arada kullanıldığında önce tam modal sonra semi modal yazılır. Çeviri yaparken de önce semi modalın anlamı söylenir.

A child should be able to walk when he is 7 month. (Bir çocuk, 7 aylık olduğunda yürüyebilmesi gerekir.)

He may have to resign upon corruption. (O istifa etmek zorunda kalabilir.)

A teacher must be able to travel. (Bir öğretmen seyahat edebilmelidir.)

We may have to give up the project. (Projeden vaz geçmek zorunda kalabiliriz.)

We must be able to see him tomorrow. (Onu yarın görebilmeliyiz.)

He may have to explain the events. (O olayları açıklamak zorunda kalabilir.)

Çarşamba 22. 12. 1999

Present Past Future

Can Could -----

May Might -----

Be able to was / were able to Will be able to

Must -----

Have to Had to Will have to

Should -----

Ought to -----

Future formu olmayan modalların present formu future anlamında Türkçe’ de olduğu gibi kullanılırlar.

Modal’ ların Past ve Future Kullanımlarının Özel Anlamları

Could – Was / Were able to Kullanımı

Could, (...e biliyordu.) geçmişte yapılmış sürekli olaylar için kullanılır ve içinde bir “yor” anlamı gizlidir.(Could not ile Couldn’t kullanımlarının anlamları birbirinden farklıdır. Bunları sonraki derslerimizde öğreneceğiz. Yazı dilinde kısaltma yapmak uygun değildir.)

Was / Were able to, (...e bildi) geçmişte yapılmış bir tek olay için kullanılır.

We could see each other. (Biz birbirimizi görebiliyorduk.)

Each other: each = her bir, other = diğeri. Each other: her bir diğeri = birbiri

He could put aside some money when he was young. (O genken biraz para bir tarafa koyabiliyordu.)

We were able to see each other. (Biz birbirimizi grebildik.)

He was able to recognize the corpse. (Cesedi teğhis edebildi.)

Recognize: tanımak, teğhis etmek

Corpse: ceset

I was able to attain my goal. (Ben amacıma ulaşabildim.)

Goal: amaç

To attain: ...e ulaşmak

Attain kelimesinin kökü olan "tain" KPDS için hayati önem arz eden bir sözcüktür. Aslı Latince olup, "tenere" dir. Tutmak anlamına gelir. Tain'den İngilizce'de bazı kelimeler türetilmiştir. Şimdi bunları ğrenelim.

Maintain: Main, Latince'deki "mano" dan köken alır. Mano el anlamındadır. Dolayısıyla Maintain "elde tutmak, muhafaza etmek" anlamına gelir. Eş anlamlıları aşağıdadır.

Sustain

Continue

Keep

preserve

Contain: Con = beraber, Tain = tutmak. Contain, beraber tutmak = içermek, ihtiva etmek

Retain: Re = tekrar, yeniden. Retain, yeniden tutmak =e tutmak (soyut anlamda, hafızada tutmak)

Detain: göz altında tutmak.

Pertain: Per = için, Pertain, ...için tutmak = ilgili olmak.

Obtain: elde etmek, sağlamak.

Attain: ...e ulaşmak.

"Amaç" kelimelerini de öğrenecek olursak;

Goal, Aim, Purpose, End, Objective, Intention, Motive: amaç

Might'ın Kullanımı

He might go home. (O eve gidebilirdi.)

Gidebilirdi ama gitmemiş anlamını verir. May'ın Past ifadesi "Might", geçmişte zayıf bir ihtimali belirtmek için kullanılır. Yani "may" kullanımına göre ihtimal daha zayıftır. Fazla yaygın bir kullanımı yoktur. Yan cümleciği olan ifadelerde zaman uyumunu sağlamak açısından "might" kullanımına gidilir.

Must

Must'ın Past formu olmadığı için geçmişte zorunluluktan dolayı yapılan bir eylemin zorunluluğunun söyleyenden veya dışardan kaynaklanması önemli değildir. Yani geçmişte yapılan bir eylem için zorunluluk ayırımı ve bundan dolayı İngilizce'de farklı bir kullanım yoktur.

Had to: ...gerekti

"Gerekti" anlamına gelir. İlerdeki konularla karışmaması için bunun iyi öğrenilmesi gerekir. Geçmişte bir zorunluluktan dolayı yapılması gereken ve yapılmış eylemleri ifade etmek kullanılır.

He had to sell his house. (O'nun evini satması gerekti.)

Borcu vardı veya komşuları iyi değildi vs. Ama bir zorunluluktan dolayı evini satması gerekliliği ve evini satmış. Bu cümleyi "...gerekliyordu" diye çeviremeyiz. Çünkü evi satma eylemi olmuş bitmiş bir eylemdir.

The Government had to punish the responsables. (Hükümet, sorumluları cezalandırmak zorunda kaldı.)

Punish: cezalandırmak

Responsible: sorumlu

Responsible for: ...den sorumlu

Responsibility: sorumluluk

He had to give up scheme. (O'nun projeden vazgeçmesi gerekti.)

Scheme: şema, proje

"Had to" yapısını olumsuz yapmak için iki yol vardır. İkisi de aynı anlama gelir. Bu yapıda olumsuzluk gerektiğinde ikisinden biri kullanılabilir.

1.) He had not to give up the scheme. (Projeden vazgeçmesi gerekmedi.)

2.) He didn't have to give up the scheme. (!!! !!)

We didn't have accept their sanction. (Onların yatırımlarını kabul etmemiz gerekmedi.)

We had not accept their sanction. (Onların yatırımlarını kabul etmemiz gerekmedi.)

Sanction: yatırım

Accept: kabul etmek

“Will Be Able To” Kullanımı

“...e bilecek” anlamındadır. İngilizce’de, normalde “be able to” present kullanımı bir Future anlam da içermektedir. Bu özellik Türkçe’de de böyledir. Bu nedenle “...e bilecek” anlamına gelen “will be able to” ifadesi gelecekte yapılabilecek her durum için kullanılmaz ve özel bir kullanım şekli vardır. Yani “will be able to” gelecekte ilk defa yapılacak eylemleri ifade etmede kullanılır.

After a few lessons, I will be able to drive a car. (Birkaç dersten sonra araba kullanabileceğim.)

Bu cümleden, daha önce araba kullanmasını bilmediğim, dolayısıyla hiç kullanmadığım, aldığım derslerden sonra ilk defa araba kullanabileceğim anlaşılır.

Will Have To

“Gerekecek” anlamındadır. Sade ve zor olmayan bir kullanımı vardır.

Next week, the Cabinet will have to fix salary rise. (Hükümetin, gelecek hafta maaş artışlarını saptaması gerekecek.)

He will have to come. (O gelmek zorunda kalacak.)

Fix: tespit etmek, saptamak.

Salary: maaş

Rise: yükseliş, artış, zam.

PERFECT MODALS

Adından da anlaşılacağı gibi bu başlık altında modalların perfect kullanımını göreceğiz. Bu yapı, modallara “present perfect” yani “have + V3” eklenerek kurulur ve daha sonraki derslerimizde de detaylı olarak göreceğimiz gibi bu yapılar “Unreal” yapılardır.

Modallar ile ilgili olarak daha önce anlatılanlar KPDS’ de sorulmayan detaylardı. Ama hem Perfect Modals konusuna hazırlık hem de temel modal bilgileri anlamında iyi öğrenilmelidir. KPDS sınavında modal konusundan asıl olarak Perfect Modals yapılarından soru gelmektedir. Anlama, boşluk doldurma ve diğerleri gibi konularda da Perfect Modals’ tan soru gelebilir. Bu konu, hem karışık hem de KPDS için önemli olması nedeni ile dikkatle çalışılmalı ve iyi öğrenilmelidir. Ayrıca başka kaynaklarda çok karışık bir şekilde anlatıldığı için kursta konu bittikten sonra başka kaynaklardan bakılmalıdır.

Must

Have to

Should + Have + V3 = Perfect Modals (Unreal Yapılardır.)

Ought to

Perfect Modals kullanımlarında “Must + Have V3” ifadesi diğerlerinden ayrılarak farklı anlam yüklenmiştir.

Must + Have V3

Must + Have V3, “...mış olmalı” anlamına gelir. Bu yapı geçmişe yönelik güçlü bir tahmin için kullanılır. Örneğin, biri girdiği sınavdan sonra neşeli görüldüğünde “sınavı iyi geçmiş olmalı” deriz. Burada geçmişe yönelik güçlü bir tahmin yapıyoruz. Bizi bu güçlü tahmine götüren delil de sınavdan çıkanın neşeli olmasıdır. Dışarı çıkarsınız yerler nemli, “akşam yağmur yağmış olmalı” dersiniz. Yine iyi derecede İngilizce konuşan biri için “İngiltere’de öğrenim görmüş olmalı” deriz. Örnekler çoğaltılabilir. Önemli olan “Must + Have V3” ün geçmişe yönelik güçlü tahminlerde kullanıldığını bilmektir.

The roads are wet, It must have rained last night. (Yollar nemli, dün gece yağmur yağmış olmalı.)

She speaks German fluently, She must have studied in Germany. (O Almanca’yı akıcı bir şekilde konuşuyor, Almanya’da öğrenim görmüş olmalı.)

Have to + Have V3 = Should + Have V3 = Ought to + Have V3

“...mış olmalıydı” veya “gerekirdi” anlamındadır. Her üç kullanım da aynı anlamdadır. Geçmişte yapılması gerekli ama yapılmamış olan eylemler için kullanılır. Örneğin, biri sınava iyi hazırlanmış ama sınavı geçememiş. Bu durumda “geçmiş olmalıydı” deriz. İngilizce’de bunu söylemek için yukarıdaki üç yapıdan birini kullanırız. En sık kullanılan “Should + Have V3” yapısıdır.

Yukarıdaki açıklamada da geçtiği gibi, “...mış olmalıydı” veya “gerekirdi” diye bu yapıları çeviriyoruz. Yani geçmişte olması gerekli fakat olmamış eylemleri bu şekilde ifade ediyoruz. Bu yapıların “gerekirdi” anlamı ile daha önce öğrendiğimiz “Had to = Gerekti” anlamı karışıklık yaratıyor. “Had to = Gerekti” ifadesi ise, geçmişte yapılması gerekli ve yapılmış olan eylemler için kullanılır. Yani “gerekirdi” ifadesi ile “gerekirdi” ifadesini karıştırmamak gerekir. Bu nedenle KPDS için çok önemli olan bu konuyu dikkatle çalışmak ve iyi öğrenmek gerekir.

The Government should have taken the necessary steps. (Hükümet gerekli önlemleri almış olmalıydı)

Step: adım, önlem.

He study hard ; he should have passed exam. (O sıkı çalışır; sınavı geçmiş olmalıydı.)

It is too late. My father should have called up so far. (Çok geç oldu. Babam şimdiye kadar aramış olmalıydı.)

You shouldn’t have shouted at me. (Bana bağırman gerekmezdi.)

The Government should have punished the responsables. (Hükümet, sorumluları cezalandırmalıydı.)

We ought to have warned them. (Onları uyarmamız gerekirdi.)

We had to warn them. (onları uyarmamız gerekti.)

Could + Have V3

“...miş olabilirdi” veya “....e bilirdi” anlamındadır. Güç, yetenek anlamında, geçmişte yapılabilecek ama yapılmamış eylemleri ifadede kullanılır.

Our Government could have improved our standarts. (Hükümetimiz, standartlarımızı geliştirebilirdi.)

İmprove: geliştirmek, iyileştirmek

Bu cümleden, Hükümetin standartları geliştirme gücüne sahip olduğunu fakat bu geliştirmeyi yapmadığını anlıyoruz.

They could have caused a crisis of confidence. (Bir güven krizine yol açabilirdi.)

Confidence: güven

Couse: ... e sebep olmak

Might + Have V3

“...miş olabilirdi” veya “....e bilirdi” anlamındadır. Fakat burada ihtimal anlamı vardır. Aslında geçmiş bir olayın olasılığı olamaz ama Might + Have V3 kullanımı genelde geçmişte tehlike arz eden durumlarda kullanılır. Bu kullanım daha sonra Unreal yapılarda detaylı incelenecektir.

She might have fallen down. (O düşebilirdi.)

She might have killed her husband by mistake. (Yanlışlıkla kocasını öldürebilirdi.)

Mistake: yanlışlık, hata

Kill: öldürmek

Böylece Modal olarak temel kullanımları görmüş olduk. Gördüğümüz bu temel kullanımların dışında geniş bir şekilde modal kullanım varyasyonları da vardır. Ana kullanımları öğrendikten sonra karşılaşacağımız bu varyasyonları da çözebiliriz.

Örneğin:

He was ill this morning. He may have gone home. (O bu sabah hastaydı. Eve gitmiş olabilir.)

“...miş olabilir” yapısı daima olasılık bildirdiğinden bu yapıda May + Have V3 yapısında “Can” kullanılamaz. Yani Can + Have V3 şeklinde bir kullanım İngilizce’ de yoktur. Ama olumsuz ve soru

yapısı vardır.

Such a man can't have done that. (Böyle bir adam bunu yapmış olamaz.)

Örnek Cümleleri

He may have been waiting for us. (O bizim için beklemekte olabilir.)

He may have resigned. (O istifa etmiş olabilir.)

They must be studying now. (Onlar çalışıyor olmalı.)

She must have been developing a new method. (O yeni bir metot geliştirmekte olmalı.)

He was able to see his boss. (O patronunu görebildi.)

He has been able to see his boss. (O patronunu görebilmiş.)

He had been able to see his boss. (O patronunu görebilmişti.)

The two sides, could have resolved the dispute. (İki taraf anlaşmazlığı çözebilirlerdi.)

Unreal yapı olduğu için cümle olumlu görülmesine karşın olumsuz anlamdadır.

Resolve: çözmek (bir problemi, bir sorunu...)

Solve: çözmek (kimyasal anlamda)

Settle halletmek

Bu cümlede, KPDS için hayati önemde olan "pute" kelimesinin kökü ve türevlerini öğrenecek olursak:

Pute, Latince kökenli bir kelime olup, "Putare" den gelir. "Putare" hesaplamak, düşünmek anlamındadır. Genelde bu kelime kökünün anlamına göre türevleri çevrilir.

Dispute: dis = olumsuzluk, pute = düşünmek, Dispute = anlaşmazlık, tartışma

Compute: com = beraber, Compute = beraber düşünmek, Computer: Bilgisayar.

Repute: tekrar düşünülen, ün, şöhret.

Impute: suçlamak, itham etmek

I should have turned down their proposal. (Önerilerini ret etmiş olmalıydım.)

She has to have sold her car. (O arabasını satmış olmalıydı.)

They ought to have submitted their report. (Onlar raporlarını sunmuş olmalıydılar.)

Submitte: sunmak

We had to sell all our properties. (Tüm mallarımızı satmamız gerekti.)

Property: mal, mülk, eşya.

People shouldn't have exalted the statue of computers. (İnsanların bilgisayar statüsünü yüceltmeleri gerekmezdi.)

Exalt: yükseltmek, övmek, yüceltmek.

He shouldn't have revealed my secret. (Sırlarımı açığa çıkarması gerekmezdi;çıkarmamalıydı.)

Reveal: açığa çıkarmak, göstermek, açıklamak

You oughtn't to have said all these to him. (Bunların tümünü ona söylemen gerekmezdi.)

We had to discharge this patient. (Hastayı taburcu etmek zorunda kaldık.)

Discharge: taburcu etmek.

We must have seen him. (Onu görmüş olmalıyız.)

****Can ile olumlu perfect modal yapılamaz. "Can + Have V3" yapısı yoktur. Yani;

He can have said this şeklinde bir cümle kuramayız. Ama olumsuz yapıda olabilir.

"Can't + Have V3" şeklinde cümle kurulabilir. Örnek verecek olursak;

She can't have killed her friend. (O arkadaşını öldürmüş olamaz.)

They should have considered the offer. (Öneriyi düşünmüş olmalıydılar.)

He must have gone. (O eve gitmiş olmalı.)

He may not have brought it. (Onu almış olmayabilir.)

She may not have passed the exam. (O sınavı geçmiş olmayabilir.)

He is able to realize his goal. (O amacını gerçekleştirebilir.)

He was able to realize his goal. (O amacını gerçekleştirebildi.)

He had been able to realize his goal. (O amacını gerçekleştirebilmişti.)

We could have passed the exam. (Sınavı geçmiş olabilirdik.)

We might have had an . (Kaza yapmış olabilirdik. Ya kaza yapsaydık olarak da çevrilebilir.)

İnilizceyi İngiltere’de öğrenmiş olabilirdik. (We could have learnt English in England.)

Evimizi satmamış olabilirdik. (We could not have sold our house.)

Sen ayağını kırmış olabilirdin. (You might have broken your leg.)

He had to reject salary rise. (Maaş artışını ret etmesi gerekti.)

Ject: atmak, fırlatmak anlamındadır. Latince kökenli olup, İngilizce’ye “ject”, Fransızca’ya “jet” olarak geçmiştir. Türkçe’de, Fransızca’dan geldiği için “jet”(uçak) olarak kullanılır. KPDS için önemli bir kelimedir. Türevleri ile birlikte çok iyi bilinmesi gerekir.

Inject: İn = içine, ject = atmak, Inject = içine atmak, enjekte etmek, iğne yapmak

Reject: Re = yeniden, Reject = yeniden atmak, ret etmek

Eject: dışarıya doğru atmak. (teyplerde vardır.)

Object: ...e atmak, itiraz etmek, karşı çıkmak.

Project: Pro = ileriye, ...nın yerine, Project = ...nın yerine atmak, tasarlamak.

The committe members could have given more concession. (Komite üyeleri daha fazla ödün verebilirlerdi.)

***Concession: taviz, ödün, ayrıcalık. KPDS’ de çok geçiyor. İyi bilinmeli.

He ought to have provided us with more accurate data. (Bize daha doğru bilgiler sağlamış olmalıydı.)

Provide: temin etmek, sağlamak. Önemli bir kelime ve KPDS’ de de sorulmuş önemli bir özelliği var.

Eğer “provide”, sonrasında sağlanan nesne belli ise, “with” ile geçiş yapar. Yukarıdaki cümlede sağlanan şey “daha doğru bilgi”dir. Yani nesne belli olduğu için “with” ile geçiş yapmıştır.

Provision: teminat

Accurate: doğru. “cure = tedavi “den köken alır.

Accuracy: doğruluk

Accurately: doğru bir şekilde

Inaccurate: yanlış

Inaccuracy: yanlışlık

Inaccurately: yanlış bir şekilde

Data: veri. Latince aslı “Datum”dur. Latince’de sonu “m” ile biten kelimeler İngilizce’ye geçince “a” ile sonuçlanırlar.

The Gaverment must have overcome the economic recession in Irak. (Hükümet, Irak’ta ekonomik durgunluğun üstesinden gelmiş olmalı.)

Recession: (ekonomik) durgunluk. Cocession ve Recession kelimeleri her bir KPDS’ sınavında en az 20-30 defa geçer. Bu nedenle çok iyi bilinmesi gerekir.

Overcome: üstesinden gelmek

Diğer Modal'lar

Had better: ...se iyi olur

We had better get up early. (Erken kalksak daha iyi olur.)

Would rather / sooner: yeğlemek, tercih etmek

I would rather die than do it. (Onu yapmaktansa ölmeyi tercih ederim.)

Die: ölmek

Dead: ölü

Death: ölüm

We would sooner sell than rent it. (Kiralamaktansa almayı tercih ederim.)

****Not: Eğer "would rather / sooner" formundan sonra bir cümlecik gelirse, bu cümlecik zamanı mutlaka Simple Past' tır. Bu özellik çok önemlidir ve KPDS' de sorulmuş.

I would rather (that) you remained at home. (Evde kalmanı tercih ederim.)

S. Past

I would sooner (that) you remained at home. (Evde kalmanı tercih ederim.)

Simple Past

"would rather / sooner" formunun ilk kullanımında, modal olduğu için hemen sonrasında V1 geliyordu. Burada ise, sonrasında "that" ile geçiş yapmış ve öznesi olan bir cümlecik gelmektedir. Bu cümlecik zamanı mutlaka Simple Past olmak zorundadır. Karışık bir konu olduğu için mantığı daha sonra açıklanacaktır.

Remain: kalmak

Used to: ...irdi

(Geçmişte alışkanlık gereği yapılan olayları ifade ederken kullanılır.)

I used to smoke when I was at university. (Üniversitedeyken sigara içerdim.)

Bu cümlede, söyleyenin şu anda sigara içmediği anlamı gizlidir. Ayrıca genelde "used to" yapısı "but ile geçiş yapar.

I did not use to smoke. (Eskiden sigara içmezdim.)

Did you use to smoke? (Sigara içmez miydin?)

"Used to" yapısının olumlu ve sorusunda görüldüğü gibi "did" yardımcı fiilinden faydalanılır. Yardımcı fiil devreye girdiğinden "use" şeklinde birinci hale döner.(Simple Past Tense' nin özelliklerinden hatırlayınız.) Gerçi bu tartışma konusudur. "used to" modal olduğu için direk "not" alabilir diyenler de vardır ve bu kullanım informal olarak kullanılmaktadır. Ama gramer olarak "used not to" kullanımı

yanlıştır. "Used to" yapısının soru ve olumsuzunda doğru kullanım yukarıdaki gibidir.

She used to gamble, but now she doesn't. (O kumar oynardı ama şimdi oynamaz.)

Did you use to play football. (Futbol oynar mıydın?)

My father didn't use to watch T.V, but now he is always before the screen.

(Babam T.V izlemezdi ama şimdi daima ekranın önündedir.)

Screen: ekran

Gamble: oyun, kumar

Would: ...irdi (Geçmişte alışkanlık gereği yapılmayan olayları ifade etmek için kullanılır.)

Dare: Cesaret etmek

I Daresay: Sanırım, Galiba

May / Might as well: Bari.....se

Bu yapı genelde "might" ile kullanılır.

You might as well come tomorrow. (Bari yarın gelseydin.)

I Daresay (Sanırım, galiba)

I daresay you are right. (Sanırım haklısınız.)

Be Going To

Gelecek zamanı ifade etmek için kullanılan bir kalıptır. Yakın gelecek diye de tanımlanır. En güzel ifadesi "geleceğe dair önceden planlanmış veya yakın zamanda olması kesin olan eylemleri ifade etmektir."

I will write his composition. (Kompozisyonunu yazacağım.) (önceden planlanmamış.)

I am going to write his composition. (Kompozisyonunu yazacağım.) (önceden planlanmış.)

Was / Were Going To:

Geçmişte yapılması düşünülüp yapılmamış eylemleri ifade etmek için kullanılır.

Last night, we were going to visit you, but we had some guests. (Geçen akşam sizi ziyarete gelecektik ama misafirlerimiz vardı.)

Çarşamba 29. 12. 1999

NEED

“Need”, diğer modallardan farklı bir özelliğe sahip olduğu için en sona bırakıldı ve diğerlerinden ayrı olarak veriliyor.

“Need” hem modal hem de esas fiil niteliğinde olmak üzere iki ayrı kullanıma sahiptir. Her iki durumda anlamı hemen hemen aynıdır. “ihtiyacında olmak, gereksinim duymak” anlamına gelir.

Eğer modal olarak kullanılırsa daha önce söylenen üç modal özelliğini de taşıması gerekir. Esas fiil olarak kullanılırsa diğer fiiller gibi çekime girer. Bu özelliklerden yola çıkarak kullanımının modal mı yoksa esas fiil mi olduğu anlaşılır.

I need learn English. (İng. Öğrenmem gerekir veya İng. Öğrenmeğe ihtiyacım var.)

Görüldüğü gibi “need” den sonra fiil birinci halde, çekilmemiş ve başka bir modal yok. Bu özelliklere sahip olduğu için “need” burada modal olarak kullanılmıştır.

Ama “need” modal olarak pek olumlu yapıda kullanılmaz. Genelde olumsuz yapıda modal olarak kullanılır.

I needn't go there. (Oraya gitmem gerekmez.)

She needn't study such a lesson. (Böyle bir dersi çalışması gerekmez.)

Not: “Need” sadece modal olarak kullanıldığında olumsuzluk eki olan “not” ı alır. Eğer esas fiil olarak kullanılırsa “not” almaz, bu görevi yardımcı fiil üstlenir.

NEED' in Esas Fiil Olarak Kullanımı

I need to learn that. (Şunu öğrenmeye ihtiyacım var veya Şunu öğrenmem gerekir.)

I need some money. (Biraz paraya ihtiyacım var.)

I don't need anything. (Herhangi bir şeye ihtiyacım yok.)

She dosen't need anything. (Herhangi bir şeye ihtiyacı yok.)

She dosen't need to resign. (İstifa etmeye ihtiyacı yok veya İstifa etmesi gerekmez.)

“Need”in yukarıdaki kullanımında görüldüğü gibi modal özelliği yoktur. “Need” sahısa göre çekilmiş, sonrasında mastar veya nesne almış. Kısacası bir esas fiil işlevine sahiptir.

She didn't need to resign. (İstifa etmesi gerekmedi.)

"Need" in Simple Past kullanımı, daha önce gördüğümüz "have to" modalının Simple Past kullanımı ile aynı anlamdadır.

Yani yukarıdaki cümleyi;

She didn't have to resign (She had not to resign.) şeklinde de yazabiliriz.

Bu özelliklerden dolayı Didn't need = Didn't have to diyebiliriz.

"Need" esas fiil olarak tıpkı diğer fiiler gibi tüm zamanlar için çekilebilir.

He will need to apply for that. (Onun buna baş vurması gerekecek.)

She needn't have studied. (Çalışması gerekmezdi veya çalışmaması gerekirdi.)

She shouldn't have studied. (!! !! !! !!)

Yukarıdaki iki cümle arasında anlam farkı var ama çok önemli olmayan bir ayrıntıdır. Her iki cümle de "Çalışması gerekmezdi" diye çevrilebilir.

*** "Need" modal olarak iki kullanıma sahiptir. Present Modal ve Perfect Modal olmak üzere.
(Needn't ve Needn't Have V3)

Örnekler

I needed to call off the match. (Maçı iptal etmem gerekti.)

- 1.) V1 almamış, mastar almış
- 2.) S. Pasta göre çekilmiş
- 3.) Olumlu yapıda kullanılmış. Bu özelliklerden dolayı modal değil; esas fiil olarak kullanılmıştır.

Call: seslenmek, telefon açmak.

Call off: iptal etmek. Syn "Cancel"

Did they need to warn you. (Sizi uyarmaları gerekti mi?) (Esas fiil)

They needn't spend so much energy on this project. (Bu projede bu kadar çok enerji harcamalarına gerek yoktur, (gerekmez).) (Present modal)

Have you needed to confes everything. (Her şeyi itiraf etmeniz gerekmiş mi?) (esas fiil)

Confes: itiraf etmek

You needn't have spoken to me that way. (Benimle bu şekilde konuşman gerekmezdi.) (modal)

Speak to: ...e ile konuşmak

Way: yol, biçim, yöntem, tarz

***Not: Sınavlarda, özellikle "Need" in Perfect Modal'ı; çeviri, eş anlamını bulma gibi kilit noktalarda çok sorulur.

She needn't study harder, because her marks are high. (Daha sıkı çalışmasına gerek yoktur. Çünkü notları yüksektir.) (present modal)

We don't need your help. (Yardıma ihtiyacımız yoktur. (esas fiil.)

You needn't have shouted at us; we are not deaf. (Bize bağırman gerekmezdi; sağır değiliz.) (Perfect modal)

She needn't have complained us. (Bizi şikayet etmesi gerekmezdi.) (perfect modal.)

***Son iki cümle "bize böyle bağırmanmalıydın" şeklinde de çevrilebilir. Dikkat edilirse bu çeviri " geçmişte yapılması gerekli ama yapılmamış" eylemleri ifade etmek için kullanılan "should + have V3 ve ought to + have V3 " modallarının olumsuz kullanımı ile aynı anlamdadır.

Bunu dile getirmesi gerekmezdi. (She needn't have expressed this.) (perfect modal.)

Yabancı dilimi değiştirmem gerekmedi (I didn't need to change my foreign language) (esas fiil)

Yarın gelmem gerekir mi? (Do I need to come tomorrow.) (esas fiil.)

Yarın gelmem gerekmez mi? (Needn't I come tomorrow.) (present modal.)

Bir cümlede soru sözcüğü olduğu zaman (where, what, who gibi) need kullanmıyoruz. "Gereklilik" anlamı veren "should" veya "ought to" kullanılır. bu özellik sadece "need" için geçerlidir.

PAZAR 02. 01. 2000

GERUNDS AND İNFİNİTİVES

Bu konuda hem gramer hem de kelime öğreneceğiz. KPDS için çok önemli birkaç gramer bilgisi ve önemli kelimeler var ki bunlar çok iyi öğrenilmeli; diğerleri sınav için çok önem arzetmese de öğrenilse iyi olur.

"Gerunds ve İnfinitives" konularının her ikisi de tek başına ele alındığında önemli ve geniş konulardır. İlk önce KPDS için önemli olan kısımları öğreneceğiz. Yani "Gerunds ve İnfinitives" lerin cümlede

çekimsiz boyutu ile ilgileneceğiz.

“Gerunds ve Infinitives” ler, cümlede bir harekete verilen isimdirler. Türkçe’deki ismin halleri durumunda kullanılırlar. İngilizce’de ise bir yüklemden sonra çekilmemiş fiiller mastar yapısında gramatikal olarak üç pozisyonda olabilirler.

- 1.) Gerund (speaking, going gibi)
- 2.) Infinitive (to speak, to go gibi)
- 3.) Bare infinitive (Yalın mastar) (speak, go gibi)

“Öğrenmeyi istiyorum” cümlesinde “istemek” cümlenin yüklemidir. “öğrenmeyi” ise çekilmemiş konumda olup, İngilizce’de gramatikal olarak yukarıda da söylendiği gibi üç şekilden biri ile ifade edilebilir. Bu bir sistemdir, kuralları vardır. Bu kurallar çerçevesinde uygun olan şekliyle cümle yazılır.

Yalın mastarlar genellikle Causative (ettirgenlik) yapısında kullanılır ki bu konuyu daha sonra göreceğiz. Yalın mastar kullanımı spesifik özelliğe sahip olup, kullanım alanı sınırlıdır. Bu şekilde kullanılan fiil sayısı da azdır. Bu nedenle cümlede çekimsiz bir fiil denince “Gerunds ve Infinitives” olmak üzere iki kullanım akla gelir. Bu durumda biri diğeri için alternatif konumundadır. Yani eğer cümlede gerund kullanılmıyorsa, onun alternatifi olan infinitive’e gidilir. Bu özellik olduğu için bir konunun iyi bilinmesi, alternatifinin de çözülebilmesi anlamına gelir. Gerunds’lar ile başlayalım.

GERUNDS

“Gerund” isim fiil (verbal noun) demektir. Bir fiilin –ing almış biçimidir. “Gerund” lar, bir fiil ve bir isim özelliği taşırlar. Cümlede isim veya zamir olarak kullanılırlar. Yapı bakımından ortaçlara (present participle) benzerlerse de kullanım ve anlam bakımından çok farklıdırlar.

“Gerunds” yapısı geniş bir konudur. Dört madde halinde anlatılacaktır. Özellikle ilk üç maddesi KPDS için çok önemlidir ve konunun % 90’ ını kapsar. Bunun da yüzde 70-80’i birinci maddeye dahildir. Bu üç maddenin çok iyi bilinmesi gerekir. Diğer kısmı ileri düzey için önemlidir. Öğrenilmesi iyi olur.

1.) Bir Edattan Sonra (After a preposition)

Edat: Tek başlarına bir anlamı olmayan, bir isim veya isim türevi (zamir, isim fiil gibi) ile birlikte kullanılarak anlamlarını bütünleştiren sözcüklerdir. In, on, under, of, off, with, for, over gibi. He come in the room. (buradaki “in” edattır çünkü isimden önce gelir.)

He come in. (“in” zarftır çünkü fiili etkilemiştir.)

Eğer bir cümlede yüklemden sonra bir edat varsa ve sonrasında çekilmemiş bir fiil kullanılmışsa bu mutlaka gerund’tır. İlla da gerund olacak diye bir kural yoktur. Yüklemden sonra hiçbir şey olmayabilir veya bir isim gelebilir. Ama eğer yüklemden sonra edat var ve sonrasında da çekilmemiş bir fiil varsa bu mutlaka gerund olmalıdır.

Bundan sonra cümleler kurulurken KPDS için önemli olan kelimeler kullanılacak. Geçen bu kelimeleri

mutlaka iyi öğrenmemiz gerekir.

The members are thinking of appointing him as their president. (Üyeler, onu başkanları olarak atamayı düşünüyorlar.)

a) to appoint b) appoint c) appointing

Boşluğa "appointing" gelmelidir. Çünkü yüklemden sonra edat vardır ve edattan sonra eğer çekilmemiş bir fiil varsa bu gerund olmak zorundadır. Böyle fiiller bir edat ile nesneye indirekt olarak geçerler. Böyle sorularda cümlenin anlamı bilinmezse de soru çözülebilir.

Appoint: atamak, kararlaştırmak

Disappoint: hayal kırıklığına uğratmak, bozmak, engel olmak. (Başında bulunan "dis"ten dolayı "appint" in olumsuzu şeklinde anlaşılabilir diye KPDS' de sık sık geçen önemli bir kelime. Mutlaka bilinmeli.)

Think of: düşünmek (tasarlamak anlamında)

Think over: düşünmek (bir şey üzerinde)

Think about: düşünmek (bir şey üzerinde)

He is thinking of emigrating to USA. (O Amerika'ya göç etmeyi düşünüyor.)

He gave up smoking. (O sigara içmeyi bıraktı.)

The scientists shouldn't have approved of using hazardous material. (Bilim adamlarının tehlikeli materyalleri kullanmayı onaylamamaları gerekirdi.)

Hazardous: tehlikeli (syn: dangerous)

Approve of: onaylamak

Disapprove of: onaylamamak (ikisi de "of" ile nesneye geçiş yapar.)

Approve

KPDS' de oldukça sık geçen bir kelimedir. Eş anlamlıları ile birlikte çok iyi bilinmeli.

Reaffirm, certify, attest: onaylamak

Ratify: onaylamak. Ratification: onaylama

Specify: onaylamak, açıkça belirtmek. Specification: belirtme, tarifname

Notify: onaylamak, bildirmek. Notification: haber, bildirme, ihbarname.

Affirm: onaylamak

Reaffirm: onaylamak

Confirm: onaylamak

Bear out: onaylamak

As a researcher, he was always interested in developing something beneficial. (O bir araştırmacı olarak daima faydalı şeyleri geliştirmekle ilgilenirdi.)

Interested in: ...ile ilgilenmek (daima nesneye "in" ile geçiş yapar.)

Develop: geliştirmek (daha önce geçmişti)

Improve:
Progress:
Advance:
Enhance:
Extend:
Boost:
Grow up:
Flourish:
Thrive:
Beneficial: faydalı. (syn: useful)

***Not: Any, some, every, no kelimeleri; think, body, one, where kelimeleri ile birleştiklerinde sonralarında mutlaka bir sıfat isterler. Türkçe'deki mantığa ters bir yapıdadır.

Any think
Some body
Every + one + Adjective
No where

Yukarıdaki örnekte de görüldüğü gibi Something geçmiş ve sonrasında da "beneficial" sıfatı gelmiştir.

You must give up smoking. (Sigarayı bırakmalısınız.)

He disapprove of joining the army. (O orduya katılmayı onaylamıyor.)

Join: katılmak
Disapprove of: Onaylamamak

They succeeded in persuading us. (Onlar bizi ikna etmeyi başardılar.)

Succeed in: başarmak
Persuade: ikna etmek

2.) Bazı Fiillerden Sonra Gerund Kullanılır

Bu fiillerin sayısı 30 – 40 civarındadır. Bunlar yüklem olacakları zaman sonralarında eğer çekilmemiş bir fiil gelirse, "gerund" olmak zorundadır. Bu özellik tamamen ezbere dayalı bir durumdur. En önemli 10 - 15 tane fiil göreceğiz. Diğerleri liste halinde bize verilecek. Bu fiilleri yazarsak;

Avoid: kaçınmak, sakınmak
Understand: anlamak
Consider: düşünmek
Admit: kabul etmek, itiraf etmek
Anticipate: sezinlemek
Appreciate: takdir etmek

Enjoy: hoşlanmak
Mind: aldırmak, umursamak, umurunda olmak
Postpone:
Delay: ertelemek
Defer:
Put off:

Forgive:
Pardon: bağışlamak, affetmek
Excuse:
Hate:
Detest: nefret etmek
Abhor:
Like / dislike: sevmek / sevmemek
Complain: şikayet etmek
Understand: anlamak

Bu fiiller, yüklem olarak kullanıldığında ve sonrasında çekilmemiş bir fiil geldiğinde bu mutlaka "gerund" olmalıdır.

You could have avoided hurting him. (Onu incitmekten kaçınmış olabilirdin veya kaçınabilirdin.)

She considers moving away. (O taşınmayı düşünüyor.)

Move: taşınmak, hareket etmek (yanında away, in gibi değişik edatları alabilir.)

He s getting up early. (O erken kalkmaktan nefret eder.)

The thief admitted stealing the money. (Hırsız parayı çaldığını itiraf etti.)

Thief: hırsız
Theft: hırsızlık

I don't anticipate meeting any problem. (Herhangi bir problemle karşılaşmayı sezinlemiyorum.)

I don't understand your complaining. (Şikayetinizi anlamıyorum.)

3.) Bazı Deyimlerden Sonra Gerund Kullanılır

İngilizce'de, aşağıda yazılan deyimlerden sonra eğer bir çekilmemiş fiil gelirse, kesinlikle "gerund" olmalıdır.

It is no use: Anlamı yok, yararı yok, manası yok

It is no good: anlamı yok, yararı yok

That is no point in: anlamı yok, yararı yok
Can't help: elinde olmamak, bir şey yapmaktan kendini alamamak
Feel like: canı istemek
It is worth: ...meye değer
Look forward to: dört gözle beklemek
Object to: itiraz etmek, bir şeye karşı çıkmak
Oppose to: itiraz etmek, bir şeye karşı çıkmak
Confess to: itiraf etmek
Be used to:e alışkın olmak
Be accustomed to: ...e alışmak
Get used to: ...e alışmak
Get accustomed to: ...e alışmak
Get around to: dolaşmak, yayılmak, kandırmak
Have trouble: zorluk çekmek
Can't bear: dayanamamak
Can't stand:
Have fun:

Bu kalıplardan sonra, (zamanı ne olursa olsun, olumlu veya olumsuz olsun) eğer bir çekilmemiş fiil varsa, bu fiil gerund yapısında olmalıdır. Her zaman bunlardan sonra "gerund" olacak diye bir kural yoktur. Bazen çekilmemiş bir fiil dışında da bir sözcük gelebilir.

Örnekler

I am looking forward to seeing you among us. (seni aramızda görmeyi dört gözle bekliyorum.)

French is no worth learning. (Fransızca öğrenilmeye değmez.)

I don't feel like going out to night. (Bu gece canım dışarı çıkmak istemiyor.)

He must have confessed to committing the crime. (O suçu işlediğini itiraf etmiş olmalı.)

Confesses to: itiraf etmek (zihinsel anlamda) Commit: işlemek (suç, günah, hata, cinayet anlamında)

The hijackers objected to releasing the hostages. (Uçak kaçıranlar (hava korsanları) rehinelere serbest bırakmaya karşı çıktılar.)

Hijacker: uçak kaçıran, hava korsanı
Release: serbest bırakmak, salıvermek
Hostage: rehine

I am used to studying late at night. (Geç saatlere kadar çalışmaya alışkınım.)

He can't help laughing when he sees me. (Beni gördüğünde kendini gülmekten alamaz.)

She had trouble solving her problem. (O problemini çözmeye zorluk çekti.)

English is worth learning. (İngilizce öğrenmeye değer.)

The minister confees to getting involved. (Bakan suçta bulaştığını itiraf etti.)

Confees to: itiraf etmek Get involve: biri ile bir suçta bulaşmak

4.) Hem Mastar Hem de Gerund Alan Fiiller

İngilizce'de, bazı fiiller hem mastar hem de infinitive olabilirler.

Başlamak fiilleri start / Begin

Kesmek, ara vermek Cease Bu fiiller ikisini de alabilirler (Bu sınavda sorulmaz)

Devam etmek Continue

I start working on Monday. (P. Tesi çalışmaya başladım.)

I start to work on Monday. (P. Tesi çalışmaya başladım.)

Eğer bu fiiller Continuous formda çekilirlerse sonrasında da çekilmemiş bir fiil var ise tercihinizi gerund'tan yana kullanmayın deniliyor. Gramatikal olarak yasak değil ama iki gerund yan yana gelmesin diye infinitive kullanılır. Bu konu ile ilgili önemli ve temel bilgileri öğrenmiş olduk. Bundan sonra öğreneceğimiz detaylar ileri düzey içindir.

Çarşamba 05. 01. 2000

Bir önceki derste, eğer yüklemden sonra çekilmemiş bir fiil gelirse üç yapıdan biri ile kullanılabileceği söylenmişti. Aslında her dilde olduğu gibi İngilizcede de bu çekilmemiş fiil çekilmiş olan fiilin bir kısaltması gibidir. Yüklemden dolayı çekilmemiş olan fiilin zamanı ve kimin tarafından yapıldığı bellidir. Örneğin; "Ben öğrenmek istiyorum" derken, çekili olan fiil yani yüklem "istiyorum" dur. İnfinitive veya Gerund olacak çekilmemiş fiil de "öğrenmek"tir. Burada yüklemden dolayı öğrenmenin ne zaman istendiği ve kimin tarafından istendiği bellidir. İkisinin de öznesi "ben" dir.

Gerund Kullanımı ile ilgili Örnekler

I appreciate helping (Yardıma takdir ediyorum.)

Bu cümlede "appreciate"den dolayı "help" fiili Gerund olarak kullanılmıştır. "helping" in de öznesi "I" dir. Başka bir cümlede yüklem ile Gerund'ın öznesi farklı olabilir. Örneğin aynı cümleyi bu şekilde de yazabiliriz.

I appreciate you helping (Yardımanızı takdir ediyorum.)

Bu cümlede ise yüklem ile Gerund'ın özneleri farklıdır. Yüklemın öznesi I, Gerund'ın öznesi you'dur. Gerund isim fiil olduğu için ve sıfatlar isim ile kullanıldığı için aslında you yerine your'un kullanılması daha uygundur. Yüklemın nesnesi olan "your helping" in de nesnesi olabilir. "The poor" gibi. Bu açıklamalardan sonra cümlemizi yazarsak şöyle olur.

I appreciate your helping the poor. (Fakirlere yardımınızı takdir ediyorum.)

This project is not worth maintaining . (Bu proje devam etmeye değmez.)

He accused everybody of being reluctant. (O herkesi isteksiz olmakla suçladı.)

Accuse of: suçlamak

Reluctant: isteksiz

Will: istek

Unwilling: isteksiz

Willing: istekli

Irreluctant: istekli

I do not undersant your complaining about your jop. (İşiniz hakkında yakınmanızı anlamıyorum.)

We can not got anywhere without discussing the issues properly. (Biz meseleleri uygun bir şekilde tartışmaksızın bir yere varamayız.)

İssue: mesele, sorun, problem

Properly: uygun bir şekilde

Discuss: tartışmak

We get used to living under miserable condition. (Biz sefil koşullar altında yaşamaya alıştık.)

Miserable: perişan, sefil

5.) Allow = Permit, Advise = Recommend Fiilleri

Dördüncü madde gibidir. Yani yukarıdaki iki fiil (eş anlamları ile birlikte dört fiil) hem Gerund hem de İnfinitive alabilirler. Yalnız dördüncü madde gibi istenilen zaman Gerund istenilen zaman İnfinitive almıyor. Bu gramatikal bir özelliktir. Bu fiiller bazen Gerund bazen de İnfinitive alırlar. Allow = izin vermek, Advise: tavsiye etmek, önermek.

***Kural: 1. Eğer bu fiillerden sonra bir nesne varsa İnfinitive kullanılır.

***Kural: 2. Eğer bu fiillerden sonra bir nesne yoksa Gerund kullanılır.

He recommended me to rest. (Bana dinlenmemi tavsiye etti)

“Recommend”den sonra nesne olduğu için (me) İnfinitive kullanılmıştır.

He recommended resting. (Bana dinlenmeyi tavsiye etti)

“Recommend”den sonra nesne olmadığı için Gerund kullanılmıştır.

My wife doesn't allow me to go out. (Karım dışarı çıkmama izin vermez.)

My wife doesn't allow going out. (Karım dışarı çıkmaya izin vermez.)

The expert advised us to sell sharing. (Uzman bize hisse senetlerini satmayı önerdi.)

Expert: uzman

Sharing: hisse senetleri

6.) Regret, Forget, Remember (Üzgün - pişman olmak. Unutmak. Hatırlamak)

Yukarıdaki üç fiil de bazen Gerund bazen de İnfinitive alırlar. Buradaki espri biraz da anlama yöneliktir. Eğer bu fiillerden sonra kullanılacak olan fiil daha önce gerçekleşmiş bir olaydan bahsediyorsa Gerund, daha sonra gerçekleşecek bir olaydan bahsediyorsa İnfinitive kullanılır.

I regret spending so much money. (Bu kadar çok para harcadığıma üzgünüm.)

I regret to spend so much money. (Bu kadar çok para harcamaya (harcayacağıma) üzgünüm.)

*** “Regret” te genellikle gerund kullanımı tercih edilir.

I forgot taking my purse. (cüzdanımı aldığımı unuttum.) (cüzdanı üzerinde demektir.)

I forgot to take my purse. (cüzdanımı almayı unuttum.) (cüzdanı üzerinde değil demektir.)

*** Beşinci madde kullanımına uyuluyor. Ama altıncı madde kullanımda en çok ihlal edilen bir kuraldır.

7.)Need, Requirei, Want (İhtiyacında olmak, Gertirmek, İstemek.)

Bu üç fiil de aynı anlamda kullanılmaktadır. Üçü de hem Gerund hem Master alabilirler. Yalnız burada ki master “Pasif Master” dır. Bu kullanımdaki cümlelerde özne genellikle cansızdır.

Passive İnfinitive: to be + V3

This room needs cleaning. (Bu odanın temizlemeye ihtiyacı var.)

Aynı cümleyi şu şekilde de yazabiliriz anlam olarak aynıdır.

This room needs to be cleaned. (Bu odanın temizlenmeye ihtiyacı var.)

The grass requires cutting. (Otlar kesmeye ihtiyacı var.)

My car wants washing. (Arabamın yıkamaya ihtiyacı var.)

My car wants to be washed. (Arabamın yıkamaya ihtiyacı var.)

Bu kullarımdaki özne canlı olamaz mı sorusu üzerine (olabilir diye) şu örnek verildi.

I need to be accepted in the club. (Külube kabul edilmeye ihtiyacım var.)

Bu kullarımda yaygın olarak "gerund" kullanılır.

8.) See, Hear, Feel, Watch: (Görmek, duymak, hissetmek izlemek)

Her dördü de Gerund veya Mastar alabilirler. Yalnız buradaki mastar "Bare Infinitive" dir. yalın mastar = fiilin birinci hali = "to"suz mastar.

Burada Gerund ve Infinitive kullanımının önemli bir farkı da vardır. Eğer yüklemden sonra (ki bu yüklem yukarıdaki dört fiilden biridir) kullanılacak fiilin yarattığı olayın bir kesiti alınmışsa bu fiiller Gerund olarak kullanılmak zorundadır; olayın tümü alınmışsa Bare infinitive olarak kullanılmak zorundadır.

I saw him waiting at the bus stop. (Onu otobüs durağında beklerken gördüm.)

I saw him wait at the bus stop. (Onu otobüs durağında beklerken gördüm.)

Gerund kullanımından dolayı Birinci cümlede eğer o yarım saat durakta beklemişse benim beş on dakkasını gördüğüm, tüm olaya vakıf olmadığım anlaşılır. İkinci cümlede ise Bare Infinitive kullanımından dolayı Benim bu beklemenin tümüne vakıf olduğum anlaşılır.

We felt the house shaking. (evin sarsıldığını hissettim.) (sarsıntının bir kısmını)

We felt the house shake. (evin sarsıldığını hissettim.) (sarsıntının tümünü)

Shake: sallanmak, sarsılmak

Kullanımı biraz karışık olan bir konudur. Bu madde de Türkçe çeviriden çok İngilizce mantığını kavramak önemlidir.

I watched them enter the bar. (Onları bara girerken gördüm.) (Bara girme eylemi anlık bir eylem

olduğu için tümü görülebileceğinden “bare infinitive” kullanılmıştır.

“watch” genelde “bare infinitive” ile kullanılır, ama “gerund” la da kullanılabilir.
I heard her singing. (Onu şarkı söylerken duydum.)

***Not: Genelde kısa süren olaylar, hepsi gözlenebileceğinden “bare infinitive” ile aktarılır. Uzun süren olaylar ise, bir kısmı gözlenirse “bare infinitive” ile; tümü gözlenmişse “gerund” ile aktarılır.

Çarşamba 12. 01. 2000

INFINITIVES

Daha önce de söylendiği gibi çekimsiz fiilin kullanıldığı üç yapıdan biri de Infinitives’lerdir. Master hareketlerinde Infinitives’lerden faydalanılır. Infinitives’leri kullanım yerlerine göre maddeler halinde göreceğiz.

I want to learn English. (Ben öğrenmek istiyorum.) Burada yüklem ve masterın öznesi aynıdır.

I want you to learn English. (Ben sizin İngilizce öğrenmenizi istiyorum.) Bu cümlede ise yüklem öznesi I, masterın öznesi You’dur.

Madde ayırımı bu şekilde fiillerin nesne alma veya özne durumuna göre yapılacaktır. “Bu fiillerden sonra master gelir” diye ezberlemektense yapı olarak bunları öğrenmek daha iyi olacaktır. Ayrıca çeviri biçimini de kavramak önemlidir.

Şimdi maddeler halinde Infinitives’lerin kullanıldığı yapıları öğrenelim.

1.) Verb + Infinitive

Yani hemen sonrasında Infinitive alan fiiller demektir. Bunların sayıları 10–15 tanedir. Burada en önemlilerinden birkaç örnek verilecektir. Bu gruba giren fiiller liste halinde aşağıda sunulmuştur. Bu yapıda, yüklemden hemen sonra Infinitive geldiği için hem yüklem hem de Infinitive’in öznesi aynıdır.

Appear- Seem- Look: Görünmek

Can afford: Gücü yetmek

Claim: İdda etmek

Consent: ...e razı olmak

Decide: karar vermek

Demand: İstemek, talep etmek

Deserve: Hak etmek, layık olmak

Happen: Tesadüfen ...mek

Hasitate: Tereddüt etmek

Hope: Ummak, ümit etmek

Learn (How): Öğrenmek

Know (how): Bilmek, tanımak

Offer: Teklif etmek

Plan: Planlamak

Prepare: Hazırlamak

Promise: Vaat etmek

Pretend: Gibi davranmak

Refuse: Red etmek

Resolve: Karar vermek

Seek- Try- Strive: ...meye çalışmak

Tend: Eğiliminde olmak

Threaten: Tehdit etmek

Undertake: Üstlenmek

Would love: Seve seve...mek

Condescend: Tenezzül etmek

I can't afford to buy such a car in these economic condition. (Ben bu ekonomik şartlarda böyle bir araba alacak güçte değilim.)

We decided to give up the project. (Biz projeden vaz geçmeye karar verdik.)

They had to promise to fulfil their commitment. (Onlar vaatlerini yerine getirmeye söz vermek zorunda kaldılar.)

Commitment: söz, vaat, taahhüt.

To promise: söz vermek

Compromise: (komprumayz) uzlaşmak, ödün. KPDS'de en kritik yerlerde 4-5 defa geçer. İyi bilinmeli.

Fulfil: yerine getirmek,yapmak

Implement:

Achive(eyçhiv)

Accomplish:

Execute: (eksikut) icra etmek

Carry out:

Built:

Construct:

Manufacture:

Produce:

Perform:

Conduct:

Fulfil'den sonra yazılan fiillerin hepsi onun eşanlamlısıdır. KPDS için çok önemli kelimelerdir. İyi bilinmeli.

He should have tried to resolve the dispute. (Onun tartışmayı çözmeye çalışması gerekirdi.)

Try: ...meye çalışmak, denemek

Dispute: tartışma, anlaşmazlık

Confluent:

Deliberate:

Discuss:

Debate:

Argue:

The two governments refused to resume the talks. (Her iki hükümet görüşmelereyeniden başlamayı red etti)

Refuse: red etmek

Reject:

Turn down:

Talks: görüşme

Resume: ...e yeniden başlamak, sürdürmek

He must have threatened to kill us. (Bizi öldürmek için tehdit etmiş olmalı.)

Threaten: tehdit etmek

Not: Bu yapıları Türkçe'ye çevirmek önemli bir husustur. Moda mod bildikten sonra Türkçe'ye uygun bir şekilde çevirmek gerekir.

I happened to see him. (Onu tesadüfen gördüm.)

Happen: olmak

Happen + ful Infinitive: tesadüfenmek.

He always tends to hurt people. (O genellikle insanları incitmeye eğilimlidir.)

Tend: eğilimde olmak. (Türkçe'ye meyil, eğilim anlamında "tandans" olarak isim hali geçmiştir.)

She consented to step down. (O çekilmeye razı oldu.)

Consent: ...e razı olmak

Step down: geri adım atmak, çekilmek

I would love to come along with you. (Sizinle seve seve gelirim.)

Would love: seve seve ...mek

Along with: ...ile

She should not have condescend to take his book. (Onun kitabını almaya tenezzül etmemeliydi.)

Condescend: tenezzül etmek

You could have come to see me. (Beni görmeye gelebilirdin)

2.) Verb + Object + Infinitive

Bu kullanımda, yüklemden sonra bir nesne gelir ve ardından mastar kullanılır. Burada yüklem olarak kullanılan fiiller bir nesneden sonra mastar gerektirirler. Bu gruba giren fiiller aşağıda sunulmuştur.

Allow- Permit: İzin vermek

Ask: İstemek, Rica etmek

Recommend- Advise: Önermek, Tavsiye etmek

Cause: Sebep olmak

Challenge: Meydan okumak, Düelloya davet etmek

Command: Emretmek

Compel- Force- Ceorce: Zorlamak, Zorunda bırakmak

Encourage: Cesaretlendirmek, Teşvik etmek

Enable: Muktedir olmak, Mümkün kılmak

Find: Bulmak

Forbid: yasaklamak

Invite: Davet etmek

Notify: Haber vermek, Bilgilendirmek

Oblige: Mecbur etmek, zorunda bırakmak

Order: Emretmek, Siperiş vermek

Remind: Hatırlatmak

Require: Gerktirmek

Teach: Öğretmek

Tell: Söylemek

Tempt: Ayartmak

Urge: istemek, ...e sevk etmek

Warn: İkaz etmek, uyarmak

Want: İstemek

The U.N has urged the Iraqi Government to comply with the resolutions of the security council. (B. M.....)

To Comply:

Resolution:

Security:

Council:

The teacher could have allowed us to play.(Hoca oynamamıza izin verebilirdi.)

No one can force me to give up smoking. (Hiç kimse beni sigara içmeyi bırakmaya zorlayamaz.)

Force: zorlamak

The doctor encouraged the patient to go home. (Doctor hastayı eve gitmeye cesaretlendirdi.)

Cour: kalp, yürek

Courage: yürekli

Encourage: yüreklendirmek, cesaretlendirmek, motive etmek

Promote: motive etmek teşvik etmek (promotion)

Not: Bir kalıbın iyice öğrenilebilmesi için sözcüklerin değiştirilerek tekrar tekrar yazılıp, Türkçe'ye çevrilmesi egzersizleri yapılmalıdır.

The U N urged the U S A to lift the embargo. (B M Amerika'nın ambargoyu kaldırmasını istedi.)

Urge: istemek (şiddetle bir şeyi ...)

Not: Çalışırken arada Türkçe cümleler yazıp İngilizce'ye çevirmek verimliliği artırır. İngilizce'den Türkçe'ye de çeviri yaparken cesaretli bir şekilde verilmek istenen mesaj Türkçe'ye uygun bir şekilde ifade edilebilmelidir.

You ought to have warned us not to go there. (Bizi oraya gitmemek için uyarılmış olmalıydınız.)

Negative Infinitive: Infinitive'in önüne "not" getirilerek oluşturulur. "not to go" gibi.

The inspector obliged the minister to resign. (müfettiş bakanı istifa etmeye mecbur etti.)

Inspector: müfettiş

Spect: bakmak

Inspect: in:içine, spect: bakmak, Inspect: içine bakmak = incelemek

Inspector: içine bakan, inceleyen, = müfettiş

Spectator: seyirci

Expect: ex: dışarı, pect: bakmak, Expect: dışarı bakmak = beklemek, ummak

Respect: tekrar tekrar bakmak, saygı göstermek

Attend: bir yerde hazır bulunmak, devam etmek

Attendance: hazır bulunanlar, izleyiciler

Oblige: mecbur etmek, zorunda bırakmak

He order us to be ready at 11 o'clock. (Saat 11'de hazır olmamızı emrediyor.)

Order: emretmek, sipariş etmek, düzen, sıra

They advised us to learn English. (İngilizce öğrenmemizi tavsiye ettiler.)

You should ask him to help us. (Bize yardım etmesini istemen gerekir.)

The doctor wasn't able to compel to me to give up smoking. (Doktor beni sigarayı bırakmaya zorlayamadı.)

Compel = Force: zorlamak

Compulsive: zorlayıcı

Compulsory: zorunlu

We had to forbid them to eat pork. (Onlara domuz eti yemelerini yasaklamamız gerekti.)

To forbid: yasaklamak

To bar

To ban

To prohibit

Pork: domuz eti

Kalmamızı rica ediyor. (She ask us to stay.)

Silahları teslim etmelerini istedik. (We wanted them to lay down their arms.)

Lay down: teslim etmek

Gitmesine izin vermemeliydin. (You should not have permitted him to go.)

***Not: Dikkat edilirse bu fiillerde mastar hep başkasına yaptırılıyor.

2.) Hem Nesne ile Nem de Nesnesiz Kullanılabilenler

Bu gruba giren fiiller hem nesnesiz, hem de nesne ile mastara geçiş yapabilirler. Yani bu grup fiilleri birinci ve ikinci madde özelliklerini birlikte taşırlar. Birkaç tanesini örnek verecek olursak;

Ask: İstemek

Beg: Rica etmek, İstemek

Clime: İddia etmek, savında bulunmak

Deserve- Merit: Hak etmek, layık olmak

Desire: Arzu etmek

Expect: Beklemek, Ümit etmek

Help: Yardım etmek

İntend: Niyetinde olmak

İnvite: Davet etmek

Request: İstemek

Want: İstemek

Wish: Dilemek

He asked to take part in the meeting. (Mitinge katılmayı istedi.)

He asked me to take part in the meeting. (Mitinge katılmamı istedi.)

Görüldüğü gibi birinci cümlede yüklem ve mastarın öznesi aynıdır. İkinci cümlede ise yüklem öznesi "He", mastarın öznesi ise "me" dir.

To take part in: katılmak

Participate: katılmak

He can expect to win the prize. (O ödülü kazanmayı umabilir.)

He can expect his son to win the prize. (Oğlunun ödülü kazanmasını umabilir.)

I wished to be among you. (Aranızda olmayı diliyordum.)

I wished you to be among us. (Aramızda olmanızı diliyordum.)

Among: arasında (ikiden fazla nesne için)

Between: arasında (iki nesne için)

Örnekler

She deserves to be our chairwoman. (O başkanımız olmayı hak eder.)

Deserve: layık olmak, hak etmek

Merit: layık olmak hak etmek, değer, meziyet

Meritorious: övülmeye değer, değerli

Deservedly: hakkıyla, haklı olarak

Deserving of: müstahak

The man claimed not to see the event. (Adam olayı görmediğini iddia etti.)

Claim: iddia etmek

Event: olay

Eventful: olaylı

Ful: ...lı

Eventless: olaysız

Less: ...sız

You could have invited us to participate in the congress.(Bizi kongreye katılmaya davet edebilirdiniz.)

Gress: ileri gitmek, yürümek

Regress: geri gitmek

Progress: ileriye gitmek

Bu konudaki kelimeler ve yapılar iyice kavranmalıdır. Türkçe'den İngilizce'ye; İngilizce'den Türkçe'ye çeviri egzersizlerinin yapılması konuyu daha iyi kavratır.

Çarşamba 16. 01. 2000

4.) Mastar ve Sıfatların Birlikte Kullanımı

Bu başlık üç madde olarak anlatılacaktır. Madde ayırımı sıfatların değişik kullanımı ile ilgilidir. Her bir maddede kullanılan sıfatlar ayrı ayrı verilecektir. Daha sonra örnekleri ve Türkçe anlamları verilecektir.

1.

Careless: Dikkatsiz, ihmalci

Considerate: Düşünceli, Saygılı

Inconsiderate: Düşüncesiz, Saygısız

Foolish: Akılsız, ahmak, saçma, Aptal, Budalaca

Generous: Cömert,

Kind: Nazik

Unkind: Nazik değil, Kaba

Polite: Nazik

Unpolite: Nazik değil, Kaba

Right: Doğru, Haklı

Wrong: Yanlış, Haksız

Rude: Kaba

Normalde birine "naziksiniz" dendiğinde "You are kind" söylenecek diye düşünülür. Ama İngilizce'de bu yapı kullanılmaz. Bunun yerine "It is kind of you" denir. Ders çalışırken bu kalıpları yazmak ve diğer

sıfatlarla yeri değiştirilerek tekrar tekrar yazmak daha verimli olacaktır. Eğer bu sıfatlardan sonra çekilmemiş bir fiil gelirse bu mastar olmak zorundadır. Bu konudan alınması gereken mesaj "sıfatlardan sonra mastar kullanıldığı ve bu kalıpların çevre mantığının iyi kavranması gerektiğidir.

It is kind of you. (Naziksiniz.)

It is impolite of him. (O k değildir.)

It is very kind of you to help me. (Bana yardım ettiğiniz için çok ksiniz.)

It was very considerate of him to carry our luggages. (Valizlerimizi taşıdığı için çok düşünceliydi.)

Görüldüğü gibi bu kullanımda belirtilen sıfatlardan sonra mastar kullanılmaktadır. Örnek olarak cümlelerin zamanı değişik olabilir.

2.

Bu maddede kullanılan sıfatlar şunlardır:

Afraid: Korkmuş

Anxious: İstekli (can atacak şekilde)

Ashamed: utanmış

Careful: Dikkatli

Curious: Meraklı

Determined: Kararlı

Eager: İstekli

Glad: Memnun

Quick: Hızlı

Reluctant: İsteksiz (İrreluctant: istekli)

Willing: İstekli (Unwilling: isteksiz.)

Ept: ...e eğilimli

Likely: Muhtamel

Unlikely: Muhtemel olmayan

Bound- Sure- Certain: Kesin

Liable: ...e eğilimli

He is bound to succeed in the exam this time. (Onun sınavı zamanında başaracağı kesindir. Veya O kesinlikle zamanında sınavı başaracak.)

Terkey is bound to sign the agreement. (Türkiye'nin antlaşmayı imzalaması kesindir.)

He is reluctant to lend us money (O bize ödünç para vermeye isteksizdir.)

We are all quite willing to make sacrificies our family. (Hepimiz ailemiz için fedakarlık yapmaya oldukça istekliyiz.)

Sacrificy: Kurban, Fedakarlık

Man is always liable to make error. (insanoğlu daima hata yapmaya eğilimlidir.)

To err: hata yapmak

Error: hata

Unerring: isabet

My students are willing to learn English. (Öğrencilerim İngilizce öğrenmeye isteklidirler.)

He is unlikely to accept your offer. (Onun teklifinizi kabul etmesi olası değildir veya O muhtemelen teklifinizi kabul etmeyecektir.)

***Not: Konuyu işlerken sınırlı sayıda örnekler veriliyor. Bu nedenle bütün sıfatları içerecek örnek verilemiyor. Verilen cümlelerde veya yeni cümleler kurarak listede olan bütün sıfatları kullanmak daha kalıcı bir öğrenme sağlayacaktır. Ayrıca yazılan her cümlelerin sorusunu, olumsuzunu yazarak çalışmak gerekir. Yine yazılan her cümleyi telafuz etmek, yapısını bozmadan Türkçe'ye uygun bir

şekilde çevirerek çalışmak verimliliği arttıracaktır.

3.

İkinci maddede özne kişi veya zamirdi. Bu maddede ise mastar, özne durumuna geçer. Örneğin; "İngilizce öğrenmek kolaydır" ifadesinin İngilizcesi normalde "To learn English is easy." şeklinde olmalıdır. Ama gramatikal olarak bu maddede olduğu gibi eğer mastar özne durumunda ise cümlelerin sonunda yazılır ve özne olarak "It" yazılır. Bu maddeye giren sıfatlar tamamen anlatılan mantık ile kullanılırlar. Bu kullanımdaki "It" bilinen anlamdaki gibi değildir.

Yukarıdaki ifadeyi bu açıklamalar doğrultusunda yazarsak; "it is easy to learn English. (İngilizce öğrenmek kolaydır.)" şeklinde olur. Bu maddede kullanılan sıfatlar şunlardır:

Asuming: Eğlenceli

Difficult: zor, güç

Exciting: heyecanlı

Interesting: İlginç, Enteresan

Boring: Sıkıcı

Easy: Kolay

Hard: Sıkı

Impossible: imkansız

Possible: mümkün

Important: önemli

Essential: Temel, esas

Necessary: Gerkli

Imperative: Gerekli, Zaruri

Urgent: Acil

Advisable: Tavsiye edilebilir

It is impossible to overcome this issue. (Bu sorunun üstesinden gelmek imkansızdır.)

It was very difficult to convince him. (Onu inandırmak çok güçtür.)

Convince: İnandırmak

It is rather difficult to get along with her. (Onunla geçinmek oldukça güçtür.)

To get along with: ...ile geçinmek, anlaşmak

It is hard to cope with these problems. (Bu problemlerin üstesinden gelmek zordur.)

Cope with: Üstesinden gelmek, mücadele etmek. KPDS için çok önemli bir kelimedir. 3-4 defa sorulmuş. Edatı veya fiili yine sorulabilir. İyi öğrenmek gerekir.

Yukarıdaki cümleler "...öğrenmek kolaydır, ...inandırmak güçtür, ...üstesinden gelmek zordur" gib genel bir anlatımı ifade ederler. Daha önce de açıklandığı gibi ister çekilmiş, ister çekilmemiş bir fiil olsun öncesine özne sonrasına nesne geliyordu. Bu kullanımda da mastarı gerçekleştiren, yüklem öznesinden ayrı bir özne ise, bunun mastardan önce yazılması gerekir. Ama bu da anlam karmaşasına sebep olmaktadır. Bu karmaşayı önlemek için mastarın öznesinden önce "for" edatı yazılmaktadır.

Burada sadece for edatı kullanılır, başka edat kullanılmaz. Örneğin;

It is hard for us to cope with these problems. (Bizim için bu problemin üstesinden gelmek zordur.)

It is impossible for you to persuade me. (Sizin için beni ikna etmek imkansızdır veya beni ikna etmeniz imkansızdır.)

It was necessary for him to submit the report until the next day. (Onun ertesi güne kadar raporu sunması gerekir.)

To submit- To present: Sunmak

Represent: Yeniden sunmak

Presentation: Sunuş

ACTIVE – PASSIVE

Etken – Edilgen anlamındadır. Bir cümlenin Active kullanımında yüklemi yapan bellidir ve buna özne denir. Yine burada nesne yükleme maruz kalıyor. Passive kullanımında ise özne yüklemden etkileniyor. Daha önceki derslerimizden öznenin cümlede çekilmiş fiilden önce geldiğini, bu pozisyonda kullanılan pronouns'ların da "Subject Ppronouns" olduklarını biliyoruz. Bir cümlede nesnenin de çekilmiş fiilden sonra geldiğini, bu pozisyonda kullanılan pronouns'ların da "Object Pronouns" olduklarını biliyoruz. Passive formları iyi bilmek için "Subject ve Object Pronouns" lara hakim olmak gerekir.

Active: I saw him. (Ben onu gördüm.)

Passive: He was seen by me. (O benim tarafımdan görüldü.)

Örnekten de görülebileceği gibi active bir cümlenin nesnesi pasif cümlenin öznesi konumuna geçiyor. Burada nesne durumları hakkında bazı bilgiler vermek gerekiyor. Bazı fiiller yüklem olduklarında nesne alırlar. Böyle fiillere "geçişli fiiller" denir. Nesne almayan fiillere de "geçişsiz fiiller" denir. Geçişsiz fiillerin olduğu cümlelerde yükleme maruz kalmayan bir nesne olmadığı için dolayısıyla böyle cümlelerin passive formu da yoktur.

Active Infinitive Passive Infinitive

To speak To be spoken

To write To be written

To give up To be given up

Active Infinitive'in Passive formu % 99 yukarıdaki gibidir. "Get ve Become" nin de kullanıldığı Passive form vardır. Bunu da daha sonra öğreneceğiz.

İngilizce'de bütün active zaman ve modalların passive formu vardır. Bunları tek tek öğrenmek yerine yapı olarak sistemlerinin nasıl çalıştığını ve en önemlilerini öğreneceğiz. Bunları iyi bir şekilde öğrendikten sonra diğerlerini de çok iyi çalışmak gerekir.

Active'i Passive'e çevirirken sadece yardımcı fiil üzerinde değişiklik yapılır. Temel fiil de V3 şeklinde yazılır. "to write to be written" gibi.

S. Present: He writes a letter. A letter is written by him. (Bir mektup onun tarafından yazılır)

S. Past: He wrote a letter. A letter was written by him. (.....yazıldı.)

S.Future: He will write a letter. A letter will be written by him.(.....yazılacak .)

Pr. Perfect: He have written a letter. A letter has been written by him.(.....yazılmış.)

Past Perfect: He had written a letter. A letter had been written by him.(.....yazılmıştı.)

Passive form oluşturulurken "be + V3" kullanılıyordu. Bunların en önemlileri yukarıda verilen beş örnekteki zamanlar ile uygulamasıdır. Bunlara çok iyi hakim olunmalıdır. Diğerleri de öğrenilse iyi olur.

Present Cont.: He is writting a letter. A letter is beignn written by him.(.....yazılıyor.)

Past Cont: He was writting a letter. A letter was being written by him.(.....yazılıyordu.)

Future Cont.: He will be writting a letter. A letter will be beignn written by him.(.....yazılıyor olacak.)

Present Perfect Cont.: He has been waiting a letter. A letter has been beignn written by him.(.....yazılmaktadır.)

Past Perfect Cont.: He had been waiting a letter. A letter had been being written by him.(.....yazılmaktaydı.)

Future Perfect Cont.: He will have been waiting a letter. A letter will have been being written by him.(.....yazılmakta olacak.)

Burada önemli olan bir cümledeki pasifliği görüp, onu yorumlayabilmektir.eğer “be” fiilinden sonra V3 varsa bu cümle pasif bir cümledir diyoruz. Başka bir deyişle, “be” fiilinden sonraki temel fiil “ing” almamışsa bu cümle pasif bir cümledir diyoruz. Çünkü İngilizce’de “be” fiilinden sonra ya “ing”li bir fiil veya V3’lü bir fiil geli . bu iki kullanım birbirinin alternatifidir.

He is known by everyone in the area. (O bölgedeki herkes tarafından tanınır veya tanınıyor.)

He was found guilty by the jury. (O jüri tarafından suçlu bulundu.)

Guilty: suçlu

Over the last months, this book has been sold very well. (Geçen aylarda bu kitap çok iyi satılmış.)

Not: “over”ın kullanımını hatırlayınız.

The robbers had been followed by the police. (Soyguncular polis tarafından takip edildi.)

He will be appointed as the new chairman. (Yeni bir başkan olarak atanacak.)

As: gibi, olarak,...çok değişik anlamları vardır. “gibi” anlamında edat olarak kullanılabilmesi için sonrasında bir edat olmalıdır.

İki Nesneli Cümlelerde Passive Form

Bu durumda nesnelere biri “indirect object” diğeri “Direct object”tir. İki nesneli bir cümle, nesnelere her biri özne yapılarak iki farklı şekilde Passive formu yazılabilir. Bu tür cümlelerde kullanılan fiiller şunlardır:

Bring: getirmek Promise: söz vermek

Give: vermek Refuse: red etmek

Leave: ayrılmak Send: göndermek

Lend: ödünç vermek Show: göstermek

Order: emretmek Tell: söylemek

Pay: demek

I gave him a book. (Ona bir kitap verdim.)

Yukarıdaki cümlenin iki nesnesi vardır. İndirect object = him, Direct object = book’ tur. Bu durumda aynı anlamda olan iki farklı passive şekli vardır.

He was given a book by me. (O’na bir kitap benim tarafımdan verildi.)

A book was given to him by me. (Bir kitap ona benim tarafımdan verildi.)

Yukarıdaki cümle için şuna dikkat çekmek gerekir: İki nesneli cümlelerde passive formu yazarken “yalın object” başa alındığında “indirect object”ten önce “to” yazılır.

Passive Infinitive veya Passive gerund şeklinde de Passive formlar vardır. Örneğin;

Active: I want to see. (Ben görmek istiyorum.) Passive: I want to be seen (Ben görülmek istiyorum.)

Not: Infinitive konusundan hatırlayınız.

He is afraid of being killed (O öldürülmekten korkar.)

Not: Her fiilin “Passive gerund” hali “being + V3” şeklindedir.

Not: Yukarıdaki cümlede, neden Passive infinitive değil de Passive gerund kullanıldı diye bir soru akla gelebilir. Bu durumda “Gerund ve Infinitive”lerin kullanımını düşünülmalıdır. Bir edattan sonra eğer çekilmemiş bir fiil varsa bu mutlaka gerund olacaktır diye gerund kullanımının birinci maddesini hatırlayınız. (Passive gerund’lar da gerund’lar gibi kullanılırlar.) Bu şekilde önce öğrendiğimiz kurallar bazen sonraki derslerimizde geçebiliyor. Bu yapılar geçtiğinde dikkat çekilmelidir.

They consider being employed. (Onlar istihdam edilmeyi düşünüyorlar.)

***Not: "consider"ın sonrasında "gerund" istediğini hatırlayınız.

Employ: istihdam etmek, çalıştırmak.

19. 01. 2000

CAUSATIVE

Ettirgenlik kipidir. İngilizce dışında diğer dillerde yapısı basittir ama İngilizcede biraz karmaşıktır. Ettirgenlik, "bir eylemi başkasına yaptırmak demektir." Türkçe'de bu "tir" eki ile sağlanır, ayrı bir fiil yapısı yoktur. "kestirdim, diktirdim, sildirdim..." gibi.

İngilizcede ise "Have, Make, Get " olmak üzere ettirgenliği sağlayan üç fiil vardır. Bu fiiller, modallar gibi çalışarak belli bir kurala göre temel fiillerden önce yazılarak ettirgenlik sağlamış olurlar.

Ettirgenlik, "bir eylemi başkasına yaptırmaktır" demiştik. Peki, birine yaptırılacak eylem para ile yaptırılabilir, rica ile yaptırılabilir, zorla yaptırılabilir. Türkçe'de bunu sağlayan artı bir ek veya fiil yoktur. Cümlelerin anlamına göre rica ile mi, zorla mı veya para ile mi yaptırıldığı anlaşılır.

İngilizce'de ise bu nüans farkının kullanımı, bazı istisnalar hariç şöyledir:

Have: Birine "rica" ile bir şey yaptırmak.

Make: Birine "zor" ile bir şey yaptırmak

Get: Birine "para" ile bir şey yaptırmak

Bu ayrıntı KPDS sınavı için önemli değildir. Sınavda böyle bir ayrıma dayalı soru gelmez.

Başkasına bir eylemi yaptırırken bu eyleme maruz kalan bir nesne vardır. Örneğin "arabamı tamir ettirdim" derken, yaptırdığınız tamir etme eylemine maruz kalan "araba"dır. Bu nesneyi herhangi bir nesne olarak Something ile gösterirsek;

Have

Make + Sth + V3

Get

Causative'in İngilizce'deki bu yapısında, yaptırılan eylemin kime yaptırıldığı belli değildir. Örneğin, "Saçımı kestirdim" dediğinizde, saç kesme eylemini kimin yaptığı belli değildir. İşte İngilizce'de yukarıdaki kullanım böyledir.

I have my hair cut. (Ben saçımı kestiririm)

Sth V3

I had my hair cut. (.....kestirdim.)

Men have their ears pierced. (Erkekler kulaklarını deldirirler.)

I will have my hair cut. (.....kestireceğim.)

I have had my hair cut. (.....kestirmişim.)

I had had my hair cut. (.....kestirmiştik.)

I am having my hair cut. (.....kestiriyorum.)

I was having my hair cut. (.....kestiriyordum.)

I will have had my house repaired. (.....tamir ettirmiş olacağım.)

You could got your tyres changed. (Tekerleklerinizi değiştirebilirsiniz.)

He will have the patient operated. (O hastayı ameliyat ettirecek.)

We can not make our voice heard. (Sesimizi duyuramıyoruz.)

***NOT: Görüldüğü gibi "Causative" yapısı tüm zamanlar için uygulanabilir. Ayrıca tüm modallar için de uygulanabilir. Çalışırken, bu yapıyı tüm modal ve zamanlara uygulayarak çalışmak daha verimli olacaktır.

I must have my hair cut. (.....kestirmeliyim.)

I can have my hair cut. (.....kestirebilirim.)

***Not: Sınavda veya okurken "Causative" yapısını görebilmek önemlidir. Eğer "have, make, get"ten sonra bir nesne var ve sonrasında V3 varsa bu "Causative"dir diyoruz.

He got his car repaired. (O arabasını tamir ettirdi.)

He had got his car repaired. (.....tamir ettirmişti.)

We shall get room cleaned. (Odayı temizleteceğiz.)

My father had his eyes examined. (Babam gözlerini kontrol ettirdi.)

We had had a pool built in our garden. (Bahçemizde bir havuz inşa ettirmiştik.)

The teacher will have a composition written. (Öğretmen bir kompozisyon yazdıracak.)

Neden V3 Kullanılmaktadır????

"Causative" yapısını ezberle değil de mantığını kavramak şeklinde öğrenmek açısından bu soruyu cevaplamak çok önemlidir.

".....a composition written." derken yazma eylemini "a composition" yapmıyor; buna maruz kalıyor, etkileniyor. Örnek olarak yukarıda verilen diğer cümlelerin de mantığı böyledir. Yani "Causative" kullanımında nesne zamiri konumundaki sözcük, sonrasındaki eylemi yapmıyor, ona maruz kalıyorsa, bu eylem V3 olma durumundadır. Bu özelliklerden dolayı ettirgenliğin bu şekildeki kullanımına "Passive Causative" denir. Ama bu tartışma konusudur. Asıl "Passive Causative" yapısı bu değildir. Daha sonra bize anlatılacaktır.

Peki V3 yerine V1 kullanılırsa ne anlama gelir? Eğer "Causative" yapıda nesne zamirinden sonra V1 kullanılırsa nesne zamirinin V1' i gerçekleştirdiği anlamına gelir ki bu da aktiflik durumu olduğu için ettirgenliğin bu yapısına da "Active Causative" denir. Formüsel olarak bunu ifade edecek olursak:

Have

Make +So+ V1 +Sth şeklinde olur.

Get

***Not: "Active Causative" yapısında çok önemli bir özellik var ki KPDS'de sorulan bir ayrıntıdır. Bu kullanımda Get, "to" ile birlikte kullanılır. Yani Get bu kullanımda fiili "Full Infinitive" olarak ister.

I had a doctor test my eyes. (Gözlerimi bir doktora kontrol ettirdim.)

We could have had him translate our article. (Makalemizi ona çevirtebilirdik.)

We could have had our article. translated (Makalemizi çevirtebilirdik.)

***Not: Son cümlede passive'lik olduğu için cümle sonuna "by him" gibi bir ifade ekliyoruz.

I got a mechanic to repair my car. (Arabamı bir motorcuya tamir ettirdim.)

***Not: Get'in bu kullanımda "to" ile birlikte kullanıldığına dikkat ediniz.

They must have gotten their roof repaired. (Evlerinin çatısını tamir ettirmiş olmalılar.)

We should get a repairman to fix the plug. (Prizi bir tamirciye tamir ettirmemiz gerekir.)

Fix: tamir etmek, saptamak, düzenlemek

Mechanic: tamirci, teknisyen, motorcu.

Plug: priz

They had to get a mechanic to test the motor. (Onların motoru bir tamirciye kontrol ettirmeleri gerekir.)

***Not: Önemli olan okurken veya soru çözerken "Causative" yapısını görmektir.

You can not make me tell the secret. (Bana sırları söyleyemezsiniz.)

We had our baby vaccinated. (Çocuğu aşılattık.)

Vaccinate: aşılamak

Their family had to have the patient operated. (Ailesinin hastayı ameliyat ettirmesi gerekti.)

You must have your tooth filled. (Dişlerinizi doldurtmalısınız.)

They had to have someone mend their roof. (Evlerinin çatısını birine tamir ettirmek zorunda kaldılar.)
***Not: V1 ve V3 kullanımı, öncesindeki nesne “bunlara maruz mu kalıyor yoksa bunları yapan mıdır?” ayırımına göre yazılır. V1 kullanımında, öncesindeki nesne V1’ i gerçekleştiriyor demektir. V3’ te ise öncesindeki nesne V3’ e maruz kalıyor demektir. Ayırım bu mantık ile yapılır. Formüsel olarak ezberlemekten ziyade mantığını kavramak daha iyidir. Çünkü formüle uymayan bazı istisnalar da vardır.

İMPERATIVE

Emir kipi demektir. Türkçe’de emir tüm şahıslara verilebilir. İngilizce’de böyle değildir. İngilizce mantığına göre emir sadece karşıdakine verilir. Diğer şahıslara emir verilmez.

Olumlu Olumsuz

I speak. (Konuşurum.) I don’t speak. (Konuşmam.)

You speak. You don’t speak.

He speaks He doesn’t speak.

She speaks. She doesn’t speak.

We speak. We don’t speak.

You speak. You don’t speak.

They speak. They don’t speak.

İngilizce’de emir yapısı Simple Present Tense ile kurulur ve sadece karşıdakine verilir. Bu da “sen ve siz” olmak üzere iki kişidir.

İngilizce’de Simple Present Tense’de özne söylenmediği zaman emir kipi oluşturulmuş olunur. Emir kipinin master yapısındaki “to”nun atılarak oluşturulduğunu savunanlar da vardır. Ama bu açıklama sadece olumlu emir yapısı için geçerlidir. Olumsuz emir yapısı için geçerli değildir. Bu yüzden İngilizce’de emir kipinin Simple Present Tense’den geldiği açıklaması doğrudur.

Speak slowly. (Yavaş konuş.)

Don’t speak loudly. (Yüksek sesle konuşma.)

Sen ve siz için emir yapısı bu şekilde oluşturulur. Peki diğer şahıslar için emir yapısı acaba nasıldır???

Diğer şahıslar için emir yapısı “izin vermek” anlamına gelen “let” fiilinden faydalanılarak oluşturulur.

Let us speak. (Konuşalım.)

Diğer şahıslar için de emir kipi oluşturulurken aslında yine Simple Present Tense’den faydalanılır.

Normalde yukarıdaki cümlede yazılmamış bir “you” vardır. “İzin ver konuşalım” anlamına gelir. “you” atılarak “we” için emir kipi oluşturulmuştur. Bunu Türkçe’ye uygun şekilde “konuşalım” diye çeviriyoruz.

Emir verilecek “subject pronouns”lar Verb’den sonra geleceklerinden “object pronouns”lar konumuna geçerler ve “gideyim, gitsin, gidelim, gitsinler” anlamında emir yapısına girerler.

Olumlu Olumsuz

Let me speak. (konuşayım.) Don’t let me watch. (seretmeyeyim.)

Let him/her speak. (konuşsun.) Doesn’t let him/her watch. (seyretmesin.)

Let us speak. (konuşalım.) Don’t let us watch. (seyretmeyelim.)

Let them speak. (konuşsunlar) Don’t let them watch. (seyretmesinler.)

Normalde “let”ten önce you var ve yazılmayarak diğer şahıslar için emir kipi oluşturulmuş demiştik.

Olumsuzunu yazarken de aynı mantıkla “let”ten önce you var, atılmış ve sonrasında olumsuzluk (Do not) eklenerek diğer şahıslar için olumsuz emir kipi oluşturulmuş olunur.

Emir kipinin soru formunu oluşturmak için de “shall”den faydalanılır.

Soru

Shall I answer the phone? (telefona cevap vereyim mi?)

Shall he come in? (....gelsin mi?)

Shall we go out? (.....çıkalım mı?)

Shall they be here? (burda olsunlar mı.?)

Olumsuz Soru

Shall I not answer the phone? (telefona cevap vermeyeyim mi?)

Shall he not come in? (....gelmesin mi?)

Shall we not go out? (.....çıkılmayalım mı?)

Shall they not be here? (burda olmasınlar mı.?)

***Not: Emir kipinin oluşturulması kısaca yukarıdaki gibidir. Birkaç fiil üzerinde emir kipinin olumlu, olumsuz, soru ve olumsuz soru yapısını tüm şahıslar için yazarak çalışmak daha verimli olacaktır.

Let ve Help

Bu iki fiilin “causative” olup olmadıkları tartışma konusudur. Sonralarında V1 geldiği için “causative” olarak düşünülürler.

My mother doesn't let me go out. (Annem dışarı çıkmama izin vermez.)

“Let”i causative olarak düşünenler bu cümleyi “Annem beni dışarı çıkartmaz.” diye çevirirler. Aslında önceki çeviri daha doğrudur. “Help” için de aynı açıklama geçerlidir.

Our teacher helped me improve English. (Öğretmenimiz İngilizceyi geliştirmeme yardım etti.)

Pazar 23. 01. 2000

RELATIVE PRONOUNS

İlgi zamiri demektir. KPDS’ de direk olarak ya bir soru gelir veya gelmez. Ama çeviri, anlama gibi kilit noktalarda oldukça sık geçen bir konudur. Diğer gramer bilgileri çok iyi bilinse bile bu konuda eksiklik varsa hem sınav hem de genel anlamda İngilizce bilgisi açısından sıkıntı var demektir. Bu nedenle mutlaka çok çok çalışılması gereken önemli bir konudur.

İngilizce’de cümle “özne, yüklem ve nesne” yapısı üzerine kurulur. Bu üçlü yapı temel yapıdır. Yerleri ve sıralaması değişmez. Özne ve yüklemden sonraki yapılar opsiyoneldirler. Olsa da, olmazsa da olur. Bir cümlede tüm hareketler yüklem etrafındadır. Özne yüklemi yapan, nesne yüklemden etkilenendir. Tümleçler ise yüklemde nerede, ne zaman, nasıl yapıldığını açıklayan öğelerdir. Yani bir cümlede temel öge yüklemdir. Yüklem tek başına da bir cümle olabilir. Ama yüklemsiz bir cümle olamaz.

Yükleme kim, neyi, nerede, ne zaman, nasıl gibi sorular sorarak cümlenin diğer öğelerini buluruz.

Bu açıklamalardan sonra yapı olarak bir cümle biçimini yazacak olursak;

Özne + Yüklem + Nesne +hal zarfı + yer zarfı + zaman zarfı şeklinde olur.

Özne, yüklem, Nesne: Yerleri ve sıralaması bu şekilde olup, sabittir.

Tümleç: Nesne’den sonraki yapılar tümleçtir. Doğru yazılımı yukarıdaki şekildedir. Ama özellikle konuşma dilinde yer ve sıralamaları değişebilir.

Bir örnek üzerinde bu yapıları görelim.

Ben İngilizce’yi geçen yıl İngiltere’de iyi bir biçimde öğrendim.

I learnt English well in England last year.

Dün onu okulda fark ettim. (I noticed him at the school yesterday.)

Ben pahalı bir araba satın aldım. (I bought an expensive car.)

Bu cümledeki “an expensive car” bir sıfat tamlamasıdır. Buradaki “a” artikeli “car” içindir. Bir isim önüne bir niteleme sıfatı geldiğinde-İngilizce’de sıfat daima ismin önüne yazılır- bu sıfat isim ile artikel arasına gelir. Burada ses uyumunu sağlamak için “a” artikeli “an” haline dönüşmüştür.

The people (insanlar) the rich people (zengin insanlar) gibi.

***Not: İngilizce’de önünde “a” ve “the” artikeli olan kelimeler isimdirler.

Bir sıfat sözcüğü yerine aynı görevi gören bir cümlecik de gelebilir. Bu durumda bu cümlecğin ismi “sıfat cümlecği” olur. Cümleciklerin kurulma mantığı da cümle kurma mantığı gibi işler.

Şimdi sıfat yerine sıfat cümlecikleri kullanılan ve ilgi zamirleri ile birbirlerine bağlanan kompleks cümleler görelim. İlgi zamirleri hem zamir hem de bağlaç gibi görevlidir.

1.) I received the report. (Raporu aldım.) You had sent the report. (Raporu göndermiştin)

2.) I found the book. (Kitabı buldum.) The book was important. (Kitap önemliydi.)

Bu cümleleri kendi aralarında birleştirecek olursak;

I received the report which you had sent. (Göndermiş olduğunuz kitabı aldım.)

Dikkat edilirse bu cümlede nesne konumunda olan “the report” kelimesi ilgi zamiri olan “which” ile yer değiştirdi. “which” aynı zamanda iki cümleyi birbirine bağlayarak bağlaç olarak işlev gördü. “which you had sent” cümlecği “Relative pronoun, Relative Clouse veya Adjective Clouse” olmak üzere üç şekilde adlandırılabilir.

***Not: Nesne iken ilgi zamiri ile kısaltılanlar Türkçe’ye “...dığı” olarak çevrilir. Başka bir deyişle ilgi zamirinden sonra “özne” varsa Türkçe’ye “...dığı” olarak çevrilir

I found the book which was important. (Önemli olan kitabı buldum.)

Bu cümlede ise özne konumunda olan “the book” kelimesi, ilgi zamiri olan “which” ile yer değiştirdi.

***Not: Özne iken ilgi zamiri ile kısaltılanlar Türkçe’ye “...en, ...an” olarak çevrilir. Başka bir deyişle ilgi zamirinden sonra fiil varsa Türkçe’ye “...en, ...an” olarak çevrilir.

Which: Cansızlar ve hayvanlar için kullanılır

Who: İnsanlar için kullanılır.

Hem who hem de which yerine “that” kullanılabilir. İkisi de nesnel formda iken “...dığı”; öznel formda iken “...en, ...an” olarak çevrilir.

İlgi zamirinden sonraki cümle bir cümlecik olur ve öncesindeki ismi niteler. Türkçe’ye çevirirken bu cümlecğin anlamını isimden önce söylemek gerekir.

The agreement which they signed. (Onların imzaladığı anlaşma)

The workers who I met.(Karşılaştığım işçiler.)

The man who you are waiting for. (Beklediğiniz kişi.)

***Not: Cümlecğin zamanını kestirebilmek gerekir. Son KPDS sınavlarında özellikle sorulan kısmı burasıdır. Test çalışmalarında ayrıca bunun üzerinde durulacaktır.

***Not: Türkçe’de yan cümleciklerin özneleri “in” eki eklenerek söylenir. Çeviri yaparken Türkçe’nin bu özelliğine dikkat edilmelidir.

The scientist who devised this method. (Bu metodu bulan bilim adamı.)

Devised: bulmak

The student who won the scholership.(Bursu kazanan öğrenci.)

A car which runs 100 miles on hour. (Saatte 100 mil giden araba.)

***Not: İlgi zamirinin önünde mutlaka bir isim vardır ve yan cümlecik bu ismi niteler.

Unfortunately, we can not publish the article which you have sent. (Maalesef gönderdiğiniz makaleyi yayınlamıyoruz.)

*** Eğer “the article”ı niteleyen bir sıfat kelimesi olsaydı “article”den önce yazılması gerekirdi. “the article” bir sıfat cümlecği ile nitelendiği için bir ilgi zamiri ile sonrasında gelmiştir. Çeviride sıfat cümlecğinin anlamı isimden önce söylenir. KPDS’de geçen cümlelerin % 70-80’ ni bu yapıdadır.

He had to dismiss the boy who made noise. (Gürültü yapan çocuğu kovmak zorunda kaldı.)

Dismiss: kovmak

The man who robbed the bank was caught by the police. (Bankayı soyan adam polis tarafından yakalandı.)

***Not: Bu cümlede “adjective clause”, özne konumunda olan bir ismi niteliyor. Yukarıdaki cümlelerde ise nesne konumunda olan isimleri niteliyordu.

We have a lot of problems that we have to solve. (Çözmek zorunda olduğumuz çok problemimiz var)

The women who are working in bad condition are demanding social security. (Kötü koşullarda çalışan bayanlar sosyal güvenlik istiyorlar.)

İlgi zamirinin alanı nereye kadardır????

*** Eğer özneyi nitelemişse ikinci bir yüklem kadardır.

*** Eğer nesneyi nitelemişse cümle sonuna kadar devam eder.

The boy who we saw yesterday found the money which you lost. (Dün gördüğümüz çocuk kaybettiğiniz parayı buldu.)

The two sides who were in conflict signed a new agreement which would last for centuries.. (Çatışma halinde olan her iki taraf, asırlarca sürecek olan yeni bir antlaşma imzaladılar.)

In conflict: çatışma halinde olma

Last: sürmek

The man who committed the crime was arrested. (Cinayet işleyen adam tutuklandı.)

Arrest: tutuklamak

My father, who committed the crime, was arrested. (Cinayeti işleyen babam tutuklandı.)

Eğer sıfat cümlecığı bir cins ismi niteliyorsa ki onu tanımlıyor demektir, ilgi zamirinin bu kullanımına “defining relative pronouns” denir. Eğer özel bir ismi niteliyorsa buna da “Non-Defining relative pronouns” denir. Çünkü özel isimler belli olma niteliğindedir. Tanımlanmaya ihtiyaçları yoktur. İlgi zamiri cümlecığı sadece ek bir açıklama verir.

İlgi zamiri cümlecığı atıldığında cümlenin anlamı bozuluyorsa “Defining ilgi zamiri”, bozulmuyorsa “Non-Defining ilgi zamiri” olduğu anlaşılır.

İngilizler parantez kullanmadığından Non-Defining yapılarda sıfat cümlecığı virgül (,) arasında ifade edilir. Virgül duraklama demektir. Konuşmada ise böyle cümleler söylenirken virgüllerde duraklayarak söylenmesi gerekir.

***Not: Non- Defining yapılarda ilgi zamiri yerine “that” kullanılmaz. Bu çok önemli bir özelliktir.

KPDS’de sorulur. İyi bilinmeli.

Terkey, which we visited last year, is a leading country in the middle- East. (Geçen yıl ziyaret ettiğimiz Türkiye Ortadoğu’da lider bir ülkedir.)

Our dean, who studied abroad, speaks french fluently. (Yurt dışında öğrenim gören dekanımız Fransızca’yı akıcı bir şekilde konuşur.)

Çarşamba 26. 01. 2000

İlgi Zamirleri, isminden de anlaşılacağı gibi zamirdirler ve ayrıca bağlaç olarak da iki cümleyi birbirine bağlarlar. Bu konu ile ilgili bilinmesi gereken birinci husus budur. İkinci husus ise İlgi Zamirlerinin her zaman bir ismin yanında kullanıldığıdır. Bir isimden sonra gelirler ve bu ismi bir sıfat gibi nitelerler. Bu nedenle bunlara “Sıfat Cümlecığı” de denir.

The information which / that you gave was inadequate. (Verdiğiniz bilgiler yetersizdi.)

Adequate: yeterli, uygun

Inadequate: yetersiz, uygun olmayan

The people who / that were waiting for you went away. (Sizi bekleyen insanlar çekip gittiler.)

To go away: çekip gitmek, dağılmak (gitme belli bir noktaya olmadığından)

İlgi Zamirlerinin Edatlar İle Kullanımı

I saw the book which you are looking for. (Aradığınız kitabı gördüm.)

Yukarıdaki cümle ilgi zamiri ile kısaltılmadan bağlanmadan önce iki ayrı cümle şeklindedir:

I saw the book. Ve You are looking for the book şeklinde

Görüldüğü gibi "look" fiili "for" edatı ile nesneye (the book) geçiş yapmıştır. Yani "for" edatı nesneye aittir. Cümle ilgi zamiri ile birleştirilirken, ilgi zamiri nesne konumunda olan "the book" yerine kullanılır. O halde kendisine ait olan edat da ilgi zamirinin yanına taşınabilir. Bu açıklamaya göre cümlemizi şu şekilde de yazabiliriz ki ikisi de aynı anlamdadır:

I saw the book for which you are looking. (Aradığınız kitabı gördüm.)

She dismissed the student who you talked about. (Hakkında konuştuğunuz öğrenciyi kovdu.)

She dismissed the student about whom you talked. (Hakkında konuştuğunuz öğrenciyi kovdu.)

Dismiss: kovmak

***Not: İki cümle aynı anlamda olduğuna ve edat hareketinin sadece nesnel formda olan ilgi zamiri ile yapıldığına dikkat ediniz.

***Not: İlgi zamirlerinin edat ile kullanımında KPDS için çok önemli olan iki özelliği vardır ki çok iyi bilinmeli:

1. Edat ile birlikte "that" kullanılamaz.

2. "who" ilgi zamiri edat ile kullanılırsa "whom" a döner.

My car which I paid ten thousand dollars for was broken down. (On bin dolar ödediğim arabam bozuldu.)

My car for which I paid ten thousand dollars was broken down. (On bin dolar ödediğim arabam bozuldu.)

He is not a person on whom you can rely . (O güvenebileceğin biri değildir.)

Rely on: güvenmek

Reliable: güvenilir

Unreliable: güvenilmez

Reliability: güvenilirlik

***Not: Bu iki farklı kullanım bir ihtiyaçtan doğmuştur. Daha sonra göreceğimiz ilgi zamirlerinin kısaltılması konusunda mantığı açıklanacaktır.

Pollution is a serious problem for which we must fight.(Çevre kirliliği mücadele etmemizin gerektiği ciddi bir sorundur.)

Fight for:

Combat: mücadele etmek, savaşmak, dövüşmek.

Struggle for:

Phrasal Verbs: Deyimsel fiil demektirler. Bir fiil kökü ve bir edattan oluşurlar. Örneğin; "Give", vermek anlamındadır. "up" edatını alıp "give up" Phrasal verb"ini oluşturur ve bu da "bırakmak, vaz geçmek" anlamındadır. İngilizce'de 1000' e yakın Phrasal verb vardır. Görüldüğü gibi edat ile phrasal verb oluşarak yeni bir anlam ortaya çıktı. Eğer edat fiil kökünden ayrılırsa artık yapı phrasal verb olma niteliğini kaybeder.

Her phrasal verb'ün mutlaka bir eş anlamlısı vardır. Örneğin; "give up" ın eş anlamlısı "quit" tir.

Amerikan İngilizcesinde phrasal verb'ler çok kullanılır.

***Not: Phrasal Verb'lerde edatlar ayrıldığından ilgi zamirleri ile birlikte hareket edemezler.

Çünkü edatın ayrılması durumunda yapı phrasal verb olma niteliğini kaybeder ve anlamı değişir.

Önemli bir özelliktir. İyi bilinmelidir.

They didn't like the study which we carried out. (Yaptığımız çalışmalardan hoşlanmıyorduk.)
Bu cümledeki "Carry out"teki "out" edatı ilgi zamirinin yanına çekilemez. Çünkü phrasal verb'dür.
This is the woman on whom we performed the operation. (Bu ameliyat ettiğimiz kadındır.)
The crime of which he was accused was very lenient. (Suçlandığı suç çok hafifti.)

Lenient: hafif

Accuse: suçlamak

Arraign: suçlamak

Blame: ayıplamak, suçlamak

She lost her bag in which there was a lot of money. (O içinde çok parası olan çantasını kaybetti.)

There be: bulunmak, var olmak

There must be something which we can do. (Yapabileceğimiz bir şey olmalıdır.)

The car in which we were had had brakes. (İçinde olduğumuz araba bozulmuştu.)

His stepfather, with whom he is living, is not kind to him. (Birlikte yaşadığı babası ona karşı k değildi.)

***Non-Defining yapı olduğu için virgülün kullanımına ve edat ile kullanıldığı için "who"nun
"whom"a döndüğüne dikkat ediniz.

The horse on which he was kept stopping to eat grass. (Üzerinde olduğu at, ot yemek için hep durdu.)

Burada "keep" in özel kullanımlarına dikkat çekmek gerekiyor.

Keep (kept, kept): tutmak, saklamak, işletmek.....ot uza yakın anlamı var.

Keep on + V1+ing :meye devam etmek

Keep + V1+ing : durmadanmek

He kept on speaking. (O konuşmaya devam etti.)

He kept speaking. (O durmadan konuştu.)

"Stop" fiili için de benzer bir özellik vardır.

Stop + Gerund:meye ara vermek

Stop + Infinitive:için durmak

We stopped smoking. (Sigara içmeye ara verdik.)

We stopped to smoke. (Sigara içmek için durduk.)

OF WHOM ve OF WHICH

...ki onu, ...ki onların anlamında da çevrilebilirler."of whom" canlılar için; "of which" cansızlar için kullanılır. bu iki ilgi zamiri bir grup isminde bazılarını tanımlarken kullanılır.

I have four sons who are students. (Öğrenci olan dört oğlum var.)

Bu cümlede sıfat cümlecığı (öğrenci olan) çocukların hepsini niteler. Peki bu dört çocuğun hepsi değilse, ikisi veya üçü öğrenci olsa cümlemizi nasıl söyleyeceğiz? İşte burada "of"whom ve of which" devreye girer.

Eğer ikisi öğrenci olan dört çocuk var ise cümle şöyle kurulur:

I have four sons, two of whom are students. (İkisi öğrenci olan dört oğlum var.)

Virgüle ve gruptan belirtilmek istenen sayının ilgi zamirinden önce geldiğine dikkat ediniz. Bu kullanımda artık sıfat cümlecığı dört çocuğu değil; ilgi zamirinden önce gelen ve çocuklardan ikisini belirten "two"yu niteler.

He had many houses which were in Ankara. (Onun Ankara'da olan bir çok evi vardır.)

He had many houses, some of which were in Ankara. (Onun, bazıları Ankara'da olan bir çok evi vardır.)

My friend has three cars, one of which is a foreign make. (Arkadaşımın biri yabancı markaolan üç arabası vardır.)

I have three friends, for one of whom I bought a present. (Birisini için hediye aldığım üç arkadaşım

vardır.)

I have got a hundred students, forty of whom are married. (Kırkı evli olan yüz öğrencim vardı.)

***Not: İlgî zamirlerinin kullanımında zaman uyumu olmaz.

WHOSE

...ki onun, ...ki onların anlamındadır. İyelik belirten zamirdir. Son on yılın KPDS sınavlarında en çok sorulan ilgî zamiridir. Sınav tekniği kolay, uygulaması zordur. Hem canlı hem de cansızlar için kullanılır. direk sorulması beklenen bir konudur.

The woman who was wounded was carying. (Yaralanan bayan ağlıyordu.)

Wound: yaralamak,ın gönlünü kırmak

The woman whose husband was wounded was carying. (Eşi yaralanan bayan ağlıyordu.)

***Not. Mutlaka ama mutlaka “whose”dan önce ve sonra bir isim olmalıdır. Sonrasında bir zamir veya başka bir kelime gelemmez. Sonrasında gelen ismin önünde kesinlikle “the” artikeli olamaz. Bu özellik possessive’likten kaynaklanmaktadır.

I bought a car whose engine was out of order.(Motoru bozuk olan bir araba aldım.)

The houses whose roofs were shaking in the storm collapsed.(Çatıları fırtınada sallanan evler yıkıldı.)

Collapse: yıkılmak

Our manager,whose son studies in the USA will go there next month. (Oğlu USA’da okuyan müdürümüz önümüzdeki ay oraya gidecek.)

Pazar 30. 01. 2000

İlgî Zamirleri konusunda şimdiye kadar gördüğümüz, konunun gramatikal boyutuymdu. Bir de bu konuda kısaltmalar var. Asıl problem kısaltmalarda çıkmaktadır. Bu kısaltmaların uygulamada görülmesi ve çözülmesi çok önemlidir. Konunun esprisi budur. İyi kavranırsa anlama ve çeviriye yönelik rahatlama sağlanır.

Ayrıca yaklaşık 50 sayfalık not verilecek. Bu not hem gramer hem de kelimeleri içerecek. Aralıklı öğrenmeyi (yaklaşık üç ay içinde) uygulayarak bu notu iyi öğrenmek KPDS için çok önemli bir avantaj sağlayacaktır.

Gördüğümüz ilgî zamirleri dışında da pek sık kullanılmayan bazı ilgî zamirleri vardır. Bunları da öğrendikten sonra kısaltmalara geçeceğiz.

DİĞER İLGİ ZAMİRLERİ

Where: ...ki oraya, ...ki orada. Nitelenen isim yer ismi ise kullanılır.

When: ...ki o zaman. Nitelenen isim bir zaman ismi ise kullanılır.

Why: ...ki onun için. Nitelenen isim bir sebep ismi ise kullanılır.

Bu ilgî zamirlerinin üçü de cansızlar için kullanılır. “which”in alternatifleridirler. Bunlardan en sık kullanılanı “where”dir. Bazı sınavlarda “where”nin sorulduğu görülür. Diğer ikisinden pek soru gelmez.

The hotel where we stayed last year was closed down. (Geçen yıl kaldığımız otel kapatıldı.)

Close down: kapatmak (bir kapıyı kapatmak sadece “close” ile söylenir. Soyut anlamda bir şeyi kapatmak)

Eğer bu cümlede ilgî zamirinin yeri boş bırakılsa ve şıklarda da “which” ve “where” olsa “where” tercih edilmelidir. Ayrıca “at which” de where yerine kullanılabilir.

The hotel which we bought last year was full of tourist. (Geçen yıl aldığımız otel turist doluydu.)

Full of: bir şey ile dolu.

Bu cümlede “where” kullanılamaz. Çünkü “...ki orada biz aldık” gibi bir anlam çıkar. Bu nedenle

“which” kullandık. Demekki “which ve where” tercihi cümlenin anlamı çözümlenerek yapılmalıdır. I can not forget the moment when we first met. (İlk karşılaştığımız anı hatırlamıyorum)
“when” kullandık. Çünkü nitelenen isim bir zaman ismi ise “which” yerine “when” tercih edilir. I can not understand the reason why they have resign.(Onların niçin istifa ettiklerini anlayamıyorum)
“why” çok nadir kullanılır. Sadece “the reason” ile birlikte kullanılır. Bu üç ilgi zamirinden en sık kullanılanı “where”dir. Bu üç kullanım da genellikle nesnel formda olup “...dığı” şeklinde çevrilirler.

What

Mayıs KPDS’de çok sık rastlanır. Önemli bir ilgi zamiridir. En önemli özelliği kendisinden önce bir ismin kullanılmadığıdır. Bu özellik “what”ın en önemli ayırd edici özelliğidir.

O zaman akla şöyle bir soru gelmelidir. Madem ki öncesinde bir isim yok peki “what” ilgi zamiri olarak neyi niteler? Bu soruya cevap verebilmek için “what”ın orjinine inmek gerekir. Aslında “what” isim olarak “the thing” den gelmektedir. “the thing”de bir isimdir ve kendisinden sonra ilgi zamiri olarak “which” veya “that” gelir. Bu durumda eğer “what” kullanılırsa “the thing that” in yerini alır. Bu nedenle “what”tan önce isim yoktur. Örnek üzerinde bu açıklama daha iyi anlaşılacaktır.

The things that you said were not true. (Söylediğiniz şeyler doğru değildi.)

Bu cümlede yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda “the things that” yerine “what” kullanırsak cümlemiz şöyle olur:

What you said was not true. (Söylediğiniz doğru değildi.)

“what” kullanılırken, yerini aldığı “şeyler”in tekil-çoğul durumu belirsizdir. İngilizce’de belirsizlik durumunda daima tekil kullanıldığından “what” ile her zaman tekil kullanılır. Çevirisinde de genellikle “şey” söylenmez.

I can not understand what you speak. (Konuştuklarınızı anlayamıyorum veya Ne konuştuğunuzu anlayamıyorum.)

Can not: kullanımı bir sürekliliği ifade eder. Can’t:kullanımı bir noktada olan olayı ifade eder.

“what” da bir ilgi zamiri olduğundan duruma göre “...en ...an” veya “...dığı” şeklinde çevrilir.

What is claimed can not be approved. (İddia edilenler onaylanamaz.)

The things that are claimed can not be approved. (İddia edilen şeyler onaylanamaz.)

Görüldüğü gibi ikisinin de anlamı aynıdır. Eğer “the things that” yerine “what” kullanılmış ise çeviride “şey” söylenmemesi daha uygun olur. Zaten “şey”i dememek için bu kullanıma gidilmiştir.

What is important is your health. (Önemli olan sağlığınızdır.)

What they put forwad can’t be justified.(Onların ortaya koydukları haklı gösterilemez.)

Put forth / forwad: ortaya koymak

Just: doğru, dürüst, adaletli, haklı

Justly: haklı olarak

Justness: doğruluk, dürüstlük, haklılık

Justice: adalet, mahkeme, yargıç, dürüstlük, hakbilirlik

Justifiable: hakverilebilir, savunulabilir

Unjustifiable: hakverilemez, savunulamaz

Justification: haklı neden, gerekçe, haklı gösterme

Justify: haklı göstermek, temize çıkarmak

What you are doing is not consistent with what you are saying.(Yaptıklarınız söyledikleriniz ile tutarlı değil.)

Consist with: ...ile tutarlı, ...ile uyuşan. (Sıfat ve edattan oluşan bileşik ir edattır. İngilizcede genellikle

sonu "ent" ile biten kelimeler sıfattırlar.)

Those Yapısı

Bekleyen öğrenciler, bekleyen insanlar, bekleyen kişiler gibi ifadeler yerine bazen "bekleyenler" terimi kullanılmaktadır. Bu özellik bütün dillerde vardır. İlgili zamirlerinin olduğu bir cümleyi bu şekilde kurarsak yapı nasıl olur??

The students who are waiting for you want to see you. (Sizi bekleyen öğrenciler sizinle görüşmek istiyorlar.)

Bu cümleyi "Sizi bekleyenler sizinle görüşmek istiyorlar" şeklinde yazacak olursak;

Those who are waiting for you want to see you. (Sizi bekleyenler sizinle görüşmek istiyorlar.)

"those" genelde çoğullar için kullanılır. Eğer nitelenen isim söylenmek istenmezse mutlaka "those" kullanılmalıdır. Zaten İngilizcede eğer isim kullanılmıyorsa mutlaka onun yerine bir zamir kullanılır kuralı vardır. Önemlidir, iyi öğrenilmeli.

Those who study more are usually succesful. (Daha fazla çalışanlar genellikle başarılıdır.)

Those who you talked to.(Sizin konuştuğunuz.)

Diğer ilgili zamirleri konusundan özellikle "what" ve "those" kullanımını iyi bilmek gerekir. "what" görüldüğü yerde "the things that"; "those" görüldüğü yerde "people" yazmak işimizi daha da kolaylaştıracaktır.

İlgili Zamirlerinde Kısaltma

Özne durumunda (...en, ...an) iken kısaltma:

1.) Active cümlelerde

Bir komplike cümlede bir temel cümle (main clouses) ve bir yan cümlecik (subordinate clouses) vardır. Main clouse'da kesinlikle kısaltma yapılamaz. Kısaltma yan cümlecikte yapılır. Konumuz sıfat cümlecikleri olduğuna göre yapacağımız kısaltma sıfat cümlecikinde olacaktır. (Bu konuya hakimiyet için belli ipuçları geliştirilebilir.)

I don't approve of the events which are occuring in the area. (Bölgede meydana gelen olayları onaylamıyorum.)

Main clouse: I don't approve of the events. (Olayları onaylamıyorum.)

Subordinate clouses: The events are occuring in the area. (Olaylar bölgede meydana geliyor.)

Kısaltma yapılırken ilgili zamiri ile beraber "be" fiili de cümleden atılır. Çünkü sadece ilgili zamiri kısaltılsa "...en, ...an" anlamı verilemez. Bu yüzden ilgili zamiri ile beraber "be" fiili de kısaltılır. Geriye sadece "gerund" kalır ve "...en, ...an" anlamı verilmiş olur. O halde cümlemiz kısaltılmış şekliyle

I don't approve of the events occuring in the area. (Bölgede meydana gelen olayları onaylamıyorum)

Geliştireceğimiz ipucu: Eğer bir cümlede bir isimden hemen sonra bir "gerund" varsa burada bir ilgili zamiri kısaltması vardır demektir.

Occur: olmak, vukku bulmak, meydana gelmek

Approve of: ...i onaylamak, ...i tasvip etmek (of: ...nın demektir. İngilizce'de ...nın onaylamak diye söylenir. Türkçe'de bu ...i onaylamak şeklinde ismin "i" –ki İngilizcesi "to"dur- haliyle söylenir. Ama gerçek edatı "of"tur. Türkçe mantığının böyle olmasından dolayı KPDS'de gelebilir. Bununla birlikte böyle yapıda olan diğer fiilleri de öğrenmek gerekir.)

The women working (Çalışan bayanlar.)

The students demonstrating. (Gösteri yapan öğrenciler.)

The PM visiting Germany. (Almanya'yı ziyaret eden Başbakan.)

Kısaltmadan sonra yan cümlecik tek bir sıfat sözcüğü gibi başa da alınabilir. Ama yaygın kullanım yukarıdaki gibidir. Yani yukarıdaki ifadeler şöyle de yazılabilir:

The working women (Çalışan bayanlar.)

The demonstrating students. (Gösteri yapan öğrenciler.)

The visiting Germany PM. (Almanya'yı ziyaret eden Başbakan.)

Kısaltma yapılmış yan cümleciklerde olayların zamanı belirsizdir. Main clause'dan kısaltılan olayların zamanı çıkarılabilir.

The children who make noise. The children who making noise. (Gürültü yapan çocuklar.)

Kısaltılacak cümlede fiil "ing"li değilse bile kısaltılırken "ing"li yazılır.

2.) Passive cümlelerde

I don't recognize the man who was killed. (Ben öldürülen adamı tanımıyorum)

Bir yapının passive olabilmesi için mutlaka "be" fiili olmalıdır. Oysa burada kısaltma yapılırken "be" fiili cümleden atılıyordu. Demek ki kısaltılan bu yapılarda V3 tek başına passive anlamı veriyor.

Kısaltılmış haldeki cümlemiz şöyle olur:

I don't recognize the man killed. (Ben öldürülen adamı tanımıyorum.)

Geliştirceğimiz ipucu: Eğer bir cümlede bir ismin hemen sonrasında tek başına bir V3 varsa burada bir ilgi zamiri kısaltılmıştır demektir.

The method used (Kullanılan metod.)

The language spoken (Konuşulan dil.)

The car sold (Satılan araba.)

The man speaking. (Konuşan adam)

The man spoken. (Konuşulan adam)

The boy beating his friend. (Arkadaşlarını döven çocuk.)

The boy beaten. (Dövülen çocuk.)

The employee sending this packet. (Paketi gönderen memur.)

The employee sent. (Gönderilen memur.)

The members appointing. (Atanan üyeler.)

The members appointed. (Atanan üyeler.)

Çoğu fiillerin (düzenli fiiller) birinci ve ikinci halleri birbirine eşittir. Bu nedenle "Simple Past" ve kısaltmadaki "Passive" yapısı karışıklığı doğuyor. Bu karışıklık nasıl giderilebilir? Önümüzdeki ders öğreneceğiz.

ÇARŞAMBA 02. 02. 2000

İlgi Zamirlerinin kısaltılması konusunu pekiştirmek için birkaç örnek yazalım. Çünkü önemli bir konudur. Çalışırken en fazla egzersizin bu konuda yapılması gerekir.

We can't approve of the events occurring in the region. (Bölgede meydana gelen olayları onaylayamayız.)

Occur:

Take place: olmak, vukku bulmak, meydana gelmek

Happen:

Bu tür cümleleri çevirirken İlgi Zamiri cümlecikliğini daire içine alıp, kalan kısmı çeviririz. Daha sonra İlgi Zamiri cümlecikliğini de çevirip, cümledeki isimden önce söyleyerek tüm cümleyi çevirmiş oluruz.

I haven't received yet the letter sent. (Gönderilen mektubu henüz almadım.)

I haven't received yet sent. the letter (Gönderilen mektubu henüz almadım.)

İlgi Zamirinin kısaltmasından sonra geriye kalan ve passive'lik anlamını katan V3, bir sıfat sözcüğüymüş gibi aynı gerund' daki harekete sahip olup, ismin önüne getirilebilir. Yukarıdaki cümleyi bu açıklamaya göre yazdık. İkisinin de anlamı aynıdır.

The matter reported revealed his innocence. (Bildirilen husus onun suçsuzluğunu ortaya çıkardı.)
Önceki dersimizde, düzenli fiillerin V2 ve V3 hallerinin birbirine eşit olmasından dolayı Passive durumdaki İlg Zamirleri cümlecığının kısaltılmasında Simple Past – kısaltmadaki Passive karışıklığından bahsetmiştik. Ayrıca bu karışıklık nasıl çözülebilir diye bir soru sormuştuk. Bu sorunun cevabını şimdi öğrenelim:

Böyle bir cümlede V3 olan ismin yanında olandır. İsmın yanında olma özelliğı ile Passive'lik anlamını veren V3 fiilini ayırd etmiş oluyoruz. Diğeri ise çekime girmiş ve V2 olarak kullanılan fiildir.

Veil: örtmek

Reveal: ortaya çıkarmak

He had to accept the price offered. (Önerilen fiyatı kabul etmesi gerekti.)

The information given as regards this was not true. (Buna ilişkin olarak verilen bilgi doğru değildi.)

Redard: ...e ilişkin

The police had to disperse the crowd gathering. (Polis toplanan kalabalığı dağıtmak zorunda kaldı.)

Disperse: dağıtmak

Crowd: kalabalık

Gather: toplanmak, bir araya gelmek

İlgi Zamirlerinin kısaltılmasında Active ve Passive yapılarının olumsuz yapıları da vardır. Bunun için gerund ve V3 'ten önce olumsuzluk eki olan "not" yazmak yeterli olacaktır. Olumsuz yapıdan örnek verecek olursak;

The information not given was true. (Verilmemiş olan bilgi doğrudu.)

İlgi zamirleri cümleciklerinde şimdiye kadar yaptığımız kısaltmalar geçmişte veya şu an içinde olan olayları kapsıyordu. Peki gelecek zaman için yapı nasıldır???

***Not: Geleceğe yönelik kısaltmalarda mastarlardan faydalanılır. Active cümlecikler için active mastar; Passive cümlecikler için passive mastar kullanıyoruz.

The teacher to give the course. (Kursu verecek (olan) hoca)

Yapının ilgi zamiri kısaltması olduğu nasıl anlaşılacak???

Normalde bir cümlede mastar yüklemın hemen yanındadır. İlg zamirleri cümleciklerinin kısaltılmasında ise (ismi nitelediğinden) mastar isminın hemen yanındadır. Bu özelliğı ile ilgi zamirleri cümleciklerinin kısaltılmasındaki mastarı - ki bu gelecek zaman anlamı katıyor - ayırt etmiş oluyoruz.

The results of the election held last week were not announced. (Geçen hafta yapılan seçimlerin sonuçları ilan edilmedi.)

Announce: ilan etmek, duyurmak

Election: seçim

Hold: (held, held) tutmak, yapmak, durmak

He will not become a candidate in the election to be held next year. (O gelecek yıl yapılacak (olan) seçimde aday olmayacak.)

I didn't want to participate in the party to be done by our friends. (Arkadaşlarımız tarafından yapılacak (olan) partiye katılmak istemedim.)

Not: Dikkat edilirse "to participate" mastarı yüklemden sonra gelmiştir. Bu nedenle normal olarak kullanılan mastardır. "to be done" olarak passive yapıda kullanılmış olan mastar ise isimden hemen sonra kullanılmıştır. O zaman bu mastar gelecek zaman anlamını veren mastardır diyoruz. Yapıyı bu şekilde görüp, çeviriyi yapmak çok önemlidir.

The members to participate in the meeting should apply to me as soon as possible. (Toplantıya katılacak olan üyelerin mümkün olan en kısa zamanda bana başvurmaları gerekir.)

The bridge to be constructed (inşa edilecek (olan) köprü.)

Construct: inşa etmek, yapmak, kurmak

The students to go abroad. (Yurt dışına gidecek (olan) öğrenci.)

The passengers to get on the plane. (Uçağa binecek (olan) yolcular.)

The project to be conducted. (Yürütülecek (olan) proje.)

Conduct: götürmek, yürütmek, taşımak

The man to see you is a doctor. (Sizi görecek (olan) adam doktordur.)

The man to kill (Öldürecek (olan) adam)

The man to be killed. (Öldürülecek (olan) adam.)

The man . (Öldüren adam.)

The man killed. (Öldürülen adam.)

The man to kill. (Öldürecek adam.)

The man to be killed. (Öldürülecek adam.)

Aslında "öldürülen adam" ifadesinde de bir "gerund" vardır. Bu cümlenin İngilizcedeki normal yazılımları "the man (being) killed" şeklindedir. Burada "being" kısaltıldığı için yazılmıyor. Bu durumda kısaltmalarda ister aktif ister passif olsun, şu an ve geçmişteki olaylarda "gerund" dan faydalanıyoruz. Gelecekteki olayları da kısaltırken mastarlardan faydalanıyoruz.

Peki mastar neden "...ecek, ...acak" anlamını veriyor? Bunun cevabı "Be to" kalıbında saklıdır.

Be to: İngilizce'de "be to" kalıbı üç yerde kullanılmaktadır.

1.) ...mektir: My duty is to teach English. (Görevim İngilizce öğretmektir.)

2.) Gerekir (have to) : I am to leave my country. (Ülkemi terk etmem gerekiyor.)

3.) ...ecek, ...acak (Shall=Will): The President is to visit Romania. (C.B'nı Romanyayı ziyaret edecek.)

Yalnız ikinci kullanımda "be to" ifadesi "have to" dan farklı olarak bir "yor" anlamı içerir.

"Be to" ifadesinin bu şekilde üç farklı kullanımı vardır. Kullanımın hangi yapıda olduğunu çerçeveden çıkarıyoruz. Daha çok cümlenin anlamına bakarak uygun düşen ifadeyi kullanıyoruz.

The students who will participate (Katılacak olan öğrenciler.)

The students who are to participate. (Katılacak olan öğrenciler.)

Birinci cümlede "will", ikinci cümlede "be to" kullanılmıştır. İki kullanımda "...ecek, ...acak" anlamını vermektedir.

İkinci kullanımda ilgi zamiri kısaltmasını yaparsak; ilgi zamiri ile birlikte be fiili de çıkartılacağından sadece mastar kalmış olur ve bu da "...ecek, ...acak" anlamını verir.

Not: Mastarların kısaltma yapısında mutlaka bir tümleç olmalıdır. KPDS'de bu ayrıntı sorulmaz.

Nesne Durumunda (...dığı) İken Kısaltma

1.) Defining (tanımlanan) Yapılarda:

The letter which he had sent was lost. (Onun gönderdiği mektup kayboldu.)

The letter he had sent was lost. (Onun gönderdiği mektup kayboldu.)

Defining yapılarda kısaltma yapılırken sadece İlgi Zamiri atılır. Kısaltılmış bu yapıları görmek ve çevirirken "...dığı" anlamını vermek zordur.

Geliştirilecek İpucu: Bir cümlede, birinci kelimedenden sonra virgül olmadan bir şahıs zamiri veya bir isim gelmişse burada mutlaka bir İlgi Zamiri kısaltması vardır demektir. Çünkü İngilizce'de iki isim yanyana gelmez.

We couldn't decide on the matter they put forward. (Onların ortaya koyduğu konuda karar veremedik.)

I didn't receive the document he sent. (Onun gönderdiği belgeleri almadım.)

The price they asked was too high (Onların söylediği fiyat oldukça yüksekti.)

2.) Non-Defining (Tanımlanmayan) Yapılarda:

Non-Defining yapılarda kısaltma yapılamaz.

Your brother , who(m) I met yesterday, seems very sempathic. (Dün gördüğüm kardeşiniz çok sempatikti.)

Önemli Bir Not

Eğer İlg Zamirinin nitelediği isimden önce “the first, the only, the last, the second” gibi bir sıra sayısı veya “the most” gibi superlative yapı var ise mastar , gelecek zaman yerine geçmiş vurgulayacaktır.Yani çeviride “...cek, ...cak” eki “...en, ...an” ekine döner.

The man to get out off the bus. (Otobüsten inecek adam)

The firs man to get out off the bus. (Otobüsten ilk inen adam)

İkinci cümlede, İlg Zamirinin nitelediği “man” isminin önünde bir sıra sayısı olduğu için geçmiş vurgulanmış oldu.

The country not to be represented. (Temsil edilmeyecek ülke.)

The only country not to be represented. (Temsil edilmeyen tek ülke.)

The report to be submitted. (Sunulacak rapor.)

The last report to be submitted. (Sunulan son rapor.)

The man to be killed. (Öldürülecek adam.)

The only man to be killed. (Öldürülen son adam.)

Ahmet was student to leave the classroom. (Ahmet sınıftan ayrılacak öğrenciydi.)

Ahmet was the last student to leave the classroom. (Ahmet sınıftan ayrılan son öğrenciydi.)

PAZAR 06. 02. 2000

Connective Relative Pronouns

Bu yapıda sadece “which” kullanılır. “which” kendisinden önceki bir ismin yerine değil de bir cümlecğin yerine kullanılır. Çeviride de “...ki bu da” olarak çevrilir.

He failed again, which dissappointed his parents. (O yine başarısız oldu ki bu da anne-babasını hayal kırıklığına uğrattı.)

Bu kullanımda “which”, ilgi zamiri “he failed again”in yerini almıştır.

Türkçe’de bu ifade iki ayrı cümle ile söylenir. İngilizce ifadesinde cümlede ilgi zamirinden önceki virgül (,) yapıyı diğerlerinden ayırır. Bu yapıda “that” kullanılamaz. Ayrıca tek virgül olduğu için ilgi zamirinden önceki isim özel isim de değildir. Bu özellikleri ile diğer yapılardan ayırt edilir.

We will have to accros the frontier, which will be dificult. (Sınırı geçmemiz gerekecek ki bu da çok zordur.)

He was rude to the customer officcer, which made things force. (Gümrük memuruna kaba davrandı ki bu da işleri zorlaştırdı.)

Kısaltılması:

He failed again, which upset the whole family. (O yine başarısız oldu ki bu da tüm aileyi üzdü.)

He failed again, upsetting the whole family. (O yine başarısız oldu ki bu da tüm aileyi üzdü.)

Aktif yapıda olduğu için kısaltmada gerund kullanıldı.

The goverment made investiment in education, leading to welfare. (Hükümet eğitime yatırım yaptı ki bu da refaha yol açtı.)

İnvestment: yatırım

Lead to: ...e yol açmak

Whole: tüm, bütün (sayılamayanlarda kullanılır, the’yi başa alır. the whole)

All: tüm, bütün (sayılabilenlerde kullanılır, the'yı sona alır. all the)

The patient didn't respond to treatment, disappointing all doctors. (Hasta tedaviye cevap vermedi ki bu da tüm doktorları hayal kırıklığına uğrattı.)

Not: Test çalışmalarında connective yapısının kısaltması virgülden sonraki fiil boş bırakılarak çok sorulur.

İlgi Zamirlerinin Kısaltmaları İle İlgili Karışık Örnekler

It was difficult to arrange a date which was convenient for everyone. (Herkes için uygun olan bir tarih belirlemek zordu.)

Arrange: ayarlamak, düzenlemek, belirlemek

Convenient: uygun, elverişli

Inconvenient: uygun olmayan

Treat: davranmak, tedavi etmek

Threaten: tehdit etmek

Threat: tehdit

İlgi Zamirlerinin olduğu kompleks cümleleri çevirirken ilk önce sıfat cümlecığı gözardı edilerek kalan yapı çevrilir. Daha sonra sıfat cümlecığı çevrilir. Sonrasında sıfat cümlecığı, ilgi zamirinin nitelediği isimden önce söylenerek yapı çevrilmiş olunur. Kompleks cümleleri, bu şekilde çevirerek sık egzersiz yapmak süratli anlama alışkanlığını geliştirecektir.

The man who was arrested finally confessed to being a spy. (Tutuklanan adam sonunda bir casus olduğunu itiraf etti.)

Arrest: tutuklamak, durdurmak

Spy: casus

Confess to: itiraf etmek

We had to give up the research which we have already undertaken. (Daha önce üstlendiğimiz araştırmayı bırakmamız gerekti.)

Already: halihazırda, ...miş bile (tek başınakullanıldığında), daha önce (bağlantılı cümlelerde)

Research: araştırma

Undertaken: üstlenmek

My collage, with whom I have been working for long, has decided to give in his resignation. (Uzun süredir beraber çalışmakta olduğum meslektaşım istifasını vermeye karar vermiş.)

Collage: meslektaş

Give in: vermek (verilen soyut bir şeye "give" nesneye "in" edatı ile geçiş yapar)

Counterpart: karşı taraf (bakanlar için)

The minister, whose life has been threatened, applied to the police for protection. (Yaşamı tehdit edilen bakan koruma için polise başvurdu.)

Protect: korumak

Protection: koruma

Expect: ummak, beklemek

Except: hariç, dışında

Treat: davranmak, tedavi etmek

Threaten: tehdit etmek

Threat: tehdit

The inflation rate, expected to be 20 %, has already passed the target envisioned. (% 20 olması beklenen enflasyon oranı belirlenen hedefi geçmiş bile.)

Envision: göz önüne almak, öngörmek, belirlemek

Envisage: syn envision

Target: hedef

The information we have obtained was not reliable.(Elde etmiş olduğumuz bilgiler güvenilir değildi)

Reliable: güvenilir

Obtaine: elde etmek, sağlamak

We have to find new alternative energy resources to be used instead of fossil-fuel. (Biz, fosil yakıtları yerine kullanılacak yeni bir alternative enerji kaynağı bulmak zorundayız.)

Resourch: kaynak

Sourch: kaynak

Instead of: ...nın yerine , -cek yerde

In place of: ...nın yerine, -cek yerde

Renewable: yenilenebilir

PREPOSITIONS

Türkçe ile batı dilleri arasındaki en büyük farklılık edatların kullanımındadır. Türkçe’de edatlar hangi ismi etkilerse o ismin sonrasında gelir. İngilizce’de ise edatlar isimden önce gelirler.

İngilizce’de edatların kullanım yerleri ismin yanındır. Ama ismi nitelemezler. Çünkü ismi niteleyen sıfatlardır. Tanımından da anlaşılacağı gibi edatlar, tek başlarına kullanılmayan, bir isim ile kullanılıp o ismin anlamını tamamlayan kelime gruplarıdır. Edatlar ism ile beraber kullanıldıklarından İngilizce’de üç kullanım yerleri vardır.

1.) İsimler ile for money

2.) Zamirler ile for them

3.) Gerundlar ile for learning

Bir cümlede çeviri yaparken edatların etkilediği ismi bulmak problemlidir. Çünkü edatların İngilizce’deki kullanımını Türkçe ile terstir. Biz yüze yakın sıklıkla görülebilen edatları öğreneceğiz. Basit ve kompleks olmak üzere iki gruba ayırarak edatları öğreneceğiz.

Basit Edatlar

In: içinde (sabit durumda ve dışında olmayan)

At: ...de, ...da

Into: içinde (harakat olduğunda)

On: üzerinde (statik olarak)

Onto: üzerinde (dinamik olarak)

Under: altında

Up: yukarıya, yukarıda

Down: aşağıya, aşağıda

After: ...den sonra

Before: ...den önce

With: ile

Without: ...sız

Of: ...nın (telafuzu hafif bir “v” sesi iledir)

Off: haricinde, dışında (tek başına kullanılmaz, değimselleşmiş kalıplarda. “of” olarak telafuz edilir.)

By: ile, tarafından, ...e kadar

Near: ...nın yakınında, ...e yakın

Next to: ...nın yanına, bitişiğinde

Like: gibi

Unlike: aksine

As: olarak

From: ...den, ...dan, (somut olarak)

Out of: ...den, ...dan (soyut olarak)

Beyond: ötesinde

Behind: arkasında

Beneath: (yerin) altında

Beside: ...den başka, ...nın yanında

Over: üstünde (temas olmadan) "over" bir önek olarak kullanılırsa sonrasındaki kelimeye "aşırı, fazla" anlamını katar. Bu kullanımda artık edat değildir.

2.) Komplex Edatlar

Bu edatlarda KPDS'de bir-iki soru geliyor.

In spite of: ...e rağmen

Despite:

Due to

Owing to

On account to: ...den dolayı

Because to

In view of

KPDS'de genelde bu iki gruptan soru gelmektedir.

Regarding

Concerning

As regards: ...e ilişkin

With regard to

About

In case: ...durumunda

In the event of

In terms of: itibariyle, bakımından

With respect to: ...e göre (kıyaslamada)

According to: ...e göre (görüş belirtirken)

In addition to: ...e ilaveten

Instead of ...nın yerine, ...cek yerde

In place of

Rather than: ...den ziyade

Apart from: ...den başka

Prior to ...den önce

Before

Unlike

In contrast to ...nın aksine

Different from

As well as: hem.....hem, yanısıra

In relation to ...e oranla

In proportion to

For my part: bana göre

By way of: yoluyla

By means of: vasıtasıyla

Except = except of:...hariç, ...dışında

From the point of view of

In terms of bakımından

With regard to

For my part bana göre

As far as I am concerned

As well as

In addition to ayrıca, yanısıra

Besides

Appart from

Çarşamba. 09. 02.2000

NOUN CLOUSES

Sıfat Cümlecikleri kadar zor olmayan ama önemli bir konudur. Önce mantığını kavramak gerekir. Sıfat Cümleciklerinde bir isim bir sıfat sözcüğü gibi bir cümlecik tarafından niteleniyordu. Noun Clauses'larda ise kullandığımız isimler (veya zamirler) bu cümlecikten etkilenirler.

Bir cümlede isimler özne, nesne ve tümleş durumundan biri ile kullanılabilirler. Demekki Noun Clauses'lar (ismin yerine kullanıldıklarından) da bir complex cümlede özne, nesne veya tümleş olarak kullanılabilirler. Bu durumda isim bir kelime ile değil de bir cümlecik ile ifade edilmiş olur. Başka bir deyişle bir ismin kullanılabilirdiği her yerde bir Noun Clauses kullanılabilir.

Bunu İngilizce'deki cümle kuruluşu üzerinde gösterecek olursak;

S V O Tümleş

Bu cümle yapısında bir noun clause S, O ve tümleş durumundan biri ile ifade edilebilir.

I know his failure. (Ben onun başarısızlığını biliyorum.)

Bu cümledeki "failure"(başarısızlık) kelimesi isimdir ve cümlede nesne konumunda kullanılmıştır. Bu isim yerine bir cümlecik de gelebilir. Dolayısıyla bu cümlecik bir noun clause olmuş olur ve nesne

durumunda kullanılmış olur. "failure" ismi yerine "he has failed"(O başarısız olmuş) cümlecini kullanabiliriz. Ancak burada iki cümlecik olduğu için bu iki cümleyi bağlayacak bir bağlaça ihtiyacımız vardır. Bu şekilde cümlemiz;

I know that he has failed. (Biliyorum ki o başarısızdır.)

Yalnız bu çeviri konuşma dili için geçerlidir. Yazı dilinde ve sınavda kesinlikle böyle çevirmiyoruz. Bağlacın anlamını "ki" olarak değil de cümlecige yükleyerek çeviririz. Bu açıklamalardan sonra artık cümlemizi şu şekilde çevirebiliriz:

Onun başarısız olduğunu biliyorum.

Not: Yan cümleciklerin türkçeye çevrilirken öznenin "ın" eki alarak çevrildiğini hatırlayınız. Sıfat cümlecikleri de dahil bu konuyu işlerken temel cümle, yan cümlecik gibi kavramları da göreceğimizden bunlara hakim olmak gerekir.

İsim Cümlecikleri İle Kullanılan Bağlaçlar

İsim cümlecikleri ile üç tür bağlaç kullanılır.

1.) That: -ki (En çok kullanılan bağlaçtır. Olaya tek yönlü bakar.)
2. Whether: ...ip ...mediği (Olaya iki yönlü bakar. "or not" ile beraber de kullanılabilir.)
3. Question Word: Tüm soru kelimeleri isim cümleciklerinde bağlaç olarak kullanılabilir.

Bu bağlaçların anlamları farklı ama kullanılış biçimleri aynıdır. Bu nedenle en sık kullanılan "that"ı önce iyi öğreneceğiz. "that"ın kullanımı iyi çözülmüce sistem aynı olduğu için diğerleri de rahat bir şekilde anlaşılır.

THAT

Daha önce de söylendiği gibi Noun Clauses'lar (NC) complex bir cümlede üç durumda kullanılabilirler. Şimdi bunları madde madde inceleyelim:

A) Özne Olarak İsim Cümlecikleri

Bu yapıda genelde formüsel olarak cümle şöyledir:

It is + (sıfat) that + NC

Böyle bir cümle kuruluşu görüldüğünde, bu bir isim cümlecigidir ve özne durumunda kullanılmıştır diyebiliriz.

It is clear that he will confess to his guilt. (Onun suçunu itiraf edeceği açıktır.)

Özne durumundaki NC'lar "what" sorusuna cevap verirler. Örneğin bu cümleye sorarsak;

What is clear? That he will confees to his guilt (Onun suçunu itiraf edeceği) şeklinde cevap alırız.

İnglizce'de normalde bir cümlede özne cümleinin başındadır. Bu nedenle yukarıdaki cümle kuruluşunun ikinci bir alternatifi de vardır. Orijinal kullanım da ikinci kullanımdır. Birinci kullanımda özne sona alındığı için çekili fiile bir özne gerekliliğinden "it" özne olarak kullanılmıştır. Burada "it" asıl öznenin yerini tutar. İkinci kullanımda ise özne asıl yerine çekileceğinden artık "it" kullanımına gerek yoktur. İngilizce'de asıl kullanım ikinci dediğimiz kullanımdır. Ama zor olduğu için birinci kullanım daha yaygındır. Bu durumda NC'ların özne olarak kullanımı iki farklı şekilde yazılabilir. Şimdi yukarıdaki cümleyi bu açıklamaya göre yazalım:

It is clear that he will confess to his guilt. (Onun suçunu itiraf edeceği açıktır.)

That he will confess to his guilt is clear. (Onun suçunu itiraf edeceği açıktır.)

Her iki kullanımda da anlamı aynıdır. KPDS'de cümlelerin % 90'nı bu yapıdadır. Direk olarak da 2-3 soru gelebilir.

It is difficult that he will give it up. (Onun ondan vazgeçeceği zordur.)

That he will give it up is difficult. (Onun ondan vazgeçeceği zordur.)

Böyle cümleleri "vazgeçmesi" şeklinde de çevirebiliriz.

It was very hard that we overcame this issue. (Bu meselenin üstesinden gelmek çok zordu.)

That we overcame this issue was very hard. (Bu meselenin üstesinden gelmek çok zordu.)

It is + Sıfat formülünde kullanılan sıfat yerine daha önceki bilgilerimizden biliyoruz ki sıfat cümlecikleri de kullanılabilir. Ayrıca yine biliyoruz ki sıfat cümleciklerinin kısaltmasında eğer aktif ise "gerund" eğer passive ise "V3" kullanılıyordu. Demekki formüldeki sıfat yerine bir gerund veya bir V3 de kullanılabilir.

It is expected that they will resume peace talks. (Onların barış görüşmelerine yeniden başlayacakları beklenilmektedir.)

That they will resume peace talks is expected. (Onların barış görüşmelerine yeniden başlayacakları beklenilmektedir.)

Resume: yeniden başlamak (restart ve rebegin kelimelerinin yerine kullanılır. KPDS'de çok geçer.)

It is known that our world is round (Dünyamızın yuvarlak olduğu biliniyor.)

It is suprising that he has escaped. (Onun kaçıışı şaşırtıcıdır.)

Bu yapılarda iki cümlecik olduğu için haliyle zaman uyumu da aranmalıdır. Şimdilik sadece gramatikal boyut ile uğraşacağız. Zaman uyumuna dikkat etmekle beraber daha sonra detaylı olarak öğreneceğiz.

B) Nesne Olarak İsim Cümlecikleri

Bu yapıda isim cümlecikleri nesne konumundadır. Cümlede nesne konumunda bir isim yerine bir isim cümlecigi kullanılır.

We learnt that they had agreed on the matter.(Onların mevzuda hemfikir olduklarını öğrendik.)

Nesne yapısındaki isim cümlesini, yüklem kimi, neyi, kime, neye sorularını sorarak bulabiliriz. Bu yapının tek kullanımı vardır. İsim cümlecigi özne durumundaki gibi hareket edemez.

The judge decided that the suspect was innocent. (Hakim zanlının masum olduğuna karar verdi.)

The judge decided this. (Hakim buna karar verdi.)

Dikkat edilirse ikinci cümlede nesne "this" dir ve tek bir kelimedenden oluşmuştur. Birinci cümlede ise cümlenin nesnesi bir isim cümlecigidir. Nesne harakatinin her iki cümlede aynı olduğuna dikkat ediniz.

Suspect: zanlı, şüpheli

Innocent: suçsuz, masum

Judge: hakim, yargılamak

C) Tümleç Olarak İsim Cümlecikleri

Tümleçler, özne, yüklem ve nesne dışında cümleyi tamamlayan yapılardır. İngilizce'de "be" ve "become" (olmak) fiillerinden sonra gelen kelimeler tümleçtirler.

My father is an engineer. (Benim babam bir ndistir.)

My advantage is that I can speak three foreign language. (Benim avantajım üç dili konuşabilmemdir.)

My belief is that you will get over this problem. (İnancım sizin bu sorunu aşacağınızdır.)

Get over: üstesinden gelmek

Their claim is that the minister got involve in corruption. (Onların iddiası bakanın yolsuzluğa karışmasıdır.)

Get involve in: ...e bulaşmak (daima nesneye in ile geçer.)

Corrupton: bozulma, yolsuzluk

Whether = If

....ipımediği anlamında olup, olaya iki yönlü bakan bir bağlaçtır. Whether bağlacı bazen “or not” da alabilir. Genellikle “or not” ifadesi parantez içinde verilir. Bu bağlacın değişik konumlu isim cümleciklerindeki kullanımını görelim.

It is not known whether he has ratified the bill. (Onun yasa tasarısını onaylayıp onaylamadığı bilinmiyor.)

Ratify:

Specify:

Approve of: onaylamak

Notify:

Yukarıdaki cümleyi (isim cümlecigi özne konumunda olduğu için) şu şekilde de yazabiliriz. Anlamı aynıdır.

Whether he has ratified the bill is not known.

Not: Cümlede özne konumunda olan isim cümlecigi başa alınırsa bu kullanımda bağlaç olarak “If” kullanılamaz.

I am not sure whether he has accepted the offer.(Onun öneriyi kabul edip etmediğinden emin değilim.)

No one knows whether they live in the country or not. (Onların ülkede yaşıyıp yaşamadıklarını kimse bilmiyor.)

My doubt is whether they will stay or not. (Benim kuşku onları kalıp kalmayacağıdır.)

Not: Gramatikal olarak isim cümleciklerinde bağlaçlardan sonra daima bir özne vardır.

Pazar 13. 02. 2000

Soru Kelimelerinin İsim Cümleciklerinde Bağlaç Olarak Kullanılması

Question Words (QW)

What: ne

Where: nerede, nereye

When: ne zaman

Who: kim

Whom: kimi, kime

From whom: kimden

With whom: kiminle

To whom: kime

Whose: kimin

Which: hangi

How: nasıl

Why: niçin

How many: kaç tane, ne kadar, kaç (sayılabilenler için)

How much: kaç tane, ne kadar, kaç (Sayılamayanlar için)

How long: ne kadar (zamanı sorar)

How far: ne kadar (mesafeyi sorar)

How often: ne kadar (frekansı sorar)

İsim cümleciklerinde QW'ların kullanımını, normal soru cümleleri ile karıştırmamak gerekir. Bir soru

cümlesinde QW'lar daima cümlelerin başında söylenir ve cümle sonunda soru işareti vardır. Sour sözcüğü olsun veya olmasın bir soru cümlesinde yardımcı fiil vardır ve öznenen önce yazılır. Bazen bu kural konuşma dilinde ihmal edilse de cümlelerin soru olduğunu hissettirecek bir vurgu mutlakavardır. What can I do for you? (Sizin için ne yapabilirim?)

Where are you going? (Nereye gidiyorsun?)

When will you come back? (Ne zaman döneceksiniz?)

How long will you be staying here? (Burada ne kadar süre kalacaksınız?)

Soru cümlelerini, QW'ların bağlaç olarak kullanıldığı isim cümlecikleri ile bu şekilde ayırabilmek gerekiyor. Bu da yardımcı fiilin kullanımı, QW'ların soru cümlelerindeki konumu ve soru cümlelerinde ?'nin kullanımını hatırlayarak yapılabilir.

Şimdi QW'ların isim cümleciklerinin her üç yapısında kullanımını görelim.

a) Özne olarak;

It is not known where he hides. (Onun nereye saklandığı bilinmiyor.)

Hide: saklanmak

Bu kullanımda QW'un bağlaç niteliğinin görülmesi gerekir. Dikkat edilirse QW'dan sonra cümle sonuna ? konulmamıştır. Ayrıca yardımcı fiil öznenen önce yazılmamıştır. O zaman "where" bağlaç olarak kullanılmıştır diyoruz.

Burada önemli bir özelliği de hatırlatmak gerekiyor. Complex bir cümlede yan cümlecik soru formu ile kurulamaz. Eğer böyle bir cümlede soru formu oluşturulmak istense bu değişiklik yan cümlecikte değil, temel cümlede yapılır.

Is it not known where he hides? (Nereye saklandığı bilinmiyor mu?)

Özne olarak kurulmuş bir isim cümlecğinde özne hareketini hatırlayarak cümlemizi diğer alternatifleri ile yazalım.

Where he hides is not known? (Onun nereye saklandığı bilinmiyor.)

Bu complex cümleyi soru yaparsak;

Is where he hides not known? (Onun nereye saklandığı bilinmiyor mu?)

It is not obvious what he will do. (Onun ne yapacağı belli değil.)

It was uncertain how long they would stay there. (Orada ne kadar kalacağı belli değildir.)

Obvious: belli, açık

Obviousness: besbellilik

Cümlelerdeki zaman uyumuna da dikkat etmek gerekiyor. Anlamdan temel cümlelerin ve yan cümlelerin zamanını çıkarabilmek gerekir. Geçmişteki olay ,öncesi sonrası durumunu iyi bir şekilde irdeleyip sonuca gidebilmek gerekir.

It was not known how the had committed the crime. (Onun suçu nasıl işlediği bilinmiyor.)

Was not known bilinmiyor, meçhul

Was unknown

b) Nesne Olarak;

I don't know where he is working now. (Onun şimdi nerede çalıştığını bilmiyorum.)

Zaman uyumunda temel cümle ve yan cümle arasında bir zaman uymu vardır. Bunun çevirisi değil de İngilizce mantığı önemlidir. Zaman tespitinde hem temel cümlecikte hem de yan cümlecikte olan zaman sözcüklerine dikkat etmek gerekiyor.

We couldn't learn how this event happened. (Bu olayın nasıl oluştuğunu öğrenemedik .)

She didn't decide where we had to met. (O nerede buluşmamız gerektiğine karar veremedi.)

c) Tümleç Olarak;

Uor doubt is who killed the man. (Şüphemiz adamı kimin öldürdüğüdür.)

I am anxious to know how much he earns by month. (Aylık olarak ne kadar kazandığını öğrenmeye can atıyorum.)

Anxious: endişeli

Anxious + full Infinitive: ...meye can atmak

It is expected that the embargo will lifted next year. (Ambargonun gelecek yıl kaldırılacağı umuluyor.)

It was climed that the minister had embezzled money. (Bakanın zimmetine para geçirdiği iddia edildi.)

Embezzle: zimmete para geçirmek

The two sides announcedthat they had signed an aggrement. (Her iki taraf bir anlaşma imzalamış olduklarını bildirdiler.)

Announce: bildirmek, ilan etmek

We feared that he results could be negative. (Sonuçların negatif olabileceğinden korktuk.)

Fear: korkmak

Fearless: korkusuz

It is said that he can be detained. (Onun gözaltına alınabileceği söyleniyor.)

***Not: Modal'ların (Özellikle "can ve may")bağlaç ile aktarıldığı zaman çevirisinde bir "...ecek, ...acak" anlamı katıldığına dikkat ediniz.

Soru: Böyle cümlelerde neden temel cümlecik kısadır?

Bunu bir örnekle açıklayalım:

I bought this present last year in İtaly. (Ben bu hediyeyi geçen yıl İtalya'dan aldım.)

Bu cümlemizin öğelerinin Özne+Yüklem+Nesne+Tümleç (Zaman zarfı+yer zarfı) şeklinde sıralandığına dikkat ediniz. Ayrıca "bir cümledeki her ismin yanına bir Noun Clause gelebilir" özelliğinin hatırlayınız. Cümlemizdeki "the present" isminden sonra bir Noun Clause yazarsak; zaman zarfı ve yer zarfı NC'a ait olacağından cümle sonuna atılır. Bu yüzden de temel cümlecik kısa olur.

No one knows How this problem can be resolved. (Kimse bu problemin nasıl çözülebileceğini bilmiyor.)

Subjunctive Mood (İstek kipi)

Türkçe'de dilek kipi "...mesi, ...ması" şeklindedir. Mümlle olarak örneklersek; Ben Ali'nin burda olmasını istiyorum. Doktor O'na dinlenmesini söyledi, gibi.

İngilizce'de Subjunctive Mood (SM)'un kullanıldığı belli fiiller vardır. Bunların sayısı 15'tir. Eğer bu fiiller temel cümlede kullanılırsa mutlaka yan cümlecikte SM kullanımını isterler. Bu fiilleri kolay olsun diye grup halinde yazacağız.

1.) Aşağıdaki Fiillerden sonra

İstemek Fiilleri:

Desire

Request

Ask

Beg

Urge

Demand

Önermek Fiilleri

Recommend

Advise

Propose

Suggest

Geri kalan beş fiil bir grup halinde verilemeyeceğinden ayrı yazacağız.

İnsist: ısrar etmek

Prefer: tercih etmek

Require: gerektirmek

Order: emretmek

Move: hareket etmek (pek kullanılmaz.)

İngilizce’de bu fiiller dilek kipini gerektirirler. Bunlar temel cümşlede olduklarında mutlaka mutlaka dilek kipi kullanılmalıdır.

The doctor recommended that he should rest as much as possible. (Doktor O’na mümkün olduğu kadar dinlenmesi gerektiğini tavsiye etti.)

İngilizce’de dilek kipi yapısında sadece “should” kullanılır. Yalnız “should”un kullanılması opsiyoneldir. Yani olsa da olur olmazsa da. Bu nedenle yukarıdaki cümleyi şu şekilde de yazabiliriz:

The doctor recommended that he rest as much as possible. (Doktor O’na mümkün olduğu kadar dinlenmesini tavsiye etti.)

Görüldüğü gibi “should”un kullanılmaması durumunda sonrasındaki fiil çekilmemiş gibi görünür. Yani “bare infinitive” olarak kalır. “should”un kısaltılması formuna dikkat etmek gerekir. KPDS’de bu fiil boş bırakılarak sorulur. Önemlidir, iyi öğrenmek gerekir. SM yapısını Türkçe’ye çevirirken “should”un gerekir anlamı yerine Türkçe’deki dilek kipi anlamı olan “...mesi, ...ması” şeklinde çeviririz.

I insisted that my son (should) be a doctor. (Oğlumun bir doktor olmasında ısrar ettim.)

***Not: Dilek kipinin yan cümlecikte kullanıldığına dikkat ediniz.

The committee requested that the documents (should) be submitted until tomorrow. (Komite belgelerin yarına kadar sunulmasını istedi.)

I advised her that shebreakfast early. Boş olan yere ne gelmelidir?

have

has

had

to have

has had

“have” doğru cevap olur. Çünkü temel cümlecikte “advise” fiilinin olmasından dolayı yan cümlecik yapısı SM olmalıdır. Bu nedenle asıl olması gereken “should have” dir. “should” kısaltıldığından doğru cevap “have” olur. Çok dikkatli olmak gerekir.

I advised her that she have breakfast early. (Erken kahvaltı yapmasını önerdim.)

2.) Aşağıdaki sıfatlardan sonra SM kullanılır

Sıfatlar Noun Clouse’ların özne yapısında kullanıldıklarından bu madede sadece Noun Clouse’ların özne yapısı olacaktır. SM’ un kullanıldığı en önemli sıfatlar şunlardır:

Önemli Sözcükleri

İmportant

Crucial

Vital

Significant (anlamlı)

Gerekli Sözcükleri

Necessary

İmperative (zorunlu)

Mandatory (zorunlu)

Essential

possible

İngilizce'de bu sıfatlar kullanıldıklarında dilek kipi gerektirirler

It is necessary that he (should) work hard. (Onun sıkı çalışması gerekir.)

It is essential that our environment be protected. (Çevremizin korunması temeldir.)

Protect, Preserve, Conserve: korumak

Çarşamba 16. 02. 2000

Örnek Noun Clauses ve Relative Pronouns Cümleleri

It is estimated that the economic sanction can not be lifted in the near future. (Ekonomik yaptırımların yakın gelecekte kaldırılamayacağı tahmin ediliyor.)

Sanction: yaptırım, müeyyide (Önemli bir kelimedir, KPDS'de çok sık geçer)

Bir cümlede bir ismin yanına her zaman için onu niteleyecek bir sıfat yazılabilir. Relative Pronouns (RP) bilgilerimizden de biliyoruz ki bir sıfat cümlecığı (RP) bir sıfat kelimesinin yaptığı görevi bir cümlecik olarak yapabilir. Bu açıklamaya dayanarak cümledeki "sanction" isminden sonra onu niteleyecek bir RP cümlecığı yazarak cümlemizi çevirecek olursak; (Kalın ve italik yazılan cümlecik kısaltılmış bir RP cümlecığıdır.)

It is estimated that the economic sanction imposed on Serbia can not be lifted in the near future. (Sırbistan'a uygulanan ekonomik yaptırımların yakın gelecekte kaldırılamayacağı tahmin ediliyor.)

İmpose on: ...e empoze etmek, uygulamak

***Not: KPDS'deki cümlelerin büyük bir çoğunluğu bu yapıdadır. Böyle cümleleri iyi çalışmak sınavda büyük kolaylıklar sağlar.

Pose

Bırakmak, tutmak anlamında olan bu kelime kökünden bir çok kelime türetilmiştir.

İmpose: im: içine, pose: bırakmak. İmpose: içine bırakmak, empoze etmek, uygulamak

Expose: ex: dış, pose: bırakmak. Expose: dışarıya bırakmak, maruz bırakmak

Repose: dinlenmek

Compose: birleştirmek

Dispose: sıralanmak, düzenlemek

Oppose: karşı koymak

Prepose: önceye bırakmak

Bu kelimeler de KPDS için çok önemlidir.

It was reported that the plain had taken off one hour later due to the inadequacy of measure.
(Önlemlerin yetersizliğinden dolayı uçağın bir saat geç kalkmış olduğu rapor edildi.)

Take off: havalanmak

Due to: ...den dolayı

Adequate: yeterli, uygun, elverişli

Adequacy: yeterlilik

Inadequacy: yetersizlik

Measure: tedbir, önlem (ölçme, ölçmek anlamı var ve karıştırılabilir diye KPDS'de çok geçen bir kelimedir.)

Cümledeki "measure" isminden sonra kısaltılmış bir RP cümlecığı olan "taken" ı ekleyip cümlemizi tekrar yazalım:

It was reported that the plain had taken off one hour later due to the inadequacy of measure taken. (Alınan önlemlerin yetersizliğinden dolayı uçağın bir saat geç kalkmış olduğu rapor edildi.)

The rescue team suggested that the disaster area (should) be evacuated immediately. (Kurtarma ekibi felaket bölgesinin derhal boşaltılmasını önerdi.)

***Not: Dilek kipinin kullanımını (Should'un kullanımını) hatırlayınız.

Rescue: kurtarma(k)

Evacuate: boşaltmak, tahliye etmek

Calamity: felaket

Disaster: felaket

We aware that it is rather difficult to draw some conclusion from the data. (Verilerden bazı sonuçlar çıkarmanın oldukça zor olduğunun farkındayız.)

To be aware of: farkında olmak, haberdar olmak

***Not: Yukarıdaki cümlede "to be aware of"un "of" edatı yazılmadı. Neden? (Noun Clous'larda sadece "that"ın edat almadığını diğer tüm NC başlaçlarının edat aldıklarını hatırlayınız.)

"Data"dan sonra bir RP ekleyerek cümlemizi yeniden yazalım:

We aware that it is rather difficult to draw some conclusion from the data presented by the committee.
(Komite tarafından sunulan verilerden bazı sonuçlar çıkarmanın oldukça zor olduğunun farkındayız.)

Clude

"Kapatmak" anlamında olan bu kökten bir çok kelime türetilmiştir.

Conclude: sonucuna varmak

Conclusion: sonuç

Conclusive: sonuca götürülen, somut

Inconclusive: sonuca götürmeyen, somut olmayan

Include: dahil etmek, içermek

Exclude: hariç tutmak

Preclude: engel olmak

The scientists aren't sure certain whether this treatment can achieve the result desired.

(Bilimadamları, bu tedavinin arzulanan sonuçları gerçekleştirip gerçekleştiremeyeceğinden emin değiller.)

Hatırlanacağı üzere RP kısaltmalarında aktifler için "gerund" pasifler için "V3" kullanılıyordu ve

bunlar bir sıfat sözcüğü gibi niteledikleri ismin önüne yazılabiliyordu. Şimdi birkaç cümlemizi bu kurala göre yazalım.

The scientists aren't sure certain whether this treatment can achieve the desired result.(Bilimadamları, bu tedavinin arzulan sonuçları gerçekleştirip gerçekleştiremeyeceğinden emin değiller.)

It was reported that the plain had taken off one hour later due to the inadequacy of taken measure (Alınan önlemlerin yetersizliğinden dolayı uçağın bir saat geç kalkmış olduğu rapor edildi.) Görüldüğü gibi RP kısaltmaları bir sıfat sözcüğünün yaptığı hareketi yapabilirler.

The industrialists entering this market claim that a fierce competition will occur in the month ahead. (Bu piyasaya giren sanayiciler, önümüzdeki aylarda acımasız bir rekabetin meydana geleceğini iddia etmektedirler.)

Market: pazar, piyasa

Fierce: acımasız

Competition: rekabet

Relative Pronouns ve Noun Clause konularını birlikte kullanabilmek gerekir. Çünkü bu iki konu İngilizce'nin en karmaşık konularıdır.

He was rather reluctant to tell us how long the experiment he was conducting would last(O yapmakta olduğu deneyin ne kadar süreceğini bize söylemeye oldukça isteksizdi.)

Bu cümlenin, "us" ve "how long the experiment he was conducting would last" olmak üzere iki nesnesi vardır. Dikkat edilirse ikinci nesne bir NC cümlecığıdir. Böyle iki nesneli cümlelerde karışıklığı önlemek için NC nesnesi sonra söylenir.

It is reported that the election to be held next week may be postponed (Gelecek hafta yapılacak olan seçimlerin ertelenebileceği bildirilmektedir.)

They said that there were other methods which we could resort to. (Onlar, bizim başvurabileceğimiz başka metotların olduğunu söylediler.)

Resort to: başvurmak, müracaat etmek (syn: apply. Soyut anlamda başvurmak. KPDS'de çok geçer.)

Böyle cümleler de zaman uyumuna da özellikle dikkat etmek gerekir.

We are unable to convince the patient that he could recover soon. (Biz hastayı kısa sürede iyileşebileceğine inandıramadık.)

Convince: inandırmak

Recover: iyileşmek

Soon: sonra, kısa süre

Cover: kapatmak

Uncover: açmak

RP veNC konuları İngilizce'nin en karmaşık konularıdır. Bu konuda geçen örnekleri iyi öğrenmek konunun anlaşılmasında kolaylık sağlayacaktır.

Bir sonraki konumuz NC'larda kısaltmalar olacaktır. NC'larda kısaltma yapılırken mastarlardan faydalanılır. Bu nedenle bir sonraki derse hazırlık anlamında mastarların olabilecek formlarını görelim. Bir cümlede mastarlar iki değişik formda kullanılabilirler. Bu iki formun ayrıca hem aktif hem pasif kullanımı olacağından mastarlar dört şekilde kullanılırlar.

Aktif Pasive

Simple Infinitive: to see (görmek) to be seen (görülme)

Perfect Infinitive: to have seen(görmüş olmak) to have been seen (görülmüş olmak)

to speak to be spoken

to have spoken to have been spoken

Pazar. 20. 02. 2000

We decided to improve the installation. (Biz tesisleri geliştirmeye karar verdik.)

Installation: tesis, tesisat, montaj

Yukarıdaki cümlede aslında bir NC kısaltması vardır. Ama biz bunu bilmeden de şimdiye kadar böyle cümleleri kullandık. Çevirisini de rahatlıkla yaptık. Yine aşağıda yazacağımız cümlede de bir NC kısaltması vardır.

I don't know what to do. (Ben ne yapacağımı bilmiyorum.)

It is understood that he has studied in Germany.(O'nun Almanya'da öğrenim görmüş olduğu anlaşılıyor.)

***Not: Böyle cümlelerde zaman uyumuna da dikkat etmek gerekir. Zaman uyumu temel cümle ile yan cümle arasında aranır.

It is statedthat agreement will be signed. (Anlaşmanın imzalanacağı ifade ediliyor.)

State: ifade

Statement: ifade

It is suspected that he is in the USA. (O'nun USA'da olduğundan şüpheleniliyor.)

Temel cümlenin zamanı simple present, yan cümlenin zamanı simple present. Çünkü zamanlar çakışıyor. Yani yan cümlecğin zamanı temel cümlenin zamanından önce ise perfect, conra ise future, aynı ise aynı tense kullanılır.

Aktif Pasive

Simple İnfinitive: to see (görmek) to be seen (görölmek)

Perfect İnfinitive: to have seen(görmüş olmak) to have been seen (görölmüş olmak)

to speak to be spoken

to have spoken to have been spoken

Mastarların bu dört kullanımından faydalanarak NC'larda kısaltma yapılır. Şimdi bu kısaltmanın nasıl yapıldığını görelim

1.) Özne yapısında

It is claimed that he be released the next mounth. (O'nun gelecek hafta serbest bırakılacağı iddia ediliyor.)

NC'larda kısaltma, yukarıda altı çizili olan kısımda yapılır. NC'larda bağlaçtan sonra mutlaka bir özne olmak zorunda idi. Kısaltma yapılırken "he" öznesi cümlenin başına çekilir, bağlaç kısaltılır ve fiil mastar biçiminde (to) kullanılır. Bu açıklamadan sonra cümlemizi kısaltılmış biçimi ile yazalım.

He is claimed to be released the next month. (O'nun gelecek hafta serbest bırakılacağı iddia ediliyor.)

NC kısaltmaları çok iyi çalışılması gereken bir konudur. Özne hareketine ve mastar dönüşümüne iyi hakim olmak gerekir. Kısaltma ile komplex cümle tek bir cümleye indiğinden artık bağlaca da gerek yoktur.

It is reported that the minister has approved of the proposal. (Bakanın öneriyi onaylamış olduğu belirtilmektedir.)

Kısaltma

The minister is reported to have approved of the proposal. (Bakanın öneriyi onaylamış olduğu belirtilmektedir.)

It is said that they have been caught by the police. (Onların polis tarafından yakalanmış oldukları söyleniliyor.)

Kısaltma

They are said to have been caught by the police. (Onların polis tarafından yakalanmış oldukları söyleniliyor.)

***Not: NC kısaltması KPDS için hayati derecede önemli bir konudur. Konuşma dilinde pek kullanılmaz ama yazı dilinde oldukça sık kullanılır. Sınav boyutunu ise maddeler halinde yazalım

1.) Cümledeki kısaltmanın master kısmı boş bırakılarak sorulur.

2.) Cümlenin kısaltılmış şeklini verip eş anlamlısını sorabilirler.

3.) Çeviride sorulabilir.

4.) Anlama yönelik çok önemli bir konudur. Sınavda kritik yerlerde oldukça sık geçen bir cümle kalıbıdır.

It is feared that the boy will be killed. (Çocuğun öldürüleceğinden korkuluyor.)

Kısaltma

The boy is feared to be killed. (Çocuğun öldürüleceğinden korkuluyor.)

It is expected that inflation will drop. (Enflasyonun düşeceği umuluyor.)

Kısaltma

Inflation is expected to drop. (Enflasyonun düşeceği umuluyor.)

Kısaltmalarda masterın aktif – pasif durumunun ayırımını yapmak çok önemlidir. Bu durumda özne yüklemi yapıyor mu, yüklemden etkileniyor mu sorularının cevaplanarak duruma göre kısaltmada aktif veya pasif master kullanılır.

He is stated to have fled the country. (Onun ülkeden kaçmış olduğu belirtiliyor.)

Flee: kaçmak, terketmek

Leave: ayrılmak, terketmek (Aslında ikisi de "terketmek" anlamındadır. "from" edatını istemezler. Kullanıldıklarında sanki bir "from" olması gerektiği hissi Türkçe'den kaynaklanmaktadır.)

The results of the election are reported to be announced tomorrow. (Seçim sonuçlarının yarın ilan edileceği bildirilmektedir.)

Cümlenin kısaltma öncesi

It is reported that the results of the election will be announced tomorrow. (Seçim sonuçlarının yarın ilan edileceği bildirilmektedir.)

The manager is said to have been involved in illegal affairs. (Müdürün yasa dışı işlere bulaşmış olduğu söyleniliyor.)

Cümlenin kısaltma öncesi

It is said that the manager has been involved in illegal affairs. (Müdürün yasa dışı işlere bulaşmış olduğu söyleniliyor.)

Involve: içermek, kapsamak

Involve: karıştırmak, bulaştırmak

Involve: gerektirmek (hangi anlamda kullanılırsa kullanılsın daima "in" edatı ile nesneye geçer.)

Affair: olay, iş

The agreement is reported to have been signed by both side. (Anlaşmanın her iki tarafça imzalanmış olduğu bildiriliyor.)

Cümlenin kısaltma öncesi

It is reported that the agreement has been signed by both side. (Anlaşmanın her iki tarafça imzalanmış olduğu bildiriliyor.)

Seem, Appear, Look

Üçü de "görünmek" anlamındadır. Bu üç fiil NC yapısı içinde kullanılabilirler. Anlam olarak pasiflik durumları olduğu için ayrıca pasif yapılmazlar.

It seems that he has passed the exam. (Onun sınavı geçmiş olduğu görünüyor.)

Kısaltma

He seems to have passed the exam. (Onun sınavı geçmiş olduğu görünüyor.)

Pass: geçmek

Passage: geçit, pasaj

***Not: KPDS'de özellikle bu yapıda seem, appear, look fiillerinden sonraki kısım boş bırakılarak master kalıbı sorulur. Daha önce bu kullanımda geçen "it is V3" kullanımının mantığı ile çözülür.

They seem to move to another town next year. (Onların gelecek yıl başka bir kasabaya taşınacakları anlaşılıyor.)

Cümlenin kısaltma öncesi

It seems that they will move to another town next year. (Onların gelecek yıl başka bir kasabaya taşınacakları anlaşılıyor.)

Your family seems to be extremely happy .(Ailenizin son derece mutlu olduğu görünüyor.)

Cümlenin kısaltma öncesi

It seems that your family is extremely happy. .(Ailenizin son derece mutlu olduğu görünüyor.)

She seems to have won the prize. (Onun ödülü kazanmış olduğu görünüyor.)

Cümlenin kısaltma öncesi

She seems that she has won the prize. (Onun ödülü kazanmış olduğu görünüyor.)

Diğer NC Kısaltmaları

3.) Nesne Yapısında

We can not decide whether we will stay at home or go out. (Evde mi kalacağız dışarıya mı gideceğiz karar veremiyoruz.)

Kısaltma

We can not decide whether to stay at home or to go out. (Evde mi kalacağız dışarıya mı gideceğiz karar veremiyoruz.)

Böyle yapılarda bağlaç anlamını cümleye kattığı için kısaltılamaz. Master kısaltması ise daha önce anlatıldığı gibidir.

He doesn't where to go (O nereye gideceğini bilmiyor.)

Cümlenin kısaltma öncesi

He doesn't where he will go (O nereye gideceğini bilmiyor.)

3.) Tümeleç Yapısında

My job is that I teach English (İşim İngilizce'yi öğretmektir.)

Kısaltma

My job is to teach English (İşim İngilizce'yi öğretmektir.)

Görüldüğü gibi NC'ların cümlede tümeleç olarak kullanıldığı yapıda da kısaltma mastarlardan faydalanılarak yapılır.

Çarşamba. 23. 02. 200

CONDITIONAL SENTENCES

Şartlı cümleler demektir. Bunlar genellikle her dilde üç temel şekilde söylenirler. Şartlı cümle yapısının İngilizce ve Türkçe kullanımları arasında bazı farklılıklar vardır. Konuya girerken önce Türkçe yapısı anlatılacak. Kullanımda aralarındaki farklılığı ve İngilizce mantığını kavramak gerekir.

Türkçe Uygulaması

A- 1)Gerçekleşebilir şart cümlecığı: Çalışırsan öğrenirsin, Yarın gelersen çalışabiliriz, vb. Görüldüğü gibi bu yapıda şart yerine getirileceği taktirde temel istenen gerçekleşebilir. Bu nedenle bu yapıya "Real Yapı" denir.

B) Gerçekleşemeyen şart cümlecığı: Bu yapı iki şekilde kurulur Bunlarda şartın yerine getirilme olanağı olmadığı için temel istenenin gerçekleşmeyeceği yapılardır. Bu nedenle bunlara "Unreal Yapılar" denir.

2)Çalışsaydın öğrenirdin. Görüldüğü gibi geçmiş zamanda birinci maddenin uygulanmasıdır.

3)Çalışmış olsaydın öğrenmiş olurdu.

Real yapılarda ister olumlu ister olumsuz olsun istenen gerçekleşebilir. Unreal yapılarda ise cümle kuruluşu anlamla terstir. Yani cümle kuruluşu olumlu iken anlam olumsuz; cümle kuruluşu olumsuz iken anlam olumludur. Peki bu açıklama neye yarar?

Şartlı cümlelerin İngilizce mantığı için bu açıklama gereklidir. Çünkü unreal yapılarda zamanlarreal zamanlara göre bir önceye çekilerek söylenir.

Türkçe'de Type 2 ve Type 3 ün kullanımı hemen hemen aynıdır. Aradaki ayırım çok net değildir.

Rahatlıkla birbirlerinin yerine kullanılabilirler. Türkçe'de durum böyle iken İngilizce'de neden iki type'e gerek duyulmuştur?

İngilizce'de Type 2 ve Type 3 birbirinden çok ayrı şeylerdir.

Type 2: İçinde bulunulan veya gelecekteki bir olay için kurulan unreal yapılardır. Sınıfta olmasaydık, yarın geleceksen gibi

Type 3: Geçmişteki bir olayın aktarıldığı unreal yapıdır. Eğer aktarılacak olay geçmişte ise mutlaka type 3'e gidilmelidir. Geçen yıl mezun olsaydın, dün gelseydin gibi

***Not: Türkçe'de bağlaçların anlamları yükleme yüklenerek söylenir. Gelse çalışırken gibi. İngilizce'de ise bağlaçlar ayrı bir kelime olarak kullanılır. if, while, when gibi. Bağlaçlar konusu ayrıca ele alınacaktır.

Şimdi Şart Cümlelerinin İngilizce kuruluşlarını görelim:

Type 1

If you study, you will learn (Çalışırsan öğrenirsin.)

If +Simple Present, +Simple Future

Type1'i formüleştirecek olursak yukarıdaki formül çıkar. Genel kullanımı verildiği gibidir. Type1'de eğer aktarılan olay genel bir ifade ise temel Cümlecikte de Simple present olabilir. Ama bu istisnai bir durumdur. Genelde kullanımı verildiği gibidir.

Type 2

If you studied, you would learn (Çalışsaydın öğrenirdin.)

If + Simple Past , + would +V1

Genel kullanımı formüldeki gibidir. If'li cümlecikte bir present etkisi vardır. Çünkü olay şu an ve gelecek ile ilgilidir. Ama unreal yapı olduğu için geçmişe çekilerek aktarılıyor.

Type 3

if you have studied, you would have learnt.(Çalışmış olsaydın öğrenmiş olurdu.)

If +present perfect, + would have V3

Özet olarak;

Type 1: If + Simple present, +will + V1

Type 2: If + Simple past, +would + V1

Type 3: If + Presentperfect, +would + Have V3

Şart cümlelerinin informal olarak değişik kullanımları varsa da asıl gramatikal boyutu açıklananlardır. KPDS’de mutlaka anlatılan şekilde gelir. Sınavda 7-8 soruyu ilgilendiren bir konudur. Mutlaka iyi bilmeli.

Type 1

If the government takes stricter measures, the inflation will drop. (Hükümet daha sıkı tedbirler alırsa enflasyon düşecek.)

If you learn a foreign language, you will find a good job easily. (Bir yabancı dil öğrenirsen kolayca bir iş bulursun.)

***Not: Şartlı cümlelerde çeviriden ziyade yapının İngilizce boyutunu kavramak gerekir. Olay ne zaman olmuş, gerçekleşebilir mi, gerçekleşemez mi? Yapıya bu şekilde yaklaşmak gerekir.

I will help you with this matter if you call me next week. (Gelecek hafta beni ararsan, sana yardım edeceğim.)

Görüldüğü gibi “if” bağlacı arada da yazılabilir. Main Clause ve If Clause’den hangisinin başta söyleneceğini vurgu belirler. Hangisi vurgulanacaksa o önce söylenir. Bağlaç arada iken virgüle (,) gerek yoktur. Çünkü bağlaça kadar olan kısım main clause, bağlaçtan sonraki kısım if clause’dır. If clause cümlecığı başta ise bu cümlecığın sınırını belirlemek için virgül (,) kullanılır.

Help+s.o: birine yardım etmek

Help+so+with+sth: birine bir şey için yardım etmek

Type 2

If I knew some English now, I would go abroad. (Eğer şimdi biraz İngilizce bilseydim, yurt dışına giderdim.)

If I were you, I wouldn’t accept his offer. (Yerinizde olsam onun önerisini kabul etmezdim.)

If the next week were holiday, we would go for a picnic. (Eğer gelecek hafta tatil olsaydı, pikniğe giderdik.)

Görüldüğü gibi type 2 şu an ve gelecek ile ilgili olan unreal yapılarıdır. Eğer cümlede şu an ve gelecek ile ilgili bir ifade varsa mutlaka type 2’ye gidilmelidir.

Type 3

If I had known that he was your friend, I wouldn’t have rejected him. (Eğer onun arkadaşınız olduğunu bilseydim onu redetmezdim.)

If they had invited me, I would certainly have participated in their wedding ceremony last week. (Eğer beni davet etmiş olsalardı, kesinlikle onların geçen haftaki düğün törenlerine katılırdım.)

Görüldüğü gibi type 3 yapısında mutlaka bizi geçmişe götüren bir ifade vardır. Bu ifade genellikle geçmişe yönelik bazı zaman zarfları ile kurulur. Ama dikkatli olmak gerekir. Bazen bize geçmişte hissettirecek bir zaman zarfı yerine aynı görevi gören bir noun clause’da verilebilir. (birinci cümlede olduğu gibi) Ama hangi biçimde olursa olsun eğer olay geçmişte olmuşsa mutlaka type 3’e gidilmelidir. Sınavda main clause ve if clause’ın fiilleri boş bırakılarak sorulur. Her üç yapının kullanım özelliklerine hakim olursak kolayca çözebileceğimiz bir soru olur.

MIXED STRUCTURE

Şartlı cümlelerin karışık yapılarıdır. Belki de konunun en zor olan kısmıdır. Bazen type 2 ve 3

karıştırılarak sorulur. Dolayısıyla mix yapıunreal olan iki yapı arasındadır. Bu kullanımda genellikle IF Clouse type 3, Main Clouse type 2'dir. Sınavda pek sorulmayan bir konudur. Ama KPDS'nin işi belli olmaz. Bilinmesi iyi olur.

"Geçen yıl mezun olsaydım şimdi ben de çalışırdım" ifadesi mix bir yapıdır.

If I had graduated last year, I would work with you now. (Eğer geçen yıl mezun olsaydım şimdi sizinle çalışırdım.)

Görüldüğü gibi IF Clouse type 3, Main Clouse type 2'dir. Her iki tarafta da bizi type 2 ve 3'e götüren zaman zarflarına dikkat ediniz.

If he had been operated on last month, he would start to work next week. (Eğer o geçen ay ameliyat olmuş olsaydı gelecek hafta işe başlardı.)

Şartlı Cümlelerde Modalların Kullanımı

Modallar da daha önce anlatılan mantık içerisinde şartlı cümle kalıplarında kullanılabilirler. Tüm if clouse type'lerinde modallar kullanılabilir. Hem if clouse'da hem main clouse'da, sadece birisinde olabilirler.

Type 1 can may should must

Type 2 could might -----

Type 3 could have V3 might have V3 -----

Bu yapıda sık olarak görülen "can ve may"dir. Diğerlerinin sınırlı bir kullanımı vardır. Büyük bir olasılıkla soru gelse "can ve may"den gelir.

If I had time, I could visit you. (Zamanım olsaydı sizi ziyaret edebilirdim.)

If he had helped us, we could have completed this project. (Bize yardım etseydi bu projeyi tamamlamış olabilirdik.)

If he could have given up smoking, he would certainly have recovered. (Eğer o sigarayı bırakabilseydi kesinlikle iyileşirdi.)

DEVRIK YAPI

Şartlı cümlelerin her üç type'inde de devrik yapı olabilir. Bu yapı genelde konuşma diline yöneliktir.

Ama yazı dilinde de sıkça rastlanır. En önemli devrik yapı şartlı cümlelerde olanıdır. KPDS'de kesinlikle gelir. Mutlaka iyi bilinmelidir.

En önemli devrik yapı type 3'te olanıdır. Type 1ve 2'de pek devrik yapı olmaz ve sınavda pek sorulmaz. Şimdi her üç type de ayrı ayrı devrik yapıları görelim:

Type 1

Sadece "should" kullanımında devrik yapı vardır.

If you should see him, let me know. (Eğer onu göreceksen, bana bildir.)

Bu cümleden onu görme ihtimalinin zayıf olduğunu anlarız.

Nasıl devrik yapılır?

If atılır ve should başa getirilir.

Should you see him, let me know. (Eğer onu göreceksen, bana bildir.)

Devrik yapı olduğunu nasıl anlarız?

Cümle soru formundadır ama soru işareti yok. Bu durumda tek alternatif cümlenin devrik olmasıdır.

Çünkü sadece soru ve devrik yapıda yardımcı fiil baştır.

Type 2

Sadece were'de yapılır.

If I were you, I would not go there. (Yerinizde olsaydım oraya gitmezdim.)

Type 1'deki gibi "if" atılır ve "were" başa getirilerek devrik yapısı oluşturulur.

Were I you, I would not go there. (Yerinizde olsaydım oraya gitmezdim.)

Soru gibi görüldüğü halde cümle sonunda ? yoktur. O halde devrik yapıdır diyoruz.

Type 3

if she had informed us, we would have taken action. (Eğer o bize bilgi vermiş olsaydı, tedbirlerimizi alırdık.)

Yine aynı mantıkla devrik yapısı oluşturulur.

Had she informed us, we would have taken action. (Eğer o bize bilgi vermiş olsaydı, tedbirlerimizi alırdık.)

Soru şeklinde olup cümle sonunda ? yoktur. Bu yüzden kesinlikle devrik yapıdır diyoruz.

Kesinlikle sınavda şartli cümlelerin bu devrik formu sorulur. En güzel sorusu cümle tamamlamadır. Bu durumda cümlenin soru formunda olduğunu ve sonunda ? olmadığını görmemiz gerekmektedir. Bunu görebilirse soruyu çözmüşüz demektir. Hemen cümlenin bir type 3'lü şartli cümle olduğunu ve zaman uyumunun buna göre yapılması gerektiğini anlarız.

Had she informed us,

Bu şekilde cümleyi boş bırakıp sorarlar.

Pazar. 27. 02. 2000

if she continues to underrate his abilities, he cant achieve anything. (O yeteneklerini küçümsemeye devam ederse hiçbir şey başaramaz.)

Underrate: küçümsemek

Underestimate: küçümsemek

Overrate:

Overestimate:

Overstate: abartmak

Exaggerate:

Enhance:

if I were you, I wouldn't miss such an opportunity. (Yerinizde olsaydım böyle bir fırsatı kaçırmazdım.)

Miss: özlemek, kaçırmak

if we hadn't missed the train, we could have arrived earlier. (Eğer treni kaçırmamış olsaydık daha erken varabilirdik.)

Özellikle sınavda mış yapılara dikkat etmek gerekir. Sorusu az, gelme olasılığı zayıftır ama bilinmesi iyi olur.

if Turkey had completed her power plants long ago, this shortage of electricity wouldn't happen now. (Eğer Türkiye enerji santrallerini yıllar önce tamamlamış olsaydı, şimdi bu elektrik sıkıntısı (azlığı) olmayacaktı.)

Dikkat edilirse İF Clouse'da "long ago" , Main Clouse'da "now" zaman sözcükleri vardır. Bu zaman

sözcüklerine göre cümleyi type 3ve 2'ye göre kurarız. Çünkü şart geçmişte, etkisi şu andadır. Eğer Main Clouse'da "now" olmasaydı o zaman Main Clouse'da type 3'e göre kurardık.

Plant: bitki, fabrika, (elektrik) santral

Ülke, Kıta: dışı olarak kabul edildiğinden "her" kullanıldı.

If I had known that you were coming, I would certainly have participated in the party. (Senin geldiğini bilmiş olsaydım, kesinlikle partiye katılırdım.)

Yukarıdaki cümle bir sınav soru tipidir. Sınavda altı çizili fiil kullanımları boş bırakılır ve sorulur. Bu cümlede bizi type üçe götüren bir zarf sözcüğü yok ama onun yerine aynı görevi gören "that you were coming" noun clouse' vardır. Bu şekildeki kullanımda çok dikkatli olunmalıdır.

Diğer Şart Bağlaçları

Even if: ...se bile (olumsuz bir yargıya götürür.)

Only if: sadecese

Unless = if not: ...medikçe. ...mezse (olumsuz anşımı içindedir, ayrıca "not" istemez.

Provided = Providing: ...şartıyla

On condition that: ...şartıyla

But for: ...olmasaydı (En önemli özelliği bağlaç olmamasıdır, bir edat olmasıdır.)

Bu şart bağlaçlarının hepsi de "if" ile aynı kullanıma sahiptir. İf için açıklanan her üç kullanım bunlar için de geçerlidir.

Sınavda eşanlımlı cümlelerde, cümle tamamlamada, gramer sorularında vb. Dirak olarak 7-8 soru şartlı yapılardan gelmektedir. Ayrıca bu konuya hakim olmak anlamaya yönelik büyük kolaylıklar sağlamaktadır.

"but for" bir edat olduğu için kendisinden sonra bir cümlecik değil de bir isim gelir.

But for your valuable contributions, we couldn't have implemented this scheme. (Değerli katkılarınız olmasaydı, bu projeyi gerçekleştiremezdik.)

But for'lu cümlecğin etki zamanına göre Main Clouse type 2 veya 3'e göre kurulur. Nadir olarak type 1'de olabilir.

But for, bu kullanımı ile genellikle cümlenin başında olur. Eğer cümle ortasında ise genellikle başka anlamdadır.

Yukarıdaki but for'lu cümleyi İF ile de yazabiliriz.

Type2: If it weren't for your valuable contributions, we couldn't implement this scheme. (Eğer değerli katkılarınız olmasaydı, bu projeyi gerçekleştiremezdik.)

Type3: If it hadn't been for your valuable contributions, we couldn't have implemented this scheme. (Eğer değerli katkılarınız olmasaydı, bu projeyi gerçekleştirememiş olurduk.)

Unless the government can curb inflation, the parties in the coalition may face great trouble in the next election. (Hükümet enflasyonu durduramadıkça (durdurmazsa) koalisyondaki partiler önümüzdeki seçimlerde büyük sıkıntı ile yüz yüze gelebilirler.)

Curp: durdurmak

Unless he cut down on smoking, he will get seriously ill soon. (O sigara içmeyi kısmadıkça, ciddi bir şekilde hastalanacak.)

Cut down on: (bir şeyi) kısmak

Unless the workers are satisfied with their salaries, no one can stop them going on strike. (Eğer işçiler maaşları konusunda tatmin edilmezlerse, kimse onları greve gitmekten alıkoymaz.)

Go on strike: greve gitmek

Satisfy: tatmin etmek, doyurmak

Salary: maaş

***Not: Şartlı cümlelerde "be to" kalıbı "...cek, ...cak" anlamını verir ve amaç belirtir.

If the government is to curb inflation, it must take stricter measures. (Eğer hükümet enflasyonu durduracaksa, daha sıkı tedbirler almalı.)

"be to" kalıbı aynı zamanda amaç da bildirdiğinden bu cümleyi "Eğer hükümet enflasyonu durdurmayı amaç edinirse," şeklinde de çevrilebilir. Soru olarak her üç type'de de gelebilir ama sıklıkla type 1 de kullanılır. Eğer type 2 ve 3 te gelirse cümle bunların özelliklerine göre kurulur.

If you are to learn English, you must go to England. (Eğer İngilizce öğreneceksen İngiltere'ye gitmelisin.)

***Not: Şartlı yapılarda Should kullanımı "...cek olursa" anlamındadır. Bu yapı bir şart yapısının geleceğe uygulanmasıdır.

If you should see him, recall him that we have moved to another building. (Eğer onu göreceksen, başka binaya taşındığımızı ona hatırlat.)

Unreal Yapılar

İngilizce'de unreal yapıların geçtiği üç yer vardır

1. İF Clouse'ların type 2 ve type 3'ünde
2. Keşke yapılarında (I wish ve If only)
3. ...miş gibi yapısında (As if ve As though)

Bu yapılar unrealdir. Yani cümle olumlu iken anlam olumsuz; cümle olumsuz iken anlam olumludur.

Unreal yapılarda bundan dolayı zamanının bir önceye çekilerek aktarıldığını hatırlayınız.

Real Unreal

Present Past

Past Past Perfect

Future (will) Would

If only I had some money now. (Keşke şimdi biraz param olsaydı.) (Şu an olduğu için bir öncesi Past kullanıldı.)

If only I had had some money yesterday. (Keşke dün biraz param olmuş olsaydı.) (Geçmiş olduğu için bir öncesi Past Perfect kullanıldı.)

If only I were a doctor now. (Keşke şimdi bir doktor olsaydım.) (Şu an olduğu için bir öncesi Past kullanıldı.)

If only the next week would be holiday. (Keşke gelecek hafta tatil olsaydı.) (Gelecek olduğu için bir öncesi would kullanıldı.)

She acts as if she passed the exam. (O sınavı geçmiş gibi davranıyor.)

Olay şu anda olduğu için bir öncesi olan Past ile aktarıldı.

She was acting as if she had passed the exam. (O sınavı geçmiş gibi davranıyordu.)

Olay geçmişte olduğu için bir öncesi olan Past perfect ile aktarıldı.

My boss insulted me as if he had been my father. (Patronum bana babamış gibi hakaret etti.)

Olay geçmişte olduğu için bir öncesi olan Past perfect ile aktarıldı.

İnsult: hakaret etmek

Türkçe’de olay ister geçmişte ister şu anda olsun aynı şekilde ifade edilir. İngilizce’de bu farklıdır. Önemli olan bu konunun İngilizce mantığını anlamaktır. Olayların etki alanlarını hissederek olay belirtilen özellikte aktarılır.

It seems as if inflation has dropped. (Enflasyon düşmüş görünüyor.)

Bu cümlede neden unreal ifadeler için açıklanan kurallar uygulanmamış?

Real ve unreal yapıları birbirine karıştırmamak gerekir. Bu bağlaçların olduğu her cümle unrealdir demek yanlış olur. Bazıları real yapılarda da kullanılabilir. Yukarıdaki cümle real bir ifade olduğu için açıklanmış kurallara ters düştü. Olay geçmişte olduğu için bir öncesi olan Past perfect ile aktarıldı. Unreal yapılarda Present ve Future tenseler yoktur. Bu kural zaman uyumuna yönelik sorular için çok önemlidir.

If only I knew English now. (Keşke şimdi İngilizce bilseydim.)

If only I had known English last year. (Keşke geçen yıl İngilizce bilmiş olsaydım.)

He sat down next to me as if he had been my friend. (O arkadaşımın gibi yanıma oturdu.)

He always comes to sit down next to us as if he were our friend. (O daima arkadaşımız gibi yanımıza oturmak için gelir)

***Not: Unreal yapılarda modallr da açıklanan kural çerçevesinde kullanılabilirler.

Strive: Çabalamak

Çarşamba. 01. 03. 2000

ADJECTIVES AND ADVERBS

Sıfat ve zarflar konusu birbirleriyle ilişkili olduğu için beraber verilecektir. Bu iki grubun İngilizce’de nerelerde kullanıldıklarını bilmek gerekir. Önce sıfatlardan başlayalım:

ADJECTIVES

İngilizce’de sıfatlar iki yerde kullanılırlar.

1.) Sıfatlar ismi nitelerler: Sıfat + isim. Türkçe’de olduğu gibi İngilizce’de de sıfatlar isimden önce söylenir. Fransızca gibi bazı dillerde bu kural böyle değildir. Sıfatlar bu kullanımları ile “sıfat tamlaması”nı oluştururlar. Eğer ismin önünde bir artikel varsa sıfat isim ile artikel arasında yazılır.

Student (isim) intelligent student (Sıfat tamlaması) an intelligent student

Sıfat tamlaması bu şekilde oluşur. Ama bazen sıfat olması gereken yerde olmayabilir. Buna bozuk sıfat tamlaması denir. Intelligent a student gibi . bu konuya daha sonra değinilecektir.

2.) Sıfatlar Linking Fiiller İle Beraber Kullanılırlar: Linking fiillerin sayısı onbeştir. Bunlar ile birlikte sıfatlar kullanıldığı için bunları bilmek gerekir. Tamamen ezbere bir konudur. Kolaylık olsun diye bunları gruplara ayırarak ezberleyelim.

Olmak Fiilleri Görünmek Fiilleri Kalmak Fiilleri

Be See Stay

Become look Remain

Sound appear

Böylece sekiz tanesini görmüş olduk. Geriye kalanları da iki grup halinde verelim

Feel: hissetmek

Taste: tadı olmak

Smell: kokusu olmak

Geri kalan dördü "gitmek" fiilleri olup; sıfatlarla beraber "...leşmek" anlamını alırlar.

Go

Get

Growleşmek

Turn

Aralarında bazı nüans farkları vardır. Örneğin "go" olumsuz durumlarda, "turn" kaba ifadelerde kullanılır. Daha sonra değinileceği için şimdilik burada bırakıyoruz.

He looks happy (O mutlu görünüyor.) He looks sad (O üzgün görünüyor.)

Burada sanki sıfat yerina bir zarf kullanılmalı hissi vardır ama "look" bir Linking fiil olduğu için zarf (happily, sadly) değil; sıfat (happy, sad) kullanıyoruz.

He felt terrible. (not terribly) He is very young (O çok gençtir.) gibi

***Not: Bunların dışındaki bütün fiillerle beraber zarf kullanılır.

ADVERBS

Zarfları, ilkin İngilizce'de kullanıldıkları yere ve oluşma şekillerine göre iki ayrı başlıkta ele alacağız.

Daha sonra KPDS için özel bazı zarfları ve sıfatlarla birlikte "Comparision" durumlarını inceleyeceğiz.

Zarfları Kullanıldıkları Yerler

Zarflar İngilizce'de üç yerde kullanılırlar. Kullanıldıkları yer % 90 birinci maddeye dahildir

1.) Zarflar Fiiller İle Kullanılırlar

Bu kullanımda zarf fiili nitelemiş olur.

Please speak slowly (Lütfen yavaş bir şekilde konuşun.)

He passed the exam because he had studied hard. (O sınavı geçti. Çünkü sıkı bir şekilde çalışmıştı.)

She speaks English fluently (O İngilizce'yi akıcı bir şekilde konuşur.)

Türkçe'de "bir biçimde, bir şekilde" ifadeleri sıfatlara eklenerek zarflar oluşturulur ve kullanılır.

(Zarfların oluşma şekillerini gördüğümüzde bunadeğineceğiz.) Örneği "yavaş" bir sıfattır, "yavaş bir şekilde" dediğimizde artık bu zarf olur. Hatt çoğu zaman Türkçe'de konuşurken "bir şekilde, bir biçimde" ifadelerini atarak zarfları sıfatlara benzeterek aktarırız. İngilizce'de böyle bir dönüşüm yanlış olur. İngilizce'de sıfat olarak aktarılacak ise sıfat; zarf olarak aktarılacak ise zarf söylenir.

2.) Zarflar Sıfatlar İle Kullanılırlar

Bu kullanımda zarf sıfatı nitelemiş olur.

She speaks English well (O İngilizce'yi iyi konuşur.)

an expensive dress a rather expensive dress

3.) Zarflar Zarflar İle Kullanılırlar

Bu kullanımda zarf zarfı nitelemiş olur.

He always gets up late. (O daima geç kalkar.)

He always gets up very late. (O daima çok geç kalkar.)

She speaks English fluently. (O İngilizce'yi akıcı bir şekilde konuşur.)

She speaks English fairly fluently. (O İngilizce'yi oldukça akıcı bir şekilde konuşur.)

Fair: adil, doğru

Fairly: oldukça

Zarfların Oluşturulması

İngilizce'de zarfların oluşumunu dört madde altında inceleyeceğiz. Oluşumları % 90 birinci maddeye

dahildir.

1.) Sıfatlara “ly” Eklenecek Zarfların Oluşturulması

Bu maddedeki tüm zarflar köken aldıkları sıfatlara eş anlamdadırlar ve çoğunun anlamına “bir şekilde, bir biçimde” eklenerek Türkçe’ye çevrilir.

Extreme: aşırı Extremely: aşırı bir şekilde, son derece

True: doğru, gerçek Truly: doğru bir şekilde

Whole: tüm, bütün Wholly: büsbütün, tamamen

Undue: gereksiz Unduely: gereksiz yere, gereksiz bir şekilde

Reluctant: isteksiz Reluctantly: isteksizce, isteksiz bir şekilde

Adequate: uygun, elverişli Adequately: elverişli bir şekilde

Accurate: doğru Accurately: doğru bir şekilde

***Adamant: sert Adamantly: sert bir şekilde

***Vehement: sert Vehemently: sert bir şekilde, öfkeli

***Not: Son ikisi hem sıfat hem de zarf olarak KPDS’de çok sık geçer.

2.) İyi Sözcükleri

bunların sıfat ve zarfları birbirleri ile ilişkili değildir. Bunların sıfat ve zarfları için ayrı kelimeler oluşturulmuştur.

Good:iyi (sıfat) Well: iyi (zarf)

3.) Sıfat ve Zarfı Aynı Olan Sözcükler

Bunlar için sıfat ve zarf olarak ayrı kelimeler türetilmemiştir. “ly” de almazlar. Cümlede kullanımlarına göre zarf veya sıfat olurlar. Zarf olarak kullanıldıklarında sıfat anlamlarına “bir şekilde, bir biçimde” eklenerek çevirisi yapılır.

Hard: sıkı

Fast: hızlı

Near: yakın

High: yüksek

Enough: yeter, yeterli

Much: çok (sayılamayanlar için)

Little: az, küçük

Late: geç

Early: erken

He has enough money. (Onun yeterli parası var.) enough = sıfat

She doesn’t study enough. (O yeterli bir şekilde çalışmaz.) enough = zarf

A late decision. (Geç bir karar) late = sıfat

He gets up late. (O geç bir şekilde kalkar.) late = zarf

4.) Tunik Maddesi

Bu zarflar, birinci maddedekiler gibi sıfatlara “ly” eklenerek oluştururlar. Ama zarf olduklarında anlamları köken aldıkları sıfatlardan farklı olur. Bu yüzden bunlar birinci madde içinde verilmedi. Bu zarflar KPDS için çok büyük önem arzederler. Köken aldıkları zarflara benzetilip karıştırılacak diye bu zarfları sınavda çok kullanırlar. Bu yüzden iyi çalışılması gereken bir konudur.

Sıfat Zarf

Hard: sıkı Hardly: pek.....mez

Scarce: kıt Scarcely: pek.....mez

Bare: yalın Barely: pek.....mez

Near: yakın Nearly: yaklaşık olarak
Late: geç Lately: son zamanlarda
Fair: adil, doğru Fairly: oldukça
Eventual: olası, muhtemel Eventually: sonuç olarak, sonunda

Consistent: uygun, tutarlı Consistently: sürekli olarak
Steady: istikrarlı Steadily: sürekli olarak
Constant: sabit Constantly: sürekli olarak

Bu zarflardan özellikle "eventually" ve "hardly, scarcely, barely" grubu KPDS'de çok geçer. Bu grup cümlede bir olumsuzluk oluşturur.

It is a hard question. (Zor bir sorudur.) hard = sıfat

She can hardly work. (O pek çalışmaz.) hardly arftır ve cümleye olumsuzluk katar

D.Bakır is very very hot, so anyone can live hardly in there. (D.Bakır çok çok sıcaktır. Bu yüzden kimse orada pek yaşayamaz.)

Sınavda sorulursa "hardly" sorulur. "scarcely ve barely" de parçalarda çok geçer.

Pazar. 05. 03. 2000

Bu dersimizde üç grup özel zarfları ve kullanımlarını göreceğiz. Bu üç grup zarflardan KPDS'de iki soru kesin olarak; bazen de üç soru gelir. Bu yüzden bu grup zarflar ayrı olarak ele alındı.

Too - Enough

Too: çok çok fazla, aşırı

Enough: yeterli

Bun lar da zarf oldukları için zarf kullanımının tüm özelliklerine sahiptirler. Ama sınavdaki boyutu sadece kelime anlamı ile değildir. Belli bir yapıda kullanılırlar. Şimdi bunu görelim

Too

.....+ Sıfat biçiminde bir kullanımı vardır. Sınavda bu şekilde sıfatın öncesi boş bırakılarak "too" sorulur. Bu kullanım cümleye olumsuzluk katar.

He is too young to undertake such a job. (O böyle bir işi üstlenemeyecek kadar gençtir.)

Undertake: üstlenmek

Undertaking: teşebbüs

The coffe was too cold to drink. (Kahve içilemeyecek kadar soğuktu.)

***Not: Sıfattan sonraki fiilin "full infinitive" şeklindeki kullanımına da dikkat ediniz.

Enough

Sıfat+..... biçiminde bir kullanımı vardır. Sınavda bu şekilde sıfatın sonrası boş bırakılarak "enough" sorulur. Normalde zarflar sıfattan önce kullanılır. sıfattan sonra kullanılan tek zarf "enough"tır.

He is experienced enough to overcome this issue. (O bu meselenin üstesinden gelecek kadar deneyimlidir.)

***Not: Enough'tan sonraki fiilin "full infinitive" şeklindeki kullanımına da dikkat ediniz.

This car is too expensive for us to buy. (Bu araba bizim için alınamayacak kadar pahalıdır.)

He is talking too quickly for us to understand. (O anlamayacağımız kadar hızlı konuşuyor.)

An ordinary English should speak clearly enough for a foreigner to understand. (Sıradan bir İngilizin, bir yabancıyı anlayabileceği kadar açık bir şekilde konuşması gerekir.)

Bir cümlede iki "too", iki "enough" veya bir "too" bir "enough" bulunabilir.

He is qualified..... to negotiate such a crucial situation but the government is

.....unwilling to send him. (O böyle kritik bir durumu görüşecek kadar niteliklidir ama hükümet onu göndermeyecek kadar isteksizdir.)

Birinci boşluğa Enough , İkinci boşluğa Too yazılmalıdır.

Ordinary: sıradan

Negotiate: görüşmek

Negotiation: görüşme

Böyle sorularda boşluğun öncesi ve sonrasını çok iyi tahlil etmek gerekir. İkisinden en fazla "enough" sorulur.

Hardly – Scarcely – Barely

Üçü de aynı anlamdadır. Genellikle soru "hardly" den gelir. Diğer ikisi parçalarda geçer. Her üçü de kullanıldıklarında cümleye olumsuzluk katarlar. Bunların kullanımını iyi öğrenmek gerekir. Ayrıca taq question'larda da karşımıza çıkacaklardır.

He can hardly walk. (O pek yürüyemez.)

Anyone can hardly ever live there. (Kimse pek orada yaşayamaz.)

Hardly ve hardly ever aynı anlamdadır. Birbirlerinin yerine kullanılabilirler.

Since he never studies, he cansucce ed in the exam. (O hiç çalışmadığı için sınavda pek başarılı olamaz.)

Boşluğa "hardly veya hardly ever" gelmelidir. Bu üç zarfın kullanımı bilinmezse pek çözülebilecek bir soru gibi görünmüyor.

Fairly, Quite, Rather

Her üçü de "oldukça" anlamındadır. Kullanım olarak aralarında küçük nüans farkı vardır. İkili durumlarda (aptal – zeki, tembel – çalışkan) arzu edilen nitelik için "fairly"; arzu edilmeyen nitelik için "rather" kullanılır. sınavda bu ayrıntı sorulmaz.

He is rather stupid, but his sister is fairly clever. (O oldukça aptaldır ama kızkardeşi oldukça zekidir.)

Quite bir fiili nitelediği zaman "tam, tam olarak" anlamını katar. Sıfat ve zarf ile kullanımında ise "oldukça" anlamı vardır.

I could not quite understand what you said. (Tam olarak ne söylediğinizi anlayamadım)

Bu konudan soru gelirse "quite"ın "tam, tam olarak" anlamı ile gelir.

KPDS'nin ilk 24 sorusu gramer sorularıdır. Bunların;

Kelime: 8 tane

Bağlaç: 5 tane

Fiil: 5 tane

Karışık: 6 tane. 2 veya 3 tanesi son işlenen zarf konusundandır.

COMPARISON

“mukayese, karşılaştırma” demektir. Her dilde olduğu gibi İngilizce’de de sıfat ve zarflar her biri kendi arasında mukayese edilebilir. Önemli iki mukayese yapısı vardır. Birincisi “daha” anlamında olan “comperative”, ikincisi bir grup içinde “en iyi” anlamında “superlative” yapısıdır. Diğer dillerde bu yapılar kolay olmasına rağmen İngilizce’de biraz karışıktır. Şimdi bunu sıfat ve zarflarda ayrı ayrı görelim.

Sıfatlarda Mukayese

Sıfatlarda mukayese hece sayısına göre yapılır. Bu yüzden tek heceli sıfatlarda, ikiden fazla hecelilerde ve iki hecelilerde olmak üzere maddelere ayırarak konuyu işleyeceğiz.

1.) Tek Heceli Sıfatlarda

Tek hecelilerde comperative “er”, superlative “theest” ekleri ile yapılır.

Adjective (yalın) Comperative (üstünlük) Superlative (en üstünlük)

High (yüksek) higher (daha yüksek) the highest (en yüksek)

Dark (koyu) darker (daha koyu) the darkest (en koyu)

Tall (uzun) taller (daha uzun) the tallest (en uzun)

Brave (cesur) braver (daha cesur) the bravest (en cesur)

2.) İki Heceli Sıfatlarda

İki haceden fazla heceli sıfatlarda comperative “more”, superlative “the most” ekleri ile yapılır.

Adjective (yalın) Comperative (üstünlük) Superlative (en üstünlük)

Expensive (pahalı) more expensive (daha pahalı) the most expensive (en pahalı)

Interested (ilgili) more interested (daha ilgili) the most interested (en ilgili)

Frightening (ürkütücü) more frightening (daha ürkütücü) the most frightening (en ürkütücü)

3.) İki Heceli Sıfatlarda

İki heceli sıfatlarda durum biraz daha karmaşıktır. Bunlardan üç tanesi tek heceliler gibi “er ve the.....est” ekleri ile diğerleri “more ve the most” ekleri ile yapılır.

Narrow (dar) narrower (daha dar) the narrowest (en dar)

happy (mutlu) happier (daha mutlu) the happiest (en mutlu)

Simple (basit) simpler (daha basit) the simplest (en basit)

Bunların dışında kalan iki heceli sıfatlar “more ve the most” ekleri ile mukayese edilir. Aslında bu konu daha karmaşıktır. En anlaşılır sade halde verilmeye çalışıldı. Bu temel şekli ile konuyu öğrendikten sonra başka gramer kitaplarından çalışılabilir.

Şimdi örneklerle konunun KPDS ile ilgili boyutunu irdeleyelim.

KPDS’de comperative bir yapı sorulursa mutlaka bir “than” eki vardır ve cümlede bu ek aranmalıdır.

Çünkü comperativede kıyas iki kişi veya nesne arasında yapılır. Eğer “than” eki yoksa bu comperative değildir. Bu durumda superlative aranmalıdır. Superlativede kıyas ikiden fazla kişi veya nesne arasındadır.

I am older than you (are) (Ben sizden daha yaşlıyım.)

Sıfatlarda comperative durumunda yukarıdaki cümlede parantez içinde gösterilen fiil opsiyoneldir.

Genelde kullanılmaz. Ama zarflarda önemlidir.

This camera is more expensive than yours. (Bu kamera sizinkinden daha pahalıdır.)

My son is the most intelligent student in the classroom. (Oğlum sınıftaki en çalışkan öğrencidir.)

Eğer kıyas, kişinin bulunduğu yere (konuma) göre ise “in” edatı kullanılır.

My son is the most intelligent student of all his friends. (Oğlum arkadaşlarından en çalışkan olan öğrencidir.)

Eğer kıyas, kişinin emsalleri arasında ise “of” edatı kullanılır.

Soru şekli

Your article is the most informative (article) of all the article we have received. (Sizin makaleniz aldığımız makalelerden en kapsamlı olanıdır.)

“of veya in” edatları oldumu mutlaka superlative gidilmelidir. Ama işi daha çok karmaşık hale getirmek için of’tan sonraki yapıyı başa alarak sorarlar. Bu konudan en yaygın olarak sorulan soru şekli budur.

Of all the article we have received, your article is informative. (Sizin makaleniz aldığımız makalelerden en kapsamlı olanıdır.)

Şeklinde cümleyi boş bırakarak sorarlar. Burada “than” olmadığı için comparative değil; “of” olduğu için superlative’dir deyip, şıklardan “the most”u işaretliyoruz.

Böyle sorularda bir de özne – tümleç uyumuna çok dikkat etmek gerekir. Özne tekil ise tümleç tekil; özne çoğul ise tümleç çoğul olmak zorundadır. Bu özellikten de soru gelebilir.

He islenient managers we have ever had. (O hayatımda gördüğüm en yumuşak müdürlerdendir.)

The most

One of the most

Doğru cevap “one of the most” dur. Burada özne – tümleç uyumu aranmalıdır. Eğer “the most lenient”i seçersek “o hayatımda gördüğüm en yumuşak müdürlerdir” anlamı çıkar ki yanlışır.

Sıfatlarda comparision konusundan gelebilecek soruları ve nasıl yaklaşılması gerektiğini özetlersek;

1. Than’in olup olmaması durumu: Varsa “comperative”dir yoksa superlative aranmalıdır.
2. “In” ve “of” edatlarının kullanımı: Mukayese konuma göre ise “in”, emsallere göre ise “of” edatı kullanılır. Eğer bu iki edattan biri varsa mutlaka superlative’e gidilmelidir.
3. Bu edatların başa alınarak karmaşık bir şekilde sorulması: Burada dikkatli olup yapıyı görebilmek gerekir.
4. Superlative’de özne – tümleç uyumu: Özne ve tümlecin tekil – çoğul açısından uyumunu ve yapının superlative olduğunu görmek soruyu çözmüş olmak demektir.

Equality

Sıfat ve Zarflarda “...e kadar” anlamına gelen eşitlik yapısıdır. Sorulabilen bir kalıptır. Yapı olarak “as/so.....as” şeklindedir. Araya sıfat veya Zarf gelir.

Olumlu: as.....as

Olumsuz: as/so.....as

She is as intelligent as her brather. (O kardeşi kadar zekidir.)

She isn’t as/so intelligent as her brather. (O kardeşi kadar zeki değildir.)

Yukarıdaki örnekte iki kişinin karşılaştırılması vardır. Bu yapıda ayrıca bir kişinin iki meziyati de karşılaştırılabilir.

He is as intelligent as hardworking. (O zeki olduğu kadar çalışkandır da.)

Katlamalı İfadelerde

The same.....as şeklindedir. “.....ile aynı” olarak çevrilir. Öncekinden farkı araya bir isim gelmesi ve as’in the same’e dönmesidir.

The same + noun + as şeklindedir.

He is the same age as I'm. (O benimle aynı yaşadadır.)

İpucu: Aradaki kelimenin sıfat/zarf mı yoksa isim mi olduğunu tespit etmek gerekir.

Yunus Avanoğlu

GSM : 0533.445 55 95

Ev : 0412.232 59 84

İcç : 70738258

Mektup: y_avan@hotmail.com

Çarşamba. 08. 03. 2000

This manager is more capable than the previous.(manager) (Bu müdür öncekilerden daha yeteneklidir.)

Bu şekildeki kıyaslamalarda ikinci isim opsiyoneldir, kullanılmayabilir. Onun yerine "one veya ones" kullanılabilir. Burada özne – tümleç uyumu önemlidir. Eğer özne tekil ise tümleç tekil (one); özne çoğul ise tümleç çoğul (ones) olacaktır.

This manager is more capable than the previous one. (Bu müdür öncekilerden daha yeteneklidir.)

Bu zamir iki yerde kullanılır. One – ones ve that – those' dur. Birincisi genellikle sıfatlarla kullanılır. İkincisinin kullanımını sonra göreceğiz.

The students are more prolific than the other ones. (Bu öğrenciler diğerlerinden daha verimlidirler.)

This writer is the most distinguished that I have ever seen. (Bu yazar şu ana kadar gördüğümüz en seçkin yazardır.)

***KPDS'de bu yapının üç yönü sorulabilir:

1. the most yapısı.sorulabilir.
2. Şu ana kadar (ever, so farvb) sözcükleri sorulabilir.
3. Present perfect yapısı sorulabilir

Present Perfect yapısı her zaman superlative'de kullanılabilir. Bu cümleyi ayrıca değişik kelimelerle birkaç defa yazıp iyi kavramak gerekir. Sınavda bu iyi kavranmışsa rahatlık sağlar.

Düzensiz Sıfatlarda Comparision

Daha önce anlatılan comparision yapısına uymayan sıfatlara "düzensiz sıfatlar" denir. Bunlarda comparision için "er - the.....est veya more - the most" yerine farklı sözcükler türetilmiştir.

Adjective (yalın) Comperative (üstünlük) Superlative (en üstünlük)

Good (iyi) better (daha iyi) the best (en iyi)

Bad (kötü) worse the worst

Many, much (çok) more the most

Little(az) less the least (few kurallıdır)

Old (yaşlı) older the oldest

elder the eldest (kardeşler arasında)

Far (uzak) farther the farthest (mesafe olarak)

further the furthest (soyut olarak)

***Not: Özellikle ilk dördü çok önemlidir. İy bilmek gerekir.

He is the oldest student in the classroom. (O sınıftaki en yaşlı öğrencidir.)

She is my elder sister. (O benim ablamdır.)

This is the best film I have so far watched. (Bu film şu ana kadar izlediğim en iyi filmidir.)

Superlative, present perfect ve şu ana kadar ifadelerine dikkat ediniz.

This study is not worse than the previous one. (Bu çalışma öncekinden daha kötü değildir.)

Multiple Comparison

Çok , katlı karşılaştırma olup, KPDS’de en çok sorulan yapıdır. Gerek sıfatlarda gerekse zarflarda kat ifadesinden sonra “as many/much as” ifadesi yazılır.

As many as: sayılabilenler için kullanılır.

As much as: sayılamayanlar için kullanılır

I have twice as many books as you have (do) (Ben senden iki kat daha fazla kitaba sahibim.)

Bu cümle şu şekilde de yazılabilir.

I have twice books as many as you have (do) (Ben senden iki kat daha fazla kitaba sahibim.)

He has twice as much money as you I do (O benden iki kat daha fazla paraya sahiptir.)

Soru şekli

1. much ve many ayırımı sorulabilir

2. katlama sözcüğü (once, twice, three times.....) sorulabilir.

3. Tüm kalıp (as much as, as money as) sorulabilir

To double: iki kat artmak

To triple: üç kat artmak

To quadruple: dört kat artmak

Our population has doubled over the last twenty five years. (Nüfusumuz son 25 yılda iki kat artmış.)

Bu yapıda “.....daha fazla” ifadesi nasıl eklenebilir? (iki kattan/üç kattan/dört kattan daha fazla)

Yardımcı fiil ile temel fiil arasına “more than” yazılarak bu anlam verilir.

Our population has more than doubled over the last twenty five years. (Nüfusumuz son 25 yılda iki kattan daha fazla artmış.)

Comparison konusunun en zor sorusu bu yapıdaki “more than” ifadesidir. Bir kez KPDS’de sorulmuştur.

Zarflarda Mukayese

Zarflar da sıfatlar gibi kendi aralarında kıyaslanabilirler. Sıfatların kıyaslamalarının iyi anlaşılması bu konuya çok iyi bir hazırlık olur. Çünkü orada anlatılan kurallar zarf kıyaslamaları için de geçerlidir.

Maddeler (iki madde ve düzensizler olmak üzere) halinde zarfların kıyaslamalarını açıklamaya çalışalım.

1.) Sonuna “ly” alan Zarflarda: Bunlarda kıyas “more ve the most” ile yapılır.

Adverb (yalın) Comparative (üstünlük) Superlative (en üstünlük)

Quickly (hızlı) more quickly (daha hızlı) the most quickly (en hızlı)

carefully (dikkatli) more carefully the most careful

fortunately (şans eseri) more fortunately the most fortunately

2.) Sonuna “ly” almayan Zarflarda: Bunlarda kıyas “er ve theest” ile yapılır.

Adverb (yalın) Comparative (üstünlük) Superlative (en üstünlük)

hard (sıkı) harder (daha sıkı) the hardest (en sıkı)

Fast (hızlı) faster the fastest

Early (erken) earlier the earliest

Early zarfı sonunda “ly” olduğu için birinci maddeye dahil olmalıdır diye bir düşünce akla gelebilir ama

bu istisnai bir durum olup orjin olarak "ly" harfleri vardır. Yani sıfattan "ly" eki ile türetilmemiştir.
3.) Düzensiz Olan Zarflarda: Sıfatlarda olduğu gibi düzensiz zarflarda da comparison için kelimeler türetilmiştir.

Adverb (yalın) Comparative (üstünlük) Superlative (en üstünlük)

Well (iyi) better (daha iyi) the best (en iyi)

Badly (Kötü) worse the worst

Much (çok) more the most

Little (az) less the least

Dikkat edilirse düzensiz sıfat ve zarfların comparison durumları aynıdır. Bunlar kullanımına göre sıfat veya zarf durumuna geçerler.

He has a better English than my English. (O benim İngilizcemden daha iyi Bir İngilizce'ye sahiptir.)

He speaks better than I do. (O benden daha iyi İngilizce konuşur.)

Birinci cümlede "better" sıfat, ikincisinde zarftır.

She drives the best carefully of all her friends. (O tüm arkadaşlarından en dikkatli bir şekilde araba kullanır.)

My wife drives more carefully than I do. (Eşim benden daha dikkatli bir şekilde araba kullanır.)

**Not: Zarf comparisonlarında karşılaştırılan kişiler değil; kişilerin yaptığı eylemlerdir. Bu yüzden comparative yapısında sonda "than I do" diyemeyiz. Bir fiil söylemek zorundayız. Çünkü karşılaştırılan iki eylemdir.

I like football more than my wife like does. (Ben futbolu eşimin sevdiğinden daha fazla severim.)

Eğer yukarıdaki cümleyi "than my wife" ile bitirirsek "Ben futbolu eşimden daha fazla severim" anlamı çıkar ki bu da tehlikeli bir durumdur.

Equality

Sıfatlardaki eşitlik durumu ile aynıdır. Tek fark sıfat ve zarf kullanımından kaynaklanan (araya zarf gelme, much kullanma vb.) farklardır.

He is unlikely to learn as much as I'm. (Onun benim kadar kazanması olası değildir.)

This boy doesn't study so hard as his brother does. (Bu çocuk kardeşi kadar sıkı çalışmaz.)

You earn twice as much as I do (Siz benim iki katım kadar kazanıyorsunuz.)

Katlamalı ifadelerde sıfatlarda as much as kullanılır.

Çarşamba. 22. 03. 2000

CONJUNCTION

İngilizce'yi iyi bir şekilde öğrenme ve sınavdaki başarının büyük bir kısmı iyi bir bağlaç hakimiyetine bağlıdır. Bağlaçların iyi bilinmesi halinde normaldeki sınav puanı 10- 15 puan artar. Bu yüzden her ders mutlaka iyi bir şekilde öğrenilerek bir sonraki derse gelinmelidir.

Bağlaçlar konusu gramer kitaplarında çok karmaşık halde verildiği için gerekli mesaj alınamıyor. Her dersimizde 15 – 20 tanesi geçecek. Bunların anlamları, kullanımları ve sınav boyutu ile ilgili ipuçları verilecektir. Kolaylık olsun diye grup halinde verilecek. Her dersin konusunu mutlaka biriktirmeden iyice çalışmak gerekir.

Bağlaç: İki cümlecik (kelime veya cümleyi değil) birbirine bağlayan yapılardır. "Conjunction", bağlantı anlamına gelen "junc" kökünden türemiş olup "bağlaç" anlamındadır.

Ahmet and Mehmet quarrelled. (Ahmat ve Mehmet tartışılar.)

Bu kullanımda "and" bağlaç değil; edat gibi kullanılmıştır.

I studied hard, and the exam seem fairly easy. (Ben sıkı bir şekilde çalıştım ve sınav oldukça kolay görünüyor.)

Bu kullanımda "and" bir bağlaç olarak kullanılmıştır.

Bağlaçlar aynı kullanıma sahip olduklarından grup halinde verilecektir. Bir grup içinden birinin iyi öğrenilmesi diğerleri içinde geçerli olur. Ayrıca sınav açısından önemli olanlar işaretlenecektir.

1.) Coordinating Conjunction:

İki cümlecik arasındaki bağlantıyı sağlayan bağlaçlardır. Tartışmalı olmasına rağmen genelde sayılarının yedi olduğu kabul edilir.

And: ve (paralellik arzeden bağlaçtır.)

But: ama, ancak, fakat (zıtlık bağlaçtır.)

Or: veya (iki alternatiften birini seçen bağlaçtır.)

Nor: ne de (or'un olumsuzu olup iki alternatiften hiç biri anlamındadır.)

So: bundan dolayı (sonuca götüren bağlaçtır.)

For: edat olarak, "için"; bağlaç olarak iki cümlecik arasında "zira" anlamındadır.

Yet: zarf olarak, "henüz" anlamında; bağlaç olarak "halbuki" anlamındadır.

Özellikle son ikisi çok iyi bilinmelidir.

***Not: Bu bağlaçların uygulanmasında üç temel özellik vardır. Bunları mutlaka iyi bilmeliyiz.

Özellik 1 : Coordinating Conjunction bağlaçları mutlaka iki cümlecik arasında bulunurlar. Peki, bu özelliği bilmenin faydası nedir? Eğer sınavda cümlelerin başında ve sonunda bir boşluk varsa ve bir bağlaç isteniyorsa bu bağlaç iki cümlecik arasında olmadığı için kesinlikle bu yedi bağlaç lardan biri olamaz.

Özellik 2 : Coordinating Conjunction bağlaçlarından önce mutlaka bir virgül (,) vardır. Bu özelliği bilmenin faydası ne olacak? Eğer sınavda ottası boş bırakılmış bir cümle var vebağlaç soruluyorsa eğer boşluktan önce bir virgül (,) yoksa bu yedi bağlaçtan biri olamaz.

Özellik 2 : Coordinating Conjunction bağlaçlarının olduğu cümleler kesinlikle baştan sona doğru çevrilir. Bunun sağlayacağı fayda ne olabilir? Cümle tam çevrilemezse bile en azından çevirinin baştan sona olduğunu bilirsek çözümde kolaylık sağlar.

Coordinating Conjunction bağlaçlarına ve kullanım özelliklerine hakim olmak çok büyük fayda sağlar.

Şimdi örneklerle kullanımını görelim.

It was raining heavily, so we postponed the match. (Yağmur şiddetli bir şekilde yağıyordu, bundan

dolayı maçı erteledik.)

Üç özelliğın uygulanmasına dikkat ediniz.

He studied eight hours a day, but he failed the exam again. (O günde sekiz saat çalıştı, ancak yine sınavda başarısız oldu.)

***Not: So sonuç bağlacı olduğu için kendisinden sonra, birinci cümleın sonucu gerçekleşmiş veya gerçekleşecek bir durum vardır. Aynı şekilde “but” zıtlık bağlacıdır. Kendisinden sonra birinci cümleın zıttı bir durum vardır. “and” paralellik arzettiğı için kendisinden sonra birinci cümleın paralelinde gerçekleşen bir durum olacaktır. Bu şekilde bağlacların kullanımına da dikkat etmek gerekir.

They were requesting higher wages, and the employer had to give in their demand. (Onlar daha yüksek ücretler istediler, ve işveren onların taleplerine boyun eğmek zorunda kaldı.)

Give in: boyun eğmek, teslim olmak

Wage: ücret

“and, but ve so” bağlaclarında genellikle özne ortak olduğu için ikinci kez yazılmaz. Bu yüzden (,) bu kısaltmalarda kullanılmaz. Bu ayrıntıdır. Şimdilik konuyu genel kuralları ile öğreneceğiz. Daha sonra bu ayrıntıya değinilecektir.

I wanted my son to be an engineer, yet he preferred the medicine. (Ben oğlumun bir inđis olmasını istedim, halbuki o tıpy tercih etti.)

“but ve yet” zıtlık bağlaclarıdır. Konuşma dilinde genellikle “but” geçer. “yet” kullanımı ileri düzey içindir.

You must obey the rules the school, or you must leave it. (Okul kurallarına uymalısın veya okuldan ayrılmalısın.)

Virgölün (,) mantığı konuşmadaki duraklama içindir.

He didn't call us, nor did he write to us. (O bizi aramadı, ne de bize yazdı.)

***Not: Coordinating Conjunction bağlaclarının kullanımında istisnai bir durum vardır. “nor” bağlacı kendisinden sonra devrik bir yapı ister. Yukarıdaki örneğe dikkat ediniz.

***Not: Bu yapılarda kullanılan cümleciklere “independent clause” denir. Cümlecikler bağımsız oldukları için aralarında zaman uyumu yoktur. Eğer böyle bir cümleın zamanları sorulursa iki cümlecik arasında zaman uyumu aranarak çözülmemelidir. Her cümleın kendi içine bakıp, zamanını kestirebilmek gerekir.

He arrived yesterday, but he insists on going tomorrow. (O dün geldi, ancak yarın gitmek için ısrar ediyor.)

2.) Sentence Connector:

Bu gruptakler cümlecik değil de cümleler arasında bağlantı kurarlar. Bu özelliklerinden dolayı bağlac tanımına uymazlar. Bu yüzden bunlara bağlac değil de “cümle bağlayıcıları” denir.

Bu yapılarda iki cümle vardır. Birinci cümle bitmiş, noktalanmıştır. Ama ikinci cümle birinci cümleye çok uzak değil, onunla ilişkilidir. İşte bu cümle bağlayıcıları ikinci cümleın başında, ortasında veya sonunda olabilirler.

Bu maddedekiler grup halinde verilecektir. Hepsinin kelime anlamı iyi bilinmelidir. Kullanımları aynı olduğu için birini iyi bilmek diğerlerini de bilmek anlamına gelir.

Grup: 1. İki cümle arasında paralel bir ilişki sağlayanlar

Furthermore:

Moreover:

what's more: ayrıca (en çok kullanılan ilk ikisidir.)

In addition:

Also:

Grup: 2. İki cümle arasında bir zıtlık ilişki sağlayanlar

However:

Nevertheless:

Nonetheless: ancak bununla beraber (en çok kullanılan "however"dır.)

On the contrary:

Still:

Grup: 3. Sonuca götüren bağlayıcılar

Therefore

Thus

Hence Sonuç olarak, böylece (en çok kullanılan ilk üçüdür.)

As a result

Consequently

Grup: 4. Alternatif belirten bağlayıcılar

Or else:

Otherwise: aksi takdirde

Kullanımları:

There were serious claims about him. Therefore, he had to give his resignation. (Onun hakkında ciddi iddialar vardı. Bu yüzden istifasını vermek zorunda kaldı.)

İpuçları:

1.) İki cümle olduğu için ve aralarında nokta olduğu için bağlaç kullanılamaz, connector kullanılmalıdır.

2.) Connector ikinci cümlededir. İkinci cümle connector açısından üç şekilde yazılabilir.

Therefore, he had to give his resignation.

He had to, therefore, give his resignation.

He had to give his resignation, therefore.

3.) Connector çeviride başta söylenir.

4.) Noktalı virgülden sonrada connector kullanılabilir. Çünkü (de de cümle bitmiştir.

It was very cold outside. However, he went out to play. (Dışarı çok soğuktı. Bununla beraber oynamak için dışarı çıktı.)

İki cümle arasında nokta olduğu için "connector" kullanıldı. Bu cümleyi bir bağlaç kullanarak da yazabiliriz. Bu durumda nokta yerine virgül olacaktır. Bu ki farklı yazılım anlam olarak aynı; gramatikal olarak farklıdır.

It was very cold outside, but he went out to play. (Dışarı çok soğuktı, ancak o oynamak için dışarı çıktı.)

The results were favourable; still, we couldn't persuade him. (Sonuçlar olumluydu; buna karşın onu ikna edemedik.)

They offered a good job; therefore, I accepted it. (Onlar iyi bir iş önerdiler; bu nedenle ben onu kabul ettim.)

We had to punish him; otherwise, he could do something else. (Biz onu cezalandırmak zorunda kaldık; aksi takdirde o başka bir şey yapabiliirdi.)

***Not: "else" kelimesi "some, any, noe, very" gibi sözcüklerin türevlerinden sonra "başka"

anlamında kullanılır. Bunların dışında “başka” anlamını isimlerden önce “another” kullanarak veririz. Any, some, no, every türevleri + else another + noun şeklindedir. Inflation rate was extremely high; therefore, the government put into effect some measures. (Enflasyon oranı son derece yüksekti; bu nedenle hükümet bazı tedbirleri yürürlüğe koydu.) put into effect: yürürlüğe koymak (“into” su birkaç kez sorulmuş)

Çarşamba. 26. 03. 2000

3.) Correlative Conjunction

“İlişki sağlayan bağlaçlar” demektir. En rahat öğrenilen ve sınavda en rahat görülebilen bağlaçlar bu maddedeki bağlaçlardır. Çünkü ikili sözcüklerden oluşurlar ve her iki cümlecige de serpişirler. Önceleri bu bağlaçların bir sözcüğü boş bırakıp, diğer sözcüğünü sorarlardı. Ama artık her iki sözcüğü de boş bırakıp, zorlaştırarak soruluyor. Bu nedenle srusunda cümle iyi irdelenerek uygun bağlaca gidilmelidir. Şimdi bu grup bağlaçları yazalım

Not onlybut also: sadece değilaynı zamanda

Bothand: hem.....hem de

Eitheror: yaya da (iki alternatiften biri)

Neithernor: nene de (iki alternatiften hiç biri)

Whetheror: gerekgerekse (olsunolsun)

“Not onlybut also” ve “Bothand” bağlaçları anlam olarak birbirlerine yakındırlar. Eğer bir bağlaç sorusunda bu ikisi şıklarda var ise büyük bir olasılıkla ikisi de cevap değildir.

“Not onlybut also” bağlacının kullanımında “but also” kısmında bazı istisnalar vardır. Yalnızca “but” veya yalnızca “also” olabilir. Yani bu bağlaç “not onlybut” veya “not onlyalso” şeklinde de kullanılabilir.

Bu bağlaçta ayrıca başka bir kullanım daha da vardır. “also” de, da anlamındadır. Bu anlama gelen “as well” sözcüğü de “also” yerine kullanılabilir. Yalnız bu kullanımda önemli bir özellik vardır. “as well” sözcüğü “but”tan ayrılır ve cümle sonuna gider. Çünkü “as well” sözcüğü daima cümle sonunda yazılır. Örnek üzerinde bu özellik daha iyi anlaşılacaktır.

The robber not only shot around but also crashed everything. (Soyguncular sadece etrafa ateş etmediler, aynı zamanda her şeyi yerle bir ettiler.)

The robber not only shot around also crashed everything. (Soyguncular sadece etrafa ateş etmediler, aynı zamanda her şeyi yerle bir ettiler.)

The robber not only shot around but crashed everything. (Soyguncular sadece etrafa ateş etmediler, aynı zamanda her şeyi yerle bir ettiler.)

The robber not only shot around but crashed everything as well. (Soyguncular sadece etrafa ateş etmediler, aynı zamanda her şeyi yerle bir ettiler.)

“Not onlybut also” ve “Bothand” bağlaçları anlam olarak birbirlerine yakın oldukları için yukarıdaki cümle “bothand” ile de yazılabilir.

The robber both shot around and crashed everything. (Soyguncular hem etrafa ateş açtılar, hem de her şeyi yerle bir ettiler.)

Görüldüğü gibi iki cümle arasında anlamca pek fark yoktur. Ama gramatikal olarak birbirinden farklıdırlar.

I both tried to learn English and to know people in England. (Ben İngiltere’de hem İngilizce öğrenme hem de insanları tanımaya çalıştım.)

You must either obey your superior or leave such a job. (Siz ya üstünüze itaat edersiniz ya da böyle bir işi bırakırsınız.)

He neither studied nor helped his father with his business. (O ne öğrenim gördü ne de babasına işinde yardım etti.)

Bu iki bağlaç birbirlerinin olumsuzudur. Bu iki cümlede bağlaç yeri boş bırakılıp sorulursa, hangi bağlacın uygun olacağı mesajı cümle etüt edilerek çıkarılmalıdır.

Önemli Kural

Not onlybut also bağlacının kullanımında “not only” kısmı cümlenin başına alınarak da yazılabilir. Bu kullanım bağlacın rahat görülebilmesi için yapılan bir harekettir. Bu durumda kural ihlal edildiği için telafisi gerekmektedir. Bu da “not only”den sonraki cümlecğin devrik olması ile sağlanır.

Önemli bir özelliktir, iyi bilinmeli

He not only insulted his friends but also beat them. (O sadece arkadaşlarına hakaret etmedi aynı zamanda onları dövdü.)

Not only did he insult his friends but also beat them. (O sadece arkadaşlarına hakaret etmedi aynı zamanda onları dövdü.)

Sınavda “not only”nin başta kullanıldığı bir cümle verilerek devrik yapı istenir. Eğer bu kuralı bilmezsek zorlanacak bir sorudur.

Sult: üstüne atlamak

Consult: con: beraber, sult: (bir insanın) üstüne atlamak. Consult: danışmak

İnsult: in:içine, sult: (bir insanın) üstüne atlamak. İnsult:hakaret etmek

Beat: dövmek, mağlup etmek

Superior: amir, üstün

Superiority: üstünlük

4.) Adverbial (Subordinating) Conjunction

Asıl bağlaç işlevi olan bağlaç grubudur. Zarf sözcüğünü irdeliyerek mantığını anlamak gerekir. Bir zarf sözcüğünün yaptığı işi bir cümlecik de yapabilir. Bu durumda iki cümlecik olur ve birbirine bağlamak için de bir bağlaca ihtiyacımız vardır. Bu bağlaç “adverbial conjunction” olur.

I met them last week. (Ben onlarla geçen hafta karşılaştım.)

“last week”, zaman belirten bir zarf tümlecidir. Bunun yerine bir cümlecek de kullanılabilir. Bu durumda bir temel cümle ve bir yan cümle olmak üzere iki cümlecik olur ve bunları birbirine bağlamak için bir bağlaca (adverbial conjunction) ihtiyacımız vardır.

I met them when we were in London. (Biz Londra’dayken onlarla karşılaştım.)

***Not: Bu bağlaç grubunu diğerlerinden ayıran önemli bir özellik vardır ki çok önemli ve mutlaka iyi bilinmelidir. Bu bağlaçlar anlamlarını yan cümlecğin fiiline yüklerler.

Zarfların kullanılma özelliğinden zarfın başa alınabileceğini hatırlayınız. Bu durumda Zarf cümlecği de başa alınabilir. Yani yukarıdaki cümleyi şöyle de yazabiliriz.

When we were in London, I met them. (Biz Londra’dayken onlarla karşılaştım.)

When you are at home, (Siz evde olduğunuzda,)

When you were at home, (Siz evde olduğunuzda,)

While you are studing, (Siz çalışırken.....)

While you were studing, (Siz çalışırken.....)

Görüldüğü gibi bu bağlaçlarda bağlacın anlamı yüklem eklendiğinden zamanın ne olduğu kayboluyor. Bu nedenle bu grup bağlaçlarda zaman uyumu vardır. Temel cümlenin zamanına göre yan cümlecğin zamanı tespit edilir. Bu zaman uyumu çok önemlidir. Fazla sayıda örnek çözümler

hakim olunabilir.

Çarşamba. 29. 03. 2000

Adverbial Conjunction'ları anlamlarına göre gruplara ayırarak inceliyeceğiz. Her grup için hem tek tek anlamları hem de kullanım özellikleri verilecektir. Özellikle KPDS açısından önemli olan özelliklerine dikkat çekilecektir.

Grup 1: Time Conjunction: Zaman bağlaçlarıdır. Eylemin ne zaman yapıldığını belirlerler.

When:dığı zaman

After:den sonra

Before:den önce

As:iken

While:iken

Just as:tam iken

Until / Till:ceye kadar

By the time:ceye kadar

Since:dığından beri

As soon as:ır,imez

As long as:dığı sürece

Once:ce / ca

No soonerthan:mesi ilemesi bir oldu

Hardly / Scarcelywhen: tammıştı kioldu

Son ikisinin yapısı farklı olmasına rağmen aslında anlamları aynıdır. Önceleri sıkça bu ikisi sorulurdu.

Time bağlaçlarından en önemlileri yukarıya alındı. Anlamları ile birlikte çok iyi bilinmeli. Direk bir soru kesin gelir. Ayrıca iyi bilinmesi sınavın anlama yönelik sorularında büyük kolaylık sağlar.

Kullanımları

1.) Zaman bağlaçlarının olduğu cümlecikte hiç bir future tense kullanılmaz. (Bu kural sadece İngilizce'ye has bir özelliktir.)

Zaman uyumunda kesinlikle temel cümlecik ve yan cümlecik aşağıdaki şekilde kurulamaz. Bunun bilinmesi zaman uyumu sorularında büyük bir rahatlık sağlar.

Past Future

Present Past

2.) Since:diğından beri. Bu bağlaç genel zaman uyumunu bozan tek bağlaçtır.

(Present Perfect) + Since + (Simple Past)

I haven't seen them since they moved to another town. (Onlar başka bir kasabaya taşındıklarından beri onları görmedim.)

Bağlacın bulunduğu cümlecik yan cümleciktir. Bazen yan cümlecik başa alınarak da verilebilir, düşmemek gerekir.

Since they moved to another town, I haven't seen them. (Onlar başka bir kasabaya taşındıklarından beri onları görmedim.)

Since bağlacının bulunduğu cümlede neden temel cümlecik "present perfect"; yan cümlecik "simple past"tır?

Bu soruyu bir cümle yazarak açıklayalım:

I haven't seen him since last year. (Ben onu geçen yıldan beri görmedim.)

Zamanlar konusu işlenirken "since"nin present perfect ile kullanıldığını çünkü bununla geçmişte olan bir olayın etkisinin şu ana kadar devam ettiğini söylemiştik. Bu cümlede zarf olan "last year" sözcüğünün yerini tutan bir cümlecik de yazabiliriz. Bu cümlecğin eylemi geçmişte olacağından bunun da zamanı past olacaktır. Bundan dolayı since'in olduğu cümlede temel cümlecik "present perfect"; yan cümlecik "simple past" olur. Bu nedenle "since" bağlacı genel zaman uyumunu bozan tek bağlaçtır.

3.) As ve While: ikisi de ".....iken" anlamındadır. Aralarındaki fark nedir? Olayların oluşma süreleri bu iki bağlacın kullanımını belirler.

As: Kısa süreli olaylarda kullanılır. dışarı çıkarken, eve girerken vb. Bu nedenle "as" bağlacının olduğu cümlecikte simple zamanlar (continuous olmayan) kullanılır.

While: Uzun süreli olaylarda kullanılır. televizyon izlerken, oyun oynarken vb. Bu nedenle "while" bağlacının olduğu cümlecikte continuous'lu zamanlar kullanılır.

As I went out, it began to rain. (Ben dışarı çıkarken yağmur yağmaya başladı.)

While I was waiting, it began to rain. (Ben beklerken yağmur yağmaya başladı.)

4.) Just as: Bu bağlacın kullanımında yan cümlecik zamanı "as"ten dolayı kısa olaylardır ama "just"tan dolayı da continuous'ludur. Bu sürekli zaman genellikle "past continuous"tur.

Just as I was leaving home, the phone rang up. (Tam ben evden ayrılırken telefon çaldı.)

5.) By the time / until – till: by edat olup (zamanlar bilgisinden hatırlayınız) bir ismin önünde ve future perfect ile kullanılır. the time'in eklenmesi ile bağlaç olur. Until ve till arasında hemen hemen bir kullanım farkı yoktur. Üçü de ".....ceye kadar" anlamındadır.

Future perfect Simple present

By the time

Past perfect Simple Past

Mantığı: Bağlaçtan önceki zaman sonrasındaki zamanın öncesidir. Futurlu tenseler bağlaç cümleciklerinde kullanılmadıklarından alternatifi olan Simple present'e gidilmiştir. Yani "by the time" bağlacının kullanımında zaman uyumu açısından iki alternatif vardır.

The children will have slept by the time we arrive at home. (Biz eve varıncaya kadar çocuklar uyumuş olacak.)

By the time we arrive at home, the children will have slept. (Biz eve varıncaya kadar çocuklar uyumuş olacak.)

Bu cümlede eve varma olayının gelecekte olduğunu, çocukların uyumasının da gelecek te olan eve varma olayından önce olduğunu anlıyoruz.

The children had slept by the time we arrived at home. (Biz eve varıncaya kadar çocuklar uyumuştur.)

By the time we arrived at home, the children had slept. (Biz eve varıncaya kadar çocuklar uyumuştur.)

Bu cümleden eve varma olayının geçmişte olduğunu ve çocukların uyumasının geçmişte olan eve varma olayından önce gerçekleştiğini anlıyoruz.

Turkey's population will have exceeded 100 millions by the end of next decade. (Türkiye'nin nüfusu önümüzdeki on yılın sonuna kadar 100 milyonu aşmış olacak.)

Turkey had applied to the EU by the end of 1950s. (Türkiye 1950'lerin sonuna kadar AB'ne başvurmuştur.)

"by"lı cümlede Zaman dilimi gelecekte ise: Future Perfect

"by"lı cümlede Zaman dilimi geçmişte ise: Past Perfect kullanılır.

Konuyu ezberlemeden mantığını anlamak gerekir.

"by ve by the time"ın dışında gramer olarak future perfect kullanılmaz. Eğer soruda future perfect verilmişse by ve by the time; bunlar verilmişse future perfect istenir. Bu nedenle soruyu iyi okuyup bizi sonuca götürecek ipuçlarını bulmak gerekir.

By the time için verilen özellikler Until / Till için geçerli değildir. Çünkü by the time'daki önceye çekme hareketi Until / Till'de yoktur.

I will wait for you until you return. (Siz dönünceye kadar sizi bekliyeceğim.)

Özellikle "since ve by the time" bağlaçlarının kullanımlarını çok iyi bilmek gerekir.

I had no sooner left home than it began to rain. (Evden ayrılmamla yağmurun yağmaya başlaması bir oldu.)

İki olay vardır. En son olan past; öncesinde olan Past perfect ile ifade edilir.

Bu cümleyi "hardly.....when" ile de aynı anlama gelmek üzere aktarılabilir.

I had hardly left home when it began to rain. (Tam dışarı çıkıyordum ki yağmur yağmaya başladı.)

He had no sooner bought a car than he had an . (Arabayı alması ile kaza yapması bir oldu.)

***Not: "no sooner.....than" ve "hardly.....when" bağlaçları kullanımda başa alınabilir. Bu kural ihlali olduğu için telafi olarak cümle devrik yapılır.

No sooner had he bought a car than he had an . (Arabayı alması ile kaza yapması bir oldu.)

Hardly had I left home when it began to rain. (Tam dışarı çıkıyordum ki yağmur yağmaya başladı.)

Pazar. 02. 04. 2000

Grup 2: Cause Conjunction (Sebeup bağlaçları) : Sebeup bağlaçları ana cümlecikteki eylemin neden gerçekleştiğini anlatan yan cümlecğin başıda bulunur. Bu bağlaçların hepsi de ".....dığı için" anlamındadır. Ayrıca zaman uyumu bu bağlaçlarda da vardır.

Because

As

Since

Seeing that

Now that

Given that

Aşağıda verilmiş olan yapılar normal kullanımları ile edat yapısındadırlar ve biliyoruz ki edatlar bir isim ile kullanılırlar. Bu edatların hepsinin anlamı ".....den dolayı"dır. Bunlar bir ekleme ile bağlaca dönüştüklerinden yukarıdakilerden ayrı olarak verildi. Bu edatlara "the fact that" eklenerek bağlaca dönüştürülür. Bağlaç olduklarında yukarıdakiler gibi "....dığı için" anlamındadırlar.

Sebeup bağlaçlarının anlamlarının bilinmesi yeterli olur. Ayrıca aşağıdakilerin gramatikal olarak edat – bağlaç ayırımını yapabilmek önemlidir.

Due to

Owing to

Because ofden dolayı + the fact that:dığı için

On account of

In view of

We had to give up the project since it began to be expensive. (Proje pahalı olmaya başladığı için ondan vaz geçmek zorunda kaldık.)

Since, As ve daha sonra göreceğimiz While bağlaçları farklı bağlaç olarak kullanılabilirler. İngilizce’de bu kullanıma sahip olan sadece bu üç bağlaçtır. Yapı ve kullanımına göre hangi bağlaç anlamında olduğunu görebilmek gerekir. Örneğin tense uyumundan dolayı yukarıdaki cümlede since “....den beri” olarak değil de “.....dığı için” anlamında kullanılmıştır.

They couldn’t arrived there in time because the traffic was heavy. (Trafik yoğun olduğu için oraya zamanında varamadılar.)

He was dismissed since he was always late for the work. (O daima işe geç kaldığı için kovuldu.)

Miss: görevlendirmek; dismiss: görevden almak

We called off the match owing to the rain. (Biz yağmurdan dolayı maçı iptal ettik.)

Bu kullanımı ile “owing to” edattır. Çünkü edatlar bir isim ile kullanılır; bir cümlecik ile değil. Ayrıca “the fact that” almamıştır. Şimdi bunu bağlaç olarak kullanalım.

We called off the match owing to the fact that it was raining. (Biz, yağmur yağdığı için maçı iptal ettik.)

“owing to the fact that”in bağlaç olduğuna, ve sonrasında bir cümlecik olduğuna dikkat ediniz.

No one could live over there due to cold weather. (Soğuk havadan dolayı kimse orada yaşayamaz.)

No one could live over there due to the fact that it was extremely cold. (Orada hava son derece soğuk olduğu için kimse yaşayamaz.)

Önceleri bu konu ile ilgili edat – bağlaç ayıtımı sorulurdu. Bir de anlama göre hangi bağlacın uygun olduğunu seçmemizi isteyen sorular sorulurdu. Son sınavlarda direk edat veya bağlaç sorulur.

Hem bu bağlaçlar hem de bu edatlar eş anlamlıdır, birbirlerinin yerine kullanılabilirler. Bu nedenle eğer bunlardan ikisi şıklarda varsa ikisi de cevap olamaz. Sadece “due to”nun ileri düzey olarak bir nüans farkı vardır. Bunun sadece “be” fiilinden sonra kullanıldığı söylenir. Bu özellik KPDS’de şimdiye kadar hiç sorulmadı.

Due to his illness, he failed the exam. (O hastalığından dolayı sınavda başarısız oldu.)

Due to the fact that he was illness, he failed the exam. (O hasta hasta olduğu için sınavda başarısız oldu.)

Görüldüğü gibi edat ve bağlaç başa da alınabilir. Bu durumda bağlaçlı cümlecik’in sınırı (,)’e kadardır.

Grup 3: Concession Conjunction (Zıtlık Bağlaçları): Concession taviz, ödün demektir. Gramatikal olarak zıtlık anlamı vardır. Ayrıca bu gruba “contrast” bağlaçları da denilebilir.

Though

Even though

Although

Despite the fact that

In spite the fact that

Beşi de eşanlamli olup “.....e rağmen” anlamındadır. “despite ve in spite of” edat olup “the fact that” eklenmesi ile bağlaca dönüşürler.

Whereas

While

Bu iki zıtlık bağlacı “...iken, oysa” anlamındadır. “while”ın bu anlamı zıtlık anlamındaki “iken” dir. Yani “ben ders çalışırken o TV izliyordu” örneğindeki gibi. Eşanlamli oldukları için ikisi şıklarda olursa ikisi de cevap olamaz.

Howevwe + (Sıfat – Zarf)

Whatever + (İsim)

No matter + (QW)

Zıtlık bağlaçlarının en önemlileri bunlardır. Kullanıldıkları sözcüklere göre “ne olursa olsun” gibi bir zıtlık anlamı katarlar. KPDS’ de kesin olarak bu üçünden birisi (büyük bir olasılıkla however) sorulur. Böyle bir soruda bu bağlaçlardan sonraki sözcüğü iyi bir şrkilde etüt etmek gerekir.

In spite of vigorous efforts, the two sides couldn’t agree on the border dispute. (Yoğun çabalara rağmen her iki taraf sınır anlaşmazlığında görüş birliğine varamadılar.)

Vigorous: yoğun, canlı

Effort: çaba, gayret

Border: sınır

Border line: sınır hattı

In spite of the fact that the UN made vigorous efforts, the two sides couldn’t agree on the border dispute. (BM’lerin yoğun çaba göstermesine rağmen, her iki taraf sınır anlaşmazlığında görüş birliğine varamadılar.)

Cümlede her iki tarafın anlam olarak paralel mi, zit mi, sonuç mu olduğu irdelenerek uygun bağlaca gidilmelidir. Ayrıca edat – bağlaç kullanımı için sonrasında isim mi var yoksa cümlecik mi var şeklinde cümle irdelenerek uygun kullanıma gidilir.

Howevwe + (Sıfat – Zarf)

Whatever + (İsim)

No matter + (QW)

Normalde bağlaç kullanımında bağlaçtan hemen sonra bir özne vardır. Eğer bir bağlaç kullanımında öznenen önce bir sözcük varsa, bağlaç mutlaka yukarıdaki üçünden biridir. Bu yapıda genellikle kullanılan ve KPDS’de sorulan “however”dır. Bu üç bağlacın kullanımlarında öznenen önceki sözcüğü iyi etüt ederek uygun olan bağlaç kullanılır.

However hard he may study, he can’t be succesful. (O ne kadar sıkı çalışırsa çalışsın, başarılı olamaz.) “hard”ın bağlaçtan hemen sonra, öznenen önce kullanıldığına dikkat ediniz. Eğer hard burada kullanılmazsaydı ve zarf (veya sıfat) olmazsaydı “however” bağlacı kullanılamazdı. Ayrıca bu bağlaçların kullanıldıkları kelimeye göre anlam kazandıklarına dikkat edilmelidir.

Whatever decision the goverment may take, inflation seems to rise. (Hükümet hangi kararı alırsa alsın, enflasyonun yükseleceği görünüyor.)

Bu bağlaçların sonralarında kullanılan sözcük iyi etüt edilmelidir. Örneğin sonu “sion, tion, çoğul eki s, ance, ent” gibi ekler ile biten sözcükler isimdirler. Sonu “ly” ile bitenler zarftırlar. Bu şekilde bağlaç sonrası sözcükler iyi etüt edilerek uygun bağlaç kullanımına gidilmelidir.

No matter what he does, he can’t persuade us. (O ne yaparsa yapsın bizi ikna edemez.)

However reach he may be, he is unlikely to be happy. (O ne kadar zengin olursa olsun, onun mutlu olması muhtemel değildir.)

Whatever suggestion they may propose, this program is not likely to succeed. (Onlar hangi önerileri

önerirlerse önerirler, bu programın başarılı olması muhtemel değildir.)

No matter where he runs away, the police will eventually catch him. (O nereye kaçarsa kaçsın, polis sonunda onu yakalayacak.)

Eventual: olası

Eventually: sonunda

Sooner or later: er geç

Eğer bu bağlaçlardan sonraki sözcük boş bırakılarak sorulursa (ki bu KPDS’de sorulmaz.) kullanılan bağlaça göre bu sözcüğün isim, bağlaç veya QW olduğunu tespit ederiz. Peki hangi durumda zarf, hangi durumda sıfat kullanırız? Eğer bağlacın kullanıldığı cümlecğin fiili “linking verb” ise sıfat; değilse zarf kullanılır.

Howevershe may sign, she will nat be selected. (O ne kadar iysöylerse söylesin, seçilemeyecek.)

Good Well Goodness

Good sıfat, Well zarf, Goodness isimdir. Bağlaç “however” olduğu için sıfat veya zarf kullanılmalıdır. Bağlaç cümlecğinin fiili “linking” fiil olmadığı için de zarf kullanılmalı diye boşluğa gelecek sözcüğü seçiyoruz.

The control group’s results were favourable, whereas the patient group’s results were unfavourable. (Kontrol grubunun sonuçları olumluydu, oysa hasta grubunun sonuçları olumsuzdu.)

The control group’s results were favourable, while the patient group’s results were unfavourable. (Kontrol grubunun sonuçları olumluydu, oysa hasta grubunun sonuçları olumsuzdu.)

Whereas ve While eşanlımlı olup birbirlerinin yerine kullanılabilirler. Yukarıdaki iki cümlelerin anlamı görüldüğü gibi aynıdır. Ayrıca bu iki bağlacın kullanımındaki virgüle dikkat ediniz. Bu iki bağlaç “Connecting Conjunction” bağlaçları ile aynı kullanıma sahiptirler.

Çarşamba. 05. 04. 2000

Gurp 4: Result Conjunction (Sonuç bağlaçları)

Bu bağlaçlar ana cümlecikteki yargının sonucunu veren yan cümlecğin başında kullanılırlar. Bu bağlaç grubunda iki tane bağlaç vardır. İkisi de “öyle.....ki” anlamındadır. KPDS’nin fix sorusudurlar.

Gramatikal boyutu önemli olan bu iki bağlacın kullanımı biraz karışıktır. Örnekleri birkaç defa yazarak egzersiz yapılmak konuyu daha iyi kavratacaktır.

So (Sıfat, zarf) that

Such (isim) that

She is so clever that everyone admires her. (O öyle zekidir ki herkes ona hayrandır.)

Admie sözcüğü latince olan "mirore"den köken almaktadır.

Mirore: bakmak

Mirror: ayna

Admire: hayranlık duymak

She speaks Germany so fluently that you can not distinguish him from a german. (O öyle akıcı bir şekilde Almanca konuşur ki onu bir almandan ayırt edemezsiniz.)

Distinguish: ayırt etmek

Distinguished: seçkin

He is such a man that you can rely on him. (O öyle biridir ki ona güvenebilirsiniz.)

Sıfat ve zarflar için "so.....that"; isimler için "such.....that" kullanıldığına dikkat ediniz. Eğer bağlacın olduğu cümlecğin fiili Linking Verb ise sıfat; değilse zarf kullanılır.

Bu iki bağlacın kullanımı sadece anlatılan boyutu ile değildir. Esas zor olan ve KPDS'de sorulan kullanımı başkadır. Buna geçmeden önce ilgili olduğu için Sıfat Tamlamaları'ndan bahsetmemiz gerekir.

Sıfat Tamlamaları: Türkçe'de bir ismi bir sıfat nitelediği zaman bu bir sıfat tamlaması olur. Hava, isimdir; "güzel bir hava" derken bu bir sıfat tamlaması olur. Yalnız belgisiz tanıtıcı eki olan "bir" in (İngilizce'deki "a veya an") Türkçe'deki kullanımı İngilizce'deki kullanımı ile terstir. Şimdi İngilizce'deki sıfat tamalamalarına bakalım.

a wheather (bir hava) a nice wheather (güzel bir hava)

a car (bir araba) an expensive car (pahalı bir araba)

a (bir kız) a beautiful (güzel bir kız)

Yukarıdaki sıfat tamlamaları tekil veya sayılabilen isimlerin kullanıldığı sıfat tamlamalarıdır. Ayrıca çoğul ve sayılamayan isimlerin de kullanıldığı sıfat tamlamaları vardır. Doğal olarak bunların önünde "a veya an" belgisiz tanıtıcı eki yoktur.

cloth (kumaş) nice cloth (güzel kumaş)

cars (arabalar) expensive car (pahalı arabalar)

girls (kızlar) beautiful s (güzel kızlar)

İngilizce'de yukarıdaki verilen sıfat tamlamaları düzenli sıfat tamlamalarıdır. Yani sıfatın belgisiz tanıtıcı ek ile isim arsına geldiği sıfat tamlamaları düzenlidirler. Eğer sıfat tamlamalarında sıfat ile belgisiz tanıtıcı ek yer değiştirirse bu sıfat tamlamaları bozuk sıfat tamlamaları olurlar. Şimdi bunlara da örnek verelim.

Düzenli Sıfat Tamlaması Bozuk Sıfat Tamlaması

a nice wheather (güzel bir hava) nice a wheather (güzel bir hava)

an expensive car (pahalı bir araba) expensive an car (pahalı bir araba)

a beautiful (güzel bir kız) beautiful a (güzel bir kız)

Görüldüğü gibi bozuk sıfat tamlamasında belgisiz tanıtıcı eki sıfat ve isim arasına gelmektedir. Her iki tamlama da aynı anlamdadır.

***Not: Düzenli sıfat tamlamalarında "such.....that"; Bozuk sıfat tamlamalarında "so.....that" bağlacı kullanılır.

He is such an intelligent student that he can study abroad. (O öyle zeki bir öğrenci ki yurt dışında öğrenim görebilir.)

He is so intelligent an student that he can study abroad. (O öyle zeki bir öğrenci ki yurt dışında

öğrenim görebilir.)

They were such boys that the teacher had to shout at them. (Onlar öyle yaramaz çocuklardı ki öğretmen onlara bağırarak zorunda kaldı.)

This is such useful information that we have to evaluate it. (Bu öyle yararlı bir bilgi ki onu değerlendirmek zorundayız.)

So'dan that'e kadar olan yapı başa alınabilir. Bu kullanım kural ihlali olduğu için bunun telafisi olarak bağlaç cümlecığı devrik yapılıır. Sınavda bu yapı sorulmadığı için şimdilik buna değinilmeyecektir.

Nicelik (Quantifiers) Sıfatlarında bu iki bağlacın kullanımı:

- 1.) a little, a few, a lot of, gibi önünde a / an belgisiz tanıtıcı varsa "such.....that" bağlacı kullanılır.
- 2.) much, many, little, few, , gibi önünde a / an belgisiz tanıtıcı yoksa "so.....that" bağlacı kullanılır. Bu yapı ayrıntıdır, KPDS'de sorulmaz. Ama öğrenilse iyidir.

Tunik tahmini: Sınavda bozuk bir sıfat yapısı ile bu konudan soru elebilir.

He has so much money that he can buy the whole Diyarbakır. (Onun o kadar parası var ki o tüm Diyarbakır alabilir.)

He has such a lot of money that he can buy the whole Diyarbakır. (Onun o kadar parası var ki o tüm Diyarbakır alabilir.)

"So" ve "such" tek başlarına da "böyle, öyle" anlamında aynı mantıkla kullanılırlar. Yani sıfat ve zarf ile "so"; isim ile "such" kullanılır.

Grup 5: Purpose Conjunction (Amaç Bağlaçları): Ana cümlecikteki yargının amacını belirten yan cümlecığının başında kullanılırlar. İki tanedirler ve ikisi de aynı anlamdadırlar. ".....mesi için" anlamındadırlar.

In order to

So as to

Bu yapı ile mastardırlar ve ".....mek için" olarak çevrilirler. Yapılarındaki "to" atılıp yerine "that" eklenerek bağlaça dönüştürülürler. Bağlaça dönüşürken "so as to"daki "as"te atılır. Böylece amaç bağlaçlarımız "in order that" ve "so that" olur.

The goverment took drastic measures ***to curb inflation. (Hükümet enflastonu durdurmak için köklü tedbirler aldı.)

Yukarıdaki cümlede işaretli yerde aslında "in order to" vardır. Bundan dolayı "....mek için" anlamı verilir. Ama kısaltma olduğu için "in order" atılmış, geriye sadece "to" kalmıştır; ve bu "to" sözcüğü "....mek için" anlamını vermiştir. Yoksa normalde bir mastarın "....mek için" anlamı yoktur.

In order tomek için (mastar yapısı) in order thatmesi için (bağlaç yapısı)

So as tomek için (mastar yapısı) so thatmesi için (bağlaç yapısı)

I went abroad in order to learn English. (Ben İngilizce öğrenmek için yurt dışına gittim.)

I sent my doughter abroad in order that she could learn English. (Kızımı İngilizce öğrenmesi için yurt dışına gönderdim.)

Amaç cümleciklerinde genelde modallar kullanılır. Diğer bağlaçlarda olduğu gibi bunlarda da zaman uyumu vardır. In order that ile so that bağlaçlarının kullanımı arasındaki fark şudur:

In order that:mesi için ifadesinde ikisinin de isteği vardır.

So that:mesi için ifadesinde sadece söyleyenin isteği vardır.

I barred my windows so that no one could get into my house. (Evime kimsenin girememesi için pencerelerimi demirdim.)

Grup 6: Expectation Conjunction (Beklenti Bağlaçları): Ana cümlecikteki yargının hangi beklentiden dolayı istendiğini açıklayan yan cümlecğin başında kullanılan bağlaçlardır. İki tanedirler ve birbirinin alternatifidirler.

In case:diye

Lest (for fear that):mesin diye

Aslında her ikisi “.....ihtimaline karşın” diye çevrilebilirler. Ama birbirlerinden ayrılabilirsin diye farklı iki anlam verildi.

I have to make some preparations in case someone may drop in. (Birisi uğrar diye bazı hazırlıklar yapmak zorunda kaldım.)

Drop in: (bir yere) uğramak

Eğer yukarıdaki cümlede “lest” bağlacı kullanılsaydı aşağıda görüldüğü gibi anlam ters olurdu.

I have to make some preparations lest someone may drop in. (Birisi uğramasın diye bazı hazırlıklar yapmak zorundayım.)

You shouldn't forget to take your credit card in case you may need money. (Paraya ihtiyacınız olur diye kredi kartınızı almayı unutmanız gerekir.)

We have to bar our windows lest someone may break into house. (Birisi eve girmesin diye pencerelerimizi demirlemek zorundayız.)

Break into: (bir yere soygun amacı ile) girmek

Bu güne kadarki KPDS sınavlarında “in case” çok soruldu. Ayrıca parçalarda çok geçti. “lest” ise şıklarda var ama direkt olarak sorulmamış.

Önekli Bağlaçların Tekrarı

KPDS açısından en önemli olan dört bağlacın tekrarını yapacağız. Diğerleri de elbette önemlidir ama bunlar karışık olduğu için ayrıca üzerinde durulmalıdır. Bu dört bağlacımız “since, as, while ve so that”tir. Şimdi bunları tek tek görelim.

Since: İki değişik kullanımı vardı. Birincisi zaman bağlacı olarak “.....dığından beri” diğeri ise sebep bağlacı olarak “.....dığı için” anlamındaydı. Zaman bağlacı durumundaki spesifik tense’sinden dolayı ayırımını yapabiliyoruz.

As: En karmaşık kullanıma sahip olan bağlaçtır. Dört değişik anlamda kullanılır

1.)iken

As he stopped up the stairs, he fell down (O merdivenleri çıkarken aşağı düştü.)

2.)dığı için

As he was a prominent figure, everyone respected him. (O saygın bir şahsiyet olduğu için herkes ona saygı gösterir.)

Prominent: saygın

Figure: şekil, şahsiyet

3.)dığı gibi

As I told you he was unright. (Sana söylediğim gibi o haksız çıktı.)

İngilizce’de “.....dığı gibi” ifadesi bağlaç olarak kurulur. Bu nedenle “as” kullanılır. “like” gibi anlamındadır ama edat olduğu için bir cümlecik önünde kullanılamaz. Çünkü edatlar isimler ile kullanılırlar.

4.)dıkça

As we grow old, we become more sensitive. (Biz yaşlandıkça daha hassaslaşırız.)

Değişik anlamları olduğu için soru “as”ten gelebilir. Verilen örnekleri birkaç defa yazıp çalışmak iyi olacaktır.

While: İki değişik anlamda kullanılır.

.....iken: Zaman bağlacı olarak.

.....oysa, iken: Zıtlık bağlacı olarak

So that: İki farklı anlamda kullanılır.

.....mesi için: Zaman bağlacı olarak bu anlamda kullanılır.

The doctor explained my illness in medical terms so that I couldn't understand. (Doktor anlayamadım için hastalığımı tıbbi terimlerle açıkladı.)

Bu nedenle: Sebep bağlacı olarak bu anlamda kullanılmaktadır.

The doctor explained my illness in medical terms, so that I couldn't / didn't understand anything.

(Doktor, hastalığımı tıbbi terimlerle açıkladı, bu nedenle hiç bir şey anlamadım / anlamadım.)

Dikkat edilirse bu kullanımı ile birinci grup bağlaçların kullanım özelliği ile aynıdır. Bu yüzden hem modal hemde normal bir fiil kullanılabilir.

Anlam olarak iki cümle arasında bir fark yoktur. Ama gramatikal olarak farklıdır.

Çarşamba. 09. 04. 2000

Tag Question (RQ)

Kuyrukça soruları demek olup, “.....değil mi?” diye Türkçe’ye çevrilir. Diğer dillerde pek önemli bir ayrıntı olmamasına rağmen İngilizce boyutu önemli olan bir konudur. Tag Question, (TQ) cümle sonlarında “.....de / da,değil mi, tamam mı” gibi ifadelerdir.

İngilizce’ de ne yazık ki TQ’lar bir kelime ile yalnız yapılmıyor. Yüzlerce versiyonu olan ve belli bir sisteme göre çalışan bir konudur. Mantığı anlaşıldıktan sonra aslında pek te zor değil. KPDS’nin fix sorusudur. Ya “de, da” veya “değil mi”den kesin bir soru gelir. Özellikle “de, da”dan kesinlikle soru gelir. Eğer “değil mi”yi de sorarlarsa bu konudan iki soru gelmiş olur. Bu nedenle iyi bilmek gerekir.

1.)değil mi?

Bu ifade İngilizce’de belli bir mantığa göre çalışır. Kesinlikle ezberlemeden, bu mantığı yakalamak gerekir. Şimdi mantığını anlamak için uygulamalarını maddeler halinde görelim:

a.)değil mi ifadesi yardımcı fiil ile kurulur ve cümle olumlu ise TQ olumsuz; cümle olumlu ise TQ olumlu olur.

He refused to participating in the meeting, didn't he? (O toplantıya katılmayı red etti, değil mi?)

She doesn't study, does she? (O çalışmıyor, değil mi?)

Yardımcı fiilin cümlede kullanılan tense’nin yardımcı fiili olduğuna dikkat ediniz. Yani İngilizce’de TQ’nı oluştururken herhangi bir yardımcı fiil değil de cümlemizin tense’sinin yardımcı fiilini kullanıyoruz.

b.) TQ’larda daima şahıs zamirleri kullanılır.

The workers demand raise, don't they? (İşçiler zam talep ederler, değil mi?)

“Don't the workers” değil de “don't they” yazıldı. Çünkü TQ’larda daima şahıs zamirleri kullanılır. Bu durumda cümledeki öznenin zamirini tespit etmek önem kazanmaktadır. Ayrıca öznenin tekil – çoğul oluşu da önemlidir.

Everybody was against the project, weren't they? (Herkes projeye karşıydı değil mi?)

Every, no türevlerinde fiil tekil çekilir. (Çünkü bunların zamirleri belgisiz zamirlerdir ve belgisiz zamirlerin fiilleri tekil çekilir.) Ama özne çoğul olduğundan TQ’nı oluşturulurken zamir olarak “they” kullanılır. “they” kullanımı da yardımcı fiili çoğul ister. Bu nedenle yukarıdaki cümlede “weren't they” kullanıldı.

Everything has to be taken into consideration, haven't they? (Her şey gözönüne alınmalıdır, değil

mi?)

Take into consideration: gözönüne almak

c.) Fiilin olumlu – olumsuz tespiti de çok önemlidir.

Bazı cümlelerde olumsuzluk eki olan “not” olmadığı halde cümle olumsuzdur ve böyle cümlelerin TQ’ı olumlu olarak kurulur.

No money was asked, was it? (Para istenmedi, değil mi?)

They can hardly get on well, can they? (Onlar pek iyi geçinemiyorlar, değil mi?)

Get on well: iyi geçinmek

d.) Bir bileşik cümlede TQ temel cümlecige göre yapılır.

Some of the members claimed that inflation would raise, didn’t they? (Üyelerin bazıları enflasyonun yükseleceğini iddia ettiler, değil mi?)

He should have rung up as soon as he arrived there, shouldn’t he? (Onun oraya varır varmaz telefon açması gerekirdi, değil mi?)

Ring up: telefon açmak

Temel cümlecik çeviride sona gelen cümleciktir. Bu nedenle TQ çeviride sona gelen yükleme sorulur da diyebiliriz.

e.) I think, I suppose, I believe, I guess (sanırım, galiba), I am afraid (korkarım) gibi giriş cümlelerinde TQ bunlardan sonraki cümlecige sorulur. Çünkü temel cümlecik bunlardan sonraki cümleciktir.

I think, he will resign, won’t he? (Sanırım o istifa edecek, değil mi?)

I am afraid, the other team will not come, will it? (Korkarım diğer takım gelmeyecek, değil mi?)

***Not: Yukarıdaki ifadelerin bulunduğu cümlelerde iki cümlecikten herhangi birisi olumsuz ise TQ olumlu kurulur. Çünkü birinin olumsuzluğu diğerini de etkiliyor.

I don’t think, they will accept the offer, will they? (Sanmıyorum, onlar öneriyi kabul edecekler, değil mi?)

Giriş cümlesi olan “I don’t think” olumsuz olduğu için TQ olumlu kuruldu. Çünkü yukarıdaki cümle aynı zamanda şöyledir:

I think, they won’t accept the offer, will they? (Sanırım, onlar öneriyi kabul etmeyecekler, değil mi?)

Bu ayrıntı KPDS’ de pek sorulmuyor.

f.) TQ’larda yardımcı fiil ile olumsuzluk eki “not” mutlaka kontraktlı yazılır.

The money is everything, isn’t it? (Para her şeydir, değil mi ?) Yani “is not it?” şeklinde yazılamaz.

g.) Birinci tekil şahısta “f” maddesinin kuralından dolayı TQ, “aren’t I?” şeklinde kurulur.

I am right, aren’t I? (Ben haklıyım, değil mi?)

Normalde bu cümlelerin TQ’ı “amn’t I” şeklinde olmalıydı. Ama “am” yardımcı fiili ile “not” olumsuzluk eki “amn’t” şeklinde kısaltılmadığından alternatifi olan “are” yardımcı fiiline gidilmiştir. Eğer cümle olumsuz ise böyle bir sıkıntı yoktur. TQ “am I” şeklinde kurulur.

I am not unright, am I? (Haksız değilim, değil mi?)

g.) Emir cümlelerinde “will” yardımcı fiili ile TQ kurulur.

Don’t go outside, will you?

Let için de benzer bir durum vardır. TQ kurulurken “shall”den faydalanılır.

Let’s go shopping, shall we?

Emir cümlelerinde TQ “tamam mı?” anlamındadır. Bu nedenle olumlu – olumsuz; olumsuz – olumlu durumu yoktur. Yani cümle olumlu iken TQ olumlu; cümle olumsuz iken TQ olumsuzdur.

2.) Inclusion (Dahil Etme)

“.....de, da” anlamındadır. Bu yapıdan soru gelme ihtimali daha yüksektir. İngilizce’de bunu sağlayan

çok sayıda kelime vardır. Türkçe’de katılınan yargı ister olumlu olsun ister olumsuz olsun dahil etme aynı şekilde “.....de, da” ile yapılır. İngilizce’de böyle değildir. Dahil etmeyi sağlayan bir çok kelime vardır. İfadenin olumlu –olumsuz oluşuna göre değişik kelimeler kullanılır. Şimdi bir tablo halinde bunu verelim.

Olumlu Olumsuz

So Neither / Nor (Sonralarındaki cümlecik devriktir.)

Too / Also Either (Sonralarındaki cümlecik düzgündür.)

He can speak German fluently; so can I. (O Almancayı akıcı bir şekilde konuşur; ben de.)

He can speak German fluently; I can too. (O Almancayı akıcı bir şekilde konuşur; ben de.)

He can speak German fluently; I can also. (O Almancayı akıcı bir şekilde konuşur; ben de.)

Görüldüğü gibi her üç kullanım da aynı anlamdadır.

Bu konuda şunlara dikkat etmemiz gerekir:

- Yargının olumlu – olumsuz tespiti.
- Eğer olumlu ise so, too, also’dan birini seçeriz. Eğer “so” seçmişsek sonrası devrik olmak zorundadır. Bu, bağlaç anlamındaki so (bu nedenle) ile karışıklığı önlemek içindir. Eğer too veya also seçmişsek sonraları düzgün bir cümleciktir.
- Eğer yargı olumsuz ise ve neither veya nor seçmişsek sonralarındaki cümlecığı devrik yaparız; eğer either seçmişsek sonrası düzgün bir cümleciktir. Either’da olumsuzluk anlamını katan “n” olmadığı için sonrasındaki cümlecikte yardımcı fiil ile birlikte olumsuzluk “not” eklenerek olumsuz olarak yazılır.

They don’t like Turkish coffe; neither do I. (O Türk kahvesini sevmez; ben de.)

They don’t like Turkish coffe; nor do I. (O Türk kahvesini sevmez; ben de.)

They don’t like Turkish coffe; I don’t either. (O Türk kahvesini sevmez; ben de.)

Görüldüğü gibi her üçü de aynı anlamdadır.

Sorusu:

- Either – Neither (veya diğerlerini) cümlede boş bırakarak sorarlar.
- “.....de, da” anlamını veren yapının hepsini boş bırakarak sorarlar. Bu daha zordur.

Tunik tahmini: Soru olumludan gelecek. (Kasım – Mayıs sınavları ters mantıkla işlediği için bu tahminde bulunuyor.)

He tried to estimate the likely effects of the new millenium at the meeting and,

a) neither did I b) I didn’t either c) So do I d) so did I e) I did so

KPDS’de sorusu bu şekilde gelir. İlk aramamız gereken cümlelerin olumlu – olumsuz oluşudur.

Yukarıdaki cümle olumlu olduğu için a ve b şıklarını eliyoruz. İkinci bakmamız gereken cümlelerin fiilidir ki Simple Past olduğu için yardımcı fiilimiz “did” olmalıdır. c şıkkı da elendi. So kullanımının sonrasında devrik istediğini de bilirsek cevap (d) kendiliğinden çıkıyor. Görüldüğü gibi cümleyi anlamaya bile gerek olmadan soruyu çözebiliyoruz.

He has never been to the US and,

a) neither I have b) I have either c) so have I d) so do I e) nor have I

Yukarıdaki açıklamanın aynısı bu soruya da uygulanırsa cevabın (e) olduğu rahatlıkla görülecektir.

Other

Başka, diğer anlamlarına gelen bu kelime karıştırıldığı ve KPDS için önemli bir uygulama olduğu için ayrı olarak değiniliyor. Other (türevleri ile birlikte) sıfat olarak ve zamir olarak olmak üzere iki kullanımı vardır.

Sıfat Olarak:

Daha önceki bilgilerimizden biliyoruz ki sıfatlar isimler ile kullanılırlar ve değişmez sözcüklerdir. Yani çoğul (s alarak) olmazlar. Örneğin “zengin adam” derken rich man; zengin adamlar derken rich men deriz. İkincisinde ifade çoğul olmasına rağmen sıfat değişmedi.

Sıfat olarak kullanımında eğer önünde “the” belirtili tanıtıcı yoksa “başka” anlamındadır. Çünkü bahsedilen belli değildir. Eğer the varsa “diğer” anlamındadır. Çünkü sözü edilen bellidir.

Other student: başka öğrenci

Another student: başka bir öğrenci

Other students: başka öğrenciler

The other student: diğer öğrenci

The other students: diğer öğrenciler

Zamir Olarak:

Other bu kullanımı ile “s” alabilir. Ama belgisiz tanıtıcı alamaz. Çünkü belgisiz tanıtıcılar isimler ile beraber kullanılırlar. Zamir formunda “the”lı ve “the”sız; “s”lı ve “s”sız yapısı sorulabilir. Cümlenin anlamına göre hangisinin olacağı tahmin edilmelidir.

Other: başka

Others: başkaları

The other: diğer

The others: diğerleri

Each Other

One Another

“Birbirleri ile” anlamındadırlar.

Each Other: ikiden fazla nesne için kullanılır

One Others: İki nesne için kullanılır

Aralarında yukarıdaki nüans olmasına rağmen bu günkü kullanımda bu fark ortadan kalkmıştır. Eğer bir soruda bunlardan biri cevap ise şıklarda diğeri kesinlikle yoktur. Bu nedenle ikisi eşanlamlı olarak kabul edilebilirler.